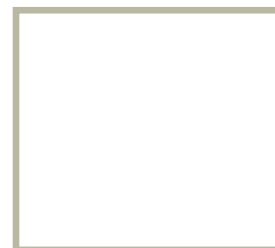


PASŪTĪTĀJS: LEJASCIEMA PAGASTA PADOME



VIDES PĀRSKATS

LEJASCIEMA PAGASTA TERITORIJAS PLĀNOJUMS (GROZĪJUMI)
LĪDZ 2020. GADAM

Apstiprināti ar Gulbenes rajona Lejasciema pagasta padomes _____
Lēmumu Nr. _____

Saistošie noteikumi Nr. _____

PASŪTĪTĀJS: LEJASCIEMA PAGASTA PADOME

VIDES PĀRSKATS

**LEJASCIEMA PAGASTA TERITORIJAS PLĀNOJUMS (GROZĪJUMI)
LĪDZ 2020. GADAM**

Saturs

1. Ievads	6
2. Plānošanas dokumenta galvenie mērķi, īss satura izklāsts un tā saistība ar citiem plānošanas dokumentiem	7
2.1. Teritorijas raksturojums	7
2.2. Plānošanas dokuments un tā mērķi.....	8
2.2.1. Plānošanas dokuments	8
2.2.2. Plānošanas dokumenta mērķi	11
2.3. Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem	11
2.3.1. Dabas aizsardzības plāni	11
2.3.2. Sugu aizsardzības plāni.....	12
2.3.3. Citi uz teritoriju attiecināmie plānošanas dokumenti	13
3. Plānošanas dokumenta stratēģiskā novērtējuma veikšanai lietoto galveno pamatprincipu un metožu apraksts	17
4. Vides pārskata sagatavošanas procedūra un iesaistītās institūcijas, sabiedrības līdzdalība un rezultāti	19
4.1. Nepieciešamības pamatojums	19
4.2. Iesaistītās institūcijas, sabiedrības līdzdalība un rezultāti	19
5. Esošā vides stāvokļa apraksts un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots	21
5.1. Esošā vides stāvokļa un kvalitātes apraksts	21
5.1.1. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas	21
5.1.2. Mikroliegumi.....	28
5.1.3. Īpaši aizsargājami dabas pieminekļi.....	29
5.1.4. Virszemes un pazemes ūdeņi, ūdensapgāde un kanalizācija	30
5.1.5. Gaisa kvalitāte.....	36
5.1.6. Derīgie izrakteņi	37
5.1.7. Atkritumu apsaimniekošana	38
5.1.8. Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas	39
5.1.9. Potenciālie riska objekti un teritorijas	40
5.2. Iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots	40
6. Vides stāvoklis teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt	42
7. Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas, to raksturojums un vērtējums	44
7.1. Vides kvalitāte	44
7.2. Sabiedrības veselība	44
7.3. Dabas aizsardzība.....	45
8. Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi	47
8.1. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi	47
8.2. Nacionālie vides aizsardzības mērķi un to integrēšana pagasta teritorijas plānojumā.....	47
9. Plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums	50
9.1. Tiešās ietekmes	51
9.2. Netiešās ietekmes	52
9.3. Īslaicīgās, vidēji ilgās un ilglaicīgās ietekmes.....	52
9.3.1. Īslaicīgās ietekmes	52

9.3.2. Vidēji ilgas ietekmes.....	52
9.3.3. Ilglaicīgas ietekmes.....	53
9.4. Pastāvīgās ietekmes	53
9.5. Summārās ietekmes	53
10. Risinājumi būtisko ietekmju uz vidi mazināšanai	54
10.1. Saskaņā ar citiem plānojumiem noteiktie ietekmes uz vidi mazināšanas pasākumi	54
10.2. Citi teritorijas plānojumā iestrādātie ietekmes uz vidi minimizēšanas pasākumi	57
10.3. Rekomendējamie ietekmes uz vidi minimizēšanas pasākumi	58
10.4. Kompensēšanas pasākumi	59
10.5. Pārrobežu ietekmes novērtējums.....	59
10.6. Teritorijas plānojumā paredzēto rīcību un to īstenošanas monitorings ..	60
10.7. Kopsavilkums.....	62
11. Izmantotās literatūras saraksts	63

Pielikumi

PIELIKUMS 1 - IETEKMES UZ VIDĪ STRATĒGISKĀ NOVĒRTĒJUMA PROCEDŪRAS SHĒMA.....	65
PIELIKUMS 2 - PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IZSTRĀDĀTĀJA PAZIŅOJUMS VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJAM PAR PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IZSTRĀDES UZSĀKŠANU	68
PIELIKUMS 3 - SABIEDRĪBAS UN VALSTS INSTITŪCIJU INFORMĒŠANA PAR PLĀNOŠANAS DOKUMENTA VIDES PĀRSKATA PROJEKTU	69
PIELIKUMS 5 – LEJASCIEMA PAGASTA TERITORIJAS PLĀNOJUMA VIDES PĀRSKATA SABIEDRISKĀS APSPIEDĒS DALĪBNIKU SARAKSTS.....	70
PIELIKUMS 6 – LEJASCIEMA PAGASTA TERITORIJAS PLĀNOJUMA VIDES PĀRSKATA SABIEDRISKĀS APSPIEDĒS SANĀKSMES PROTOKOLS.....	71
PIELIKUMS 7 – DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDES ATSAUKSME PAR LEJASCIEMA PAGASTA TERITORIJAS PLĀNOJUMA VIDES PĀRSKATU	72
PIELIKUMS 8 – VIDES VALSTS DIENESTA MADONAS REĢIONĀLĀS VIDES PĀRVALDES ATSAUKSME PAR LEJASCIEMA PAGASTA TERITORIJAS PLĀNOJUMA VIDES PĀRSKATU	73
PIELIKUMS 9 – ZEMKOPĪBAS MINISTRIJAS LAUKU ATBALSTA DIENESTA ZIEMEĻAUSTRUMU REĢIONĀLĀS LAUKSAIMNIECĪBAS PĀRVALDES ATZINUMS PAR LEJASCIEMA	

PAGASTA TERITORIJAS PLĀNOJUMA VIDES PĀRSKATU	74
PIELIKUMS 10 – LATVIJAS VIDES ĢEOLOĢIJAS UN METEOROLOGIJAS AĢENTŪRAS ATZINUMS PAR LEJASCIEMA PAGASTA TERITORIJAS PLĀNOJUMA VIDES PĀRSKATU	75
PIELIKUMS 11 – SABIEDRĪBAS VESELĪBAS AĢENTŪRAS ATZINUMS PAR LEJASCIEMA PAGASTA TERITORIJAS PLĀNOJUMA VIDES PĀRSKATU	76
PIELIKUMS 12 - PĀRSKATS PAR VIDES PĀRSKATA PROJEKTU PILNVEIDOJUMU PĒC VALSTS INSTITŪCIJU ATSAUKSMJU SAŅEMŠANAS.....	80

Tabulas

Tabula 2-1: Lejasciema pagastu raksturojošās informācijas apkopojums 7	
Tabula 2-2: Ūdensobjekti Lejasciema pagastā: kategorija upes	15
Tabula 2-3: Ūdensobjekti Lejasciema pagastā: kategorija ezeri.....	15
Tabula 5-1: Kopsavilkums par Lejasciema pagasta teritorijā izveidotajiem mikroliegumiem	28
Tabula 5-2: Kopsavilkums par Lejasciema pagasta teritorijā izvietotajiem ūdensapgādes urbumiem (avots: Valsts statistikas pārskats „Nr.2-Ūdens”).....	31
Tabula 5-3: Kopsavilkums par dzeramā ūdens kvalitāti Lejasciema pagasta ciematu ūdensvadu tīklos 2007. gadā (avots: Lejasciema pagasta padome)	31
Tabula 5-4: Ekoloģiskās kvalitātes klases	33
Tabula 5-5: Virszemes ūdens objektu kvalitātes raksturojums Lejasciema pagastā	33
Tabula 5-6: Lejasciema un Lejasciema kaimiņu pagastos no punktveida avotiem novadītais, uzskaitītais piesārņojums 2006. gadā. (avots: Valsts statistikas pārskats Nr. 2 “Ūdens”)	34
Tabula 5-7: Uzņēmumi un iestādes, kuriem izsniegtas B kategorijas integrētās atļaujas	36
Tabula 5-8: Kopsavilkums par piesārņotajām un potenciāli piesārņotajām vietām Lejasciema pagastā	39
Tabula 9-1: Kopsavilkums par teritorijas plānojumā paredzētajām nozīmīgākajām aktivitātēm un to ietekmēm uz vidi	51
Tabula 10-1: Lejasciema pagasta teritorijas plānojumā paredzēto rīcību un to īstenošanas monitorings	60

1. Ievads

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums ir procedūra, ar kuru tiek novērtētas iespējamās plānošanas dokumenta īstenošanas izraisītas ietekmes uz vidi. Tas tiek veikts ar mērķi:

- Veicināt teritorijas ilgtspējīgu attīstību;
- Nodrošināt vides jautājumu integrēšanu plānošanas dokumentu sagatavošanas procesā;
- Novērst vai samazināt plānošanas dokumentu īstenošanas nelabvēlīgo ietekmi uz vidi;
- Nodrošināt sabiedrības informēšanu par iespējamajām ietekmēm;
- Iesaistīt sabiedrību lēmuma pieņemšanā.

Novērtējuma veikšanas gaitā sabiedrība tiek informēta par plānošanas dokumenta saturu, tai tiek dota iespēja izteikt savu viedokli par iespējamajām ietekmēm. Tāpat arī stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā tiek izstrādāti priekšlikumi nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai. Vispārīgs pārskats par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru ir dots šī vides pārskata Pielikumā 1.

Saskaņā ar procedūrai izvirzīto mērķi, novērtējums tiek attiecināts ne tikai uz dabas vidi, bet arī uz cilvēku, tā veselību un drošību, bet izvērtētas tiek gan tiešās, gan netiešās ietekmes. Stratēģiskā novērtējuma veikšanas gaitā tiek izvērtētas tās plānošanas dokumenta īstenošanas izraisītās pārmaiņas, kuras ietekmē (var ietekmēt) cilvēku vai teritorijas stāvokli, tās bioloģisko daudzveidību, augsni, gaisu, ūdeni, klimatu, ainavu, materiālās vērtības, kultūras un dabas mantojumu u.c.

Stratēģiskā novērtējuma un vides pārskata izstrādes nepieciešamību nosaka sekojošie ES un nacionālie normatīvie akti:

- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/42/EK (2001. gada 27. jūnijs) par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu
- Likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (4. un 5.pants, VI nodaļa);
- Ministru kabineta noteikumi Nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums" (23.03. 2004.).

Saskaņā ar augstāk minētajiem normatīvajiem aktiem Lejasciema pagasta teritorijas plānojumam ir piemērota stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, kā vietējas nozīmes plānošanas dokumentam, kura realizācija var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas - NATURA 2000. (2006. gada 19. aprīļa Vides pārraudzības valsts biroja pieņemtais lēmums Nr. 61-p par stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu Lejasciema pagasta teritorijas plānojumam.)

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma rezultāti tiek apkopti *Vides pārskatā* un tas ir plānošanas dokumenta sastāvdaļa. Tas var būt atsevišķa sadaļa plānošanas dokumentā vai atsevišķs dokuments. Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma gadījumā tika nolemts vides pārskatu izstrādāt, kā atsevišķu dokumentu.

2. Plānošanas dokumenta galvenie mērķi, issatura izklāsts un tā saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

2.1. Teritorijas raksturojums

Lejasciema pagasts atrodas Gulbenes rajona ZR daļā. Līdz rajona centram – Gulbenes pilsētai ir 25 km, līdz Alūksnes rajona administratīvajam centram Alūksnei – 35km, bet līdz republikas galvaspilsētai Rīgai – 180 km. Pagasts pēc teritorijas platības (33.7 tūkst. ha) ir lielākais pagasts Gulbenes rajonā un viens no lielākajiem pagastiem republikā.

Tagadējā Lejasciema pagasta teritorijā ietilpst Latvijas pirmās republikas laika Dūres un Sinoles pagasti, kā arī atsevišķas Gaujienas, Ilzenes, Beļavas un Lizuma pagastu teritorijas daļas. Kopš 1940. gada Lejasciema pagasts ietilpa Valmieras apriņķī, bet 1949.gadā pagastu likvidējot, pagasta teritoriju pievienoja Gulbenes rajonam. 1990. gadā administratīvi teritoriālās reformas rezultātā Lejasciema pagastu atjaunoja.

Pagastā ir vairākas apdzīvotas vietas – novada centri – Lejasciems un Sinole un vietējas nozīmes centri – Mālmuiža, Dūre, Cinci, Jānūži, Krampani, Salaki un Umari. Lielākā apdzīvotā vieta un pagasta administratīvais centrs ir Lejasciema ciemats. Kopējais iedzīvotāju skaits pagastā 1880.

Ģeogrāfiski pagasta teritorija izvietojas Tālavas zemienes Trapenes līdzenumā, teritorijas vidējais augstums 60-70 m v.j.l. Lejasciema pagasta teritorija izvietojas Trapenes līdzenuma dabas apvidū, kas savukārt ietilpst Tālavas zemienē. Apvidus raksturojas ar samērā līdzenu reljefu un , biezu upju tīklu un paaugstinātu klimata kontinentalitāti..

Uz *Vides pārskatu* attiecināmās informācijas kopsavilkums ir dots 1-1. tabulā.

Tabula 2-1: Lejasciema pagastu raksturojošās informācijas apkopojums

Plānošanas dokuments, kuram ir piemērota stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra:	Lejasciema pagasta teritorijas plānojums – laika periodam līdz 2012.gadam
Pašvaldība:	Lejasciema pagasta padome
Rajons:	Gulbenes rajons
Pašvaldības administratīvais centrs:	Lejasciems
Iedzīvotāju skaits pašvaldībā:	1880 (2005)
Teritorijas lielums:	33 783 ha
Pieguļošās administratīvās teritorijas:	<ul style="list-style-type: none">- Rankas pagasts;- Lizuma pagasts;- Tirzas pagasts;- Galgauskas pagasts;- Beļavas pagasts;- Zeltiņu pagasts (Alūksnes rajons);- Ilzenes pagasts (Alūksnes rajons);- Trapenes pagasts (Alūksnes rajons);- Virešu pagasts (Alūksnes rajons);- Palsmanes pagasts (Valkas rajons);- Variņu pagasts (Valkas rajons);

Nozīmīgākie autoceļi:	Smiltene – Gulbene (P27) Lejasciems – Alūksne (P34)
Apdzīvotās vietas:	Dūre, Cinci, Čipati, Jānūži, Krampani, Ķilpani, Lapati, Lejasciems, Mālumuiža, Salaki, Salmaņi, Sinole, Umari, Zvārtavi
Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas:	<ul style="list-style-type: none"> • Aizsargājamo ainavu apvidus „Ziemeļgauja” - NATURA 2000 teritorija (LR MK / 08.04.2004 Noteikumi Nr.265 "Grozīj. MK Not.Nr.69" 2004.g.); • Dabas liegums „Kadājs” – Natura 2000 teritorija, LR MK / 08.04.2004 Noteikumi Nr.266"Grozīj. MK Not.Nr.212" 2004.g; • dabas liegums "Dūres mežs", Natura 2000 teritorija, LR MK / 08.04.2004 Noteikumi Nr.266"Grozīj. MK Not.Nr.212" 2004.g.; • dabas liegums "Mētru mežs", Natura 2000 teritorija, LR MK / 08.04.2004 Noteikumi Nr.266 "Grozīj. MK Not.Nr.212" 2004.g.
Institūcijas, kurām ir nosūtīts vides pārskata projekts:	<ul style="list-style-type: none"> • Vides Valsts dienesta Madonas reģionālā vides pārvalde; • Dabas aizsardzības pārvalde; • VA Sabiedrības veselības aģentūra • Vidzemes plānošanas reģiona attīstības aģentūra; • Lauku atbalsta dienesta reģionālajai lauksaimniecības pārvaldei; • Valsts mežu dienesta Gulbenes virsmežniecībai; • Valsts Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras Upju baseinu pārvaldei

2.2. Plānošanas dokuments un tā mērķi

2.2.1. Plānošanas dokuments

Lejasciema pagasta teritorijas plānojums nosaka Lejasciema pagasta teritorijas esošo un plānoto zemes izmantošanu, kā arī izmantošanas ierobežojumus. Plānojuma izstrādes process un saturs atbilst LR MK noteikumiem Nr. 883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” (19.10.2004).

Lejasciema pagasta teritorijas plānojums izstrādāts, pamatojoties uz:

- Valsts mērķdotāciju teritorijas plānojumu izstrādei piešķiršanas komisijas 30.11.2005 sēdes (Protok.Nr.8 lēmumu Nr.24 "Par mērķdotācijas piešķiršanu pašvaldību teritorijas plānojumu izstrādei");
- Darba uzdevumu teritorijas plānojuma izstrādei, Lēmums Nr.11, protokols Nr.1 (27.01.2006.);
- Lejasciema pagasta padomes sēdes protokols Nr.1 lēmums Nr. 11(27.01.2007.);
- Dažādu institūciju izdotiem nosacījumiem (sk. Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma paskaidrojuma rakstu).

Lejasciema pagasta teritorijas plānojums sastāv no 5 daļām:

I daļa - PASKAIDROJUMA RAKSTS

Teritorijas plānojuma paskaidrojuma rakstā tiek sniegta informācija par teritorijas attīstības priekšnoteikumiem un mērķiem, balstoties uz esošās teritorijas izmantošanas analīzi un ietverot teritorijas plānojuma grozījumu risinājumus.

Paskaidrojuma raksta ievada daļā ir noteikti teritorijas plānojuma (grozījumu) izstrādes mērķi, uzdevumi un svarīgākie plānojuma izstrādes principi.

Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma paskaidrojuma raksts pamata sadaļas (2. un 3.) sniedz vispārīgu teritorijas raksturojumu, ietverot informāciju par:

- Teritorijas ģeoloģisko uzbūvi, tai skaitā informāciju par mūsdienu ģeoloģiskajiem procesiem un paaugstināta riska zonām un derīgajiem izrakteņiem;
- Virszemes ūdeņu raksturojumu;
- Informāciju par augsnēm;
- Datus par augāju teritorijā;
- Dzīvnieku valsts raksturojumu;
- Aizsargājamās dabas teritorijas;
- Kultūrvēsturiskos pieminekļus;
- Ainaviski vērtīgās teritorijas;
- Teritorijas apdzīvojamību.

5. nodaļā „*Teritorijas pašreizējā izmantošana*” tiek aprakstīti esošie teritorijas pašreizējās izmantošanas veidi pagastā, sniedzot raksturojumu par svarīgākajiem sekojošiem teritorijas izmantošanas veidiem:

- Lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas;
- Mežsaimniecība un īpaši aizsargājamas teritorijas;
- Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas;
- Dabas pamatnes un ainaviski vērtīgās teritorijas;
- Individuālo dzīvojamo māju un daudzdzīvokļu māju apbūves teritorijas;
- Komercedarbības objektu un tūrisma objektu apbūves teritorijas;
- Sabiedriskas nozīmes objektu apbūves teritorijas;
- Ražošanas objektu apbūves teritorijas;
- Satiksmes infrastruktūras un objektu apbūves teritorijas;

- Inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu apbūves teritorijas, tai skaitā sakaru, siltumapgādes, ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas, elektroapgādes infrastruktūras raksturojums;
- Rekultivējamās un riska teritorijas;
- Valsts nekustamo kultūrvēsturisko pieminekļu teritorijas.

6. nodaļā „Teritorijas attīstības priekšnoteikumi un iespējas” tiek apskatīti teritorijas attīstības priekšnoteikumi un iespējas balstoties uz esošo zemes izmantošanas veidu analīzi.

7. nodaļā „Teritorijas attīstību ietekmējošo nozaru un sektoru attīstības iespēju analīze” tiek analizēta teritorijas attīstību ietekmējošo nozaru un sektoru attīstības iespējas, īpaši pievēršot uzmanību atsevišķiem attīstības virzieniem:

- Dabas pamatnes teritorijas un kultūrvēsturiskais mantojums;
- Satiksmes un tehniskā infrastruktūra.

8. nodaļā – „Teritorijas plānojuma risinājumi” tiek noteikti galvenie un pakārtotie teritorijas izmantošanas veidi pagastā. Teritorijas plānojumā detalizēti tiek apskatīti sekojoši zemes izmantošanas veidi:

- Lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas;
- Mežsaimniecība un īpaši aizsargājamas dabas teritorijas;
- Ūdenssaimniecības teritorijas;
- Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas;
- Dabas pamatnes un ainaviski vērtīgas teritorijas;
- Individuālo dzīvojamo māju apbūves teritorijas;
- Daudzdzīvokļu māju apbūves teritorijas;
- Komerccarbības objektu un tūrisma objektu apbūves teritorijas;
- Sabiedriskas nozīmes objektu apbūves teritorijas;
- Ražošanas objektu apbūves teritorijas;
- Satiksmes infrastruktūras un objektu apbūves teritorijas;
- Inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu apbūves teritorijas;
- Pārējās teritorijas;
- Riska teritorijas un objekti, būvniecībai nelabvēlīgas teritorijas.

II daļa – LEJASCIEMA PAGASTA SAISTOŠIE NOTEIKUMI

Sadaļā ietverti Lejasciema pagasta saistošie noteikumi “Lejasciema pagasta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”, kurā ir noteikti nosacījumi, kādi jāņem vērā, veicot jebkāda veida teritorijas izmantošanu un apbūvi pašvaldības administratīvajā teritorijā.

III daļa – KARTOGRĀFISKAIS MATERIĀLS

Kartogrāfiskais materiāls izstrādāts visai pagasta administratīvajai teritorijai mērogā 1:10000 un 1:2000 mērogā Lejasciema ciemam. Kartogrāfiskajā materiālā uzskatāmi parādīta pašvaldības teritorijas pašreizējā izmantošana, teritorijas plānotā un atļautā izmantošana un noteikts plānoto maģistrālo inženierkomunikāciju un satiksmes infrastruktūras izvietojums, kā arī aizsargjoslas atbilstoši mēroga detalizācijas pakāpei un teritorijas, kurām nepieciešams izstrādāt detālplānojumus.

IV daļa – LEJASCIEMA PAGASTA TERITORIJAS PLĀNOJUMA VIDES PĀRSKATS

Vides pārskats par Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma grozījumiem ir plānošanas dokumenta sastāvdaļa, un dokumentā ir apkopoti stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma rezultāti tām ietekmēm, kuras radīsies teritorijas plānojuma grozījumu īstenošanas rezultātā un ietekmēs īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.

V daļa – PĀRSKATS PAR TERITORIJAS PLĀNOJUMA SABIEDRISKĀS APSPIEŠANAS REZULTĀTIEM

Sadaļā iekļauti teritorijas plānojuma sabiedriskās apspriešanas procesā saņemtie institūciju nosacījumi, iedzīvotāju un juridisku personu priekšlikumi un anketēšanas rezultāti.

2.2.2. Plānošanas dokumenta mērķi

Teritorijas plānojuma mērķi izriet no Lejasciema pagasta attīstības mērķa – panākt videi draudzīgu un līdzsvarotu sociāli ekonomisko attīstību Lejasciema pagastā, sasniegt augstāku iedzīvotāju dzīves līmeni un palielināt ienākumus.

Teritorijas plānojuma galvenie mērķi:

- Nodēfinēt un noteikt nepieciešamās prasības un ierobežojumus zemes izmantošanai pagasta teritorijā;
- Izvērtēt pagasta teritorijas attīstībai nepieciešamos telpiskos pamatnosacījumus;
- Radīt priekšnosacījumus vides kvalitātes nodrošināšanai un teritorijas racionālai izmantošanai;
- Veicināt dabas un kultūras mantojuma, pagastam raksturīgās ainavas un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu.
- Līdzsvarot nekustamā īpašuma izmantošanas tiesības un sabiedrības vajadzības.

2.3. Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

Nemot vērā, ka stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (SIVN) Lejasciema *pagasta teritorijas plānojumam* ir piemērots kā vietējas nozīmes plānošanas dokumentam, kuram var būt ietekme uz Eiropas nozīmes aizsargājamo teritoriju tīklā NATURA 2000 iekļautajām teritorijām, par būtiskākajiem citiem plānošanas dokumentiem ar kuriem saskaņojams šis plānošanas dokuments ir uz Natura 2000 un citu īpaši aizsargājamo teritoriju aizsardzību un apsaimniekošanu attiecināmie plānošanas dokumenti – dabas aizsardzības plāni un sugu aizsardzības plāni.

2.3.1. Dabas aizsardzības plāni

Lejasciema pagastā atrodas sekojošas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas:

- Aizsargājamo ainavu apvidus „Ziemeļgauja” - NATURA 2000 teritorija (LR MK / 08.04.2004 Noteikumi Nr.265 "Grozīj. MK Not.Nr.69" 2004.g.);
- Dabas liegums „Kadājs” – Natura 2000 teritorija, LR MK / 08.04.2004 Noteikumi Nr.266"Grozīj. MK Not.Nr.212" 2004.g;
- dabas liegums "Dūres mežs", Natura 2000 teritorija, LR MK / 08.04.2004 Noteikumi Nr.266"Grozīj. MK Not.Nr.212" 2004.g.;
- dabas liegums "Mētru mežs", Natura 2000 teritorija, LR MK / 08.04.2004 Noteikumi Nr.266"Grozīj. MK Not.Nr.212" 2004.g.

Vides pārskata sagatavošanas laikā no Lejasciema pagasta teritorijā esošiem liegumiem dabas aizsardzības plāns bija izstrādāts tikai dabas liegumam „Kadājs” laika posmam no 2005.-2015. gadam. (Vides ministrijas rīkojums nr. 2, 04.01.2004).

Šobrīd sagatavošanā ir dabas aizsardzības plāns aizsargājamo ainavu apvidum „Ziemeļgauja” 2007-2017. Plāna izstrādātājs Latvijas Dabas fonds, projekta vadītājs Viesturs Lārmanis.

Pārējām aizsargājamām teritorijām individuālie dabas aizsardzības plāni **nav** izstrādāti, tāpēc uz šīm teritorijām attiecinātas saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu noteiktās vispārīgās dabas aizsardzības prasības¹.

2.3.2. Sugu aizsardzības plāni

Šobrīd Latvijā apstiprināti ir 9 sugu aizsardzības plāni. Tie ir plāni sekojošu īpaši aizsargājamo sugu kategorijās iekļauto sugu aizsardzībai:

1. Brūnais lācis (*Ursus arctos*) - apstiprināts ar Vides ministra rīkojumu Nr. 277 (25.11.2003.)
2. Vilks (*Canis lupus*) - apstiprināts ar Vides ministra rīkojumu Nr. 121 (28.04.2003)
3. Lūsis (*Lynx lynx*) - apstiprināts ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojumu Nr.206 (04.12.2002)
4. Melnais stārķis (*Ciconia nigra*) - apstiprināts ar Vides ministra rīkojumu Nr. 140 (14.04.2005)
5. Mednis (*Tetrao urogallus*) - apstiprināts ar Vides ministra rīkojumu Nr. 2 (04.01.2005)
6. Rubenis (*Terao tetrax*) - apstiprināts Vides ministra rīkojumu Nr. 75 (03.03.2004)
7. Ziemeļu upespērlene (*Margaritifera margaritifera*) - apstiprināts ar Vides ministra rīkojumu Nr. 363 (10.11.2004).
8. Lapukoku praulgrauzis (*Osmoderma eremita*) apstiprināts 28.12.2005 ar Vides ministra rīkojumu Nr. 428.
9. Sarkanvēdera ugunskrupis (*Bombina bombina*). Apstiprināts 10.01.2007 ar Vides ministra rīkojumu Nr.12

Savukārt Dānijas Vides aizsardzības aģentūras finansēta projekta ietvaros ir izstrādāti sekojošie uz dažādām īpaši aizsargājamām sugām vai biotopiem attiecināmi aizsardzības pasākumu plāni:

1. Griezes aizsardzības pasākumu plāns
2. Ķikuta aizsardzības pasākumu plāns
3. Zaļās vārnas aizsardzības pasākumu plāns

¹ MK noteikumi Nr. 415 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi", 2003

4. Jūraskraukļa aizsardzības pasākumu plāns
5. Dzērvju aizsardzības pasākumu plāns
6. Pludmales un primāro kāpu dabas aizsardzības plāns
7. Sugas aizsardzības plāns dzeltenajai dzegužkurpītei.

No šobrīd apstiprinātajiem sugu aizsardzības plāniem, uz Lejasciema pagasta teritoriju ir attiecināmas Medņa (*Tetrao urogallus L.*) un melnā stārķa (*Ciconia nigra L.*) sugu aizsardzības plānos noteiktās prasības.

2.3.3. Citi uz teritoriju attiecināmie plānošanas dokumenti

Augstāka līmeņa plānošanas dokumenti

Par augstāka līmeņa plānošanas dokumentiem ir uzskatāmi:

- Nacionālais attīstības plāns 2007 - 2013;
- Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programma (2002);
- Vidzemes plānošanas reģiona telpiskais plānojums (2004);
- Gulbenes rajona teritoriālā plānojuma projekta priekšlikumi.

Nacionālais plānojums (Nacionālās attīstības plāns 2007-2013) nosaka valsts intereses un prasības valsts teritorijas izmantošanā un attīstībā. Nacionālais plānojums ir apstiprināts Ministru kabinetā 2006. gada 4. jūlijā ar MK noteikumiem Nr. 564 „Noteikumi par Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2007.–2013.gadam”.

Kā Nacionālā plānojuma saistošā daļa ir atzīmējami 2006.gada 14.februāra MK apstiprinātie noteikumi Nr. 142 „Noteikumi par nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijām”.

Būtiskākie šobrīd uz Lejasciema pagasta teritorijas plānojumu attiecināmie augstāka līmeņa plānošanas dokumenti ir *Gulbenes rajona teritoriālais plānojums* un *Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programma*.

Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programma definē sekojošus vispārējos reģiona attīstības mērķus:

- Ekonomikas attīstība un konkurētspējas veicināšana;
- Cilvēkresursu attīstība un nodarbinātības veicināšana;
- Infrastruktūras attīstīšana;
- Vides kvalitātes uzlabošana un kultūrvides saglabāšana.

Minēto attīstības mērķu sasniegšanai programma izvirza sekojošas prioritātes:

- Reģiona konkurētspējas paaugstināšana;
- Uzņēmējdarbības aktivitātes palielināšana;
- Rūpniecības, lauksaimniecības un pakalpojumu nozaru produktivitātes palielināšana;
- Cilvēkresursu piesaistīšana reģionam;
- Izglītības iespēju uzlabošana, pielāgojot darba tirgus prasībām;
- Ar uzņēmējdarbību saistītas infrastruktūras attīstība;
- Kultūrvēsturiskā mantojuma, dabas bioloģiskās daudzveidības un reģionam raksturīgās ainavas saglabāšana.

Būtiskākie uz šo plānošanas dokumentu attiecināmie Gulbenes rajona attīstības programmā izvirzītie attīstības mērķi ir:

- radīt pamatu ilgstošai un stabilai rajona ekonomiskajai attīstībai kā augstam iedzīvotāju dzīves līmeņa pamatam, kas pilnībā izmantotu un attīstītu Gulbenes rajona ģeogrāfiskās priekšrocības, dabas bagātības, tradīcijas un kultūrvēsturisko mantojumu;
- izveidot attīstītu infrastruktūru, t.sk. transporta un sakaru sistēmu, kas nodrošinātu rajona attīstību starptautiskajā līmenī un pilnībā apmierinātu iedzīvotāju vajadzības;
- attīstīt tradicionālās ražošanas un pakalpojumu nozares un veicināt jaunu, uz modernām tehnoloģijām balstītu rūpniecības nozaru attīstību, radot jaunas darba vietas un rūpējoties par iedzīvotāju profesionālo izaugsmi;
- uzlabot rajona pilsētu un apdzīvotu vietu inženierinfrastruktūru, nodrošinot iedzīvotājus un pilsētu vajadzības ar ūdeni, enerģiju, kanalizāciju un sakariem;
- radīt sakārtotu un humānu vidi, kas ietvertu nodrošinājumu ar mājokli, izglītību, garīgo izaugsmi, atpūtas un brīvā laika pavadīšanas iespējām, apmierinātu sociālās un ekonomiskās vajadzības, nodrošinātu vides kvalitātes saglabāšanu un uzlabošanu;
- sabalansēt savstarpēji izdevīgu un iespējami koordinētu rajona un apkārtējo rajonu turpmāko attīstību;
- līdzsvarot pilsētu un lauku teritoriju ekonomisko attīstību, maksimāli saglabājot rajona identitāti.

Teritorijas plānojumā ir iestrādāti augstākā līmeņa plānošanas dokumentos konkretizēto uzdevumu sasniegšanai nepieciešamie priekšnoteikumi - nepieciešamo teritoriju rezervēšana, garantēto labvēlīgo apstākļu radīšana, mērķtiecīga zemes lietojuma politika, dabas resursu saglabāšana, vienoti noteikumi integrētai novada teritorijas veidošanai.

Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāns

Saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu laika periodā līdz 2008.gadam katram no Latvijā izdalītajiem upju baseinu apgabaliem ir jāizstrādā „Upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns”.

Lai nodrošinātu izvirzīto mērķi – visos virszemes ūdeņos sasniegt vismaz labu ekoloģisko kvalitāti, upju baseinu apgabalos ir izdalīti ūdensobjekti. Izdalītie ūdensobjekti ir ūdeņu apsaimniekošanas pamatvienība. Ja tiek konstatēts, ka kādam no izdalītajiem ūdensobjektiem pastāv risks nerasniegt labu kvalitāti, upju baseinu apsaimniekošanas plānā tiek noteikti pasākumi, kādi ir veicami, lai laika periodā līdz 2015.gadam nodrošinātu labas ekoloģiskās kvalitātes sasniegšanu.

Saskaņā ar Latvijas Vides, Ģeoloģijas un Meteoroloģijas aģentūras datiem, Lejasciema pagasta teritorijā ietilpst sekojoši upju sateces baseini:

- Gaujas upes sateces baseins, kods 52.

Otrās pakāpes jeb apakšbaseinu kategorijā Lejasciema pagasta teritorijā tiek izdalīti sekojoši baseini:

- Gaujas baseins, kods 527 (starpbaseins, kas ir apkopojums no zemākās kārtas baseiniem un starpbaseiniem);
- Tirzas baseins, kods 528 (kreisā krasta pieteka);

No visiem Gaujas upju baseinu apgabalā izdalītajiem ūdensobjektiem Lejasciema pagasta administratīvajā teritorijā atrodas vairāki ūdensobjekti: Gaujas, Tirzas, Tirziņas, Sudaliņas upes, Ezeru kategorijas ūdensobjekti: Galgauskas ezers, Roznieku ezers, Sudalu ezers, Mustera ezers, Ādmiņu ezers.

Apskats par ūdensobjektiem Lejasciema pagastā ir dots Tabulās 2-2 un 2-3.

Tabula 2-2: Ūdensobjekti Lejasciema pagastā: kategorija upes

Ūdensobjekta kods	523	G247	G241	G246
Ūdensobjekta nosaukums	Gauja	Tirza	Tirziņa	Sudaliņa

Tabula 2-3: Ūdensobjekti Lejasciema pagastā: kategorija ezeri

Ūdensobjekta kods	52086	52087	52119	52138	52140
Ūdensobjekta nosaukums	Galgauskas ezers	Roznieku ezers	Sudalu ezers	Mustera ezers	Ādmiņu ezers

Saskaņā ar direktīvas ieviešanas plānu un nacionālajā likumdošanā noteiktajām prasībām, upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu izstrādei un konsultācijām ar sabiedrību ir jāsākas 2006.gadā. Lai nodrošinātu, ka apsaimniekošanas plāns ir saskaņots ar šo plānošanas dokumentu tajā ir atspoguļoti visi izdalītie ūdensobjekti.

Nacionālā programma "Kultūra"

Nacionālā programma attiecībā uz Latvijas tēla veidošanu nedefinē sekojošus uz teritorijas attīstību attiecināmas pamatvērtības:

- Lauku apbūve pēc viensētu principa;
- Estētiski pievilcīga lauku kultūrvēsturiskā ainava;
- Kultūrainavas pamatā laukos muižu tīkls un ar to saistītās baznīcas;
- Plašs un daudzveidīgs senas kultūras klātbūtnes pierādījumu spektrs;
- Lielāks oriģinālsubstances īpatsvars arhitektūras objektu;
- Latvijas kultūras pieminekļi atspoguļo daudz kultūru sabiedrību;
- Arheoloģiskais mantojums.

Minētā plānošanas dokumentu vadlīnijas un ieteikumi ir ņemti vērā izstrādājot Lejasciema pagasta teritorijas plānojumu nedefinējot *Saistošos apbūves noteikumus*. Konkrēti tie ir apkopojami sekojoši:

- Teritorijas plānojumā ir saglabāts viensētu apbūves princips laukos;
- Saglabāti ir visi senie objekti: kapi, muižas, kulta vietas, baznīcas, dzīvojamās mājas, dzirnavas, pilskalni utt.;
- Plānojumā viens no galvenajiem uzdevumiem bija saglabāt teritorijas arhitektonisko tēlu;
- Saglabāti visi daudz kultūras sabiedrības senie objekti;

- Pilnīgi saglabāts arheoloģiskais mantojums.

Mājokļu politikas koncepcija

Mājokļu attīstības tautsaimnieciskie mērķi ir paaugstināt humanizētas vides īpatsvaru, rekonstruējot esošos apbūves kompleksus. Mājokļu attīstības sociālais mērķis ir radīt iespēju ikviena cilvēka dalībai sava mājokļa izvēlē un veidošanā, atbilstoši Latvijā pastāvošajam dzīves līmenim un mājokļa standartam.

Saskaņojot Lejasciema pagasta teritorijas plānojumu ar šo koncepciju, plānošanas dokumentā tiek plānota ūdenssaimniecības sakārtošana: centralizēti piegādājamā ūdens kvalitātes uzlabošana (atdzelžošana), esošo kanalizācijas tīklu atjaunošana, paplašināšana un notekūdeņu attīrīšanas ietaišu rekonstrukcija.

Pagastam pieguļošo teritoriju plānošanas dokumenti

Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma izstrādes gaitā ņemti vērā vairāku blakus pieguļošo pagastu plānošanas dokumentos nospraustie mērķi un nodrošināta šo mērķu saskaņota iekļaušana Lejasciema pagasta teritorijas plānojumā. Lejasciema pagasta teritorijas plānojums saskaņots ar sekojošu administratīvo teritoriju plānošanas dokumentiem:

- Alūksnes un Valkas rajona pašvaldības (Zeltiņu, Ilzenes, Trapenes, Virešu un Variņu pagasti) - vienotu tūrisma maršrutu izstrādes, ceļu infrastruktūras sakārtošanas, kultūras un sporta pasākumu koordinācijas jautājumos;
- Lizuma pagasta teritorijas plānojums - Kopēja tranzītkoridora (Smiltene - Gulbene - Balvi - Vientuļu robežkontroles punkts) attīstība;
- Rankas pagasta teritorijas plānojums - Gaujas sateces baseina upju apsaimniekošanas, tūrisma attīstības veicināšanas jomās;
- Tirzas, Galgauskas pagasta teritorijas plānojumi – kopīgu dabas resursu izmantošanas jomā;
- Beļavas pagasta teritorijas plānojums - sporta pasākumu koordinācijas jomā.

Saskaņojot Lejasciema pagasta teritorijas plānojumu ar minētajiem plānojumu dokumentiem, Lejasciema pagasta teritorijas plānojums koriģēts tā, lai pieguļošo teritoriju attīstība notiktu saskaņoti, kā arī plānojumā iestrādāti dažādi nosacījumi kopīgai vides aizsardzības jautājumu risināšanai, ceļu infrastruktūras attīstībai, tūrisma produktu izstrādei, dabas resursu izmantošanai, kultūras un sporta pasākumu vienotai koordinācijai u.c. nosacījumi, kas savstarpēji papildinoties, veidos vienotu attīstības struktūru reģionā.

3. Plānošanas dokumenta stratēģiskā novērtējuma veikšanai lietoto galveno pamatprincipu un metožu apraksts

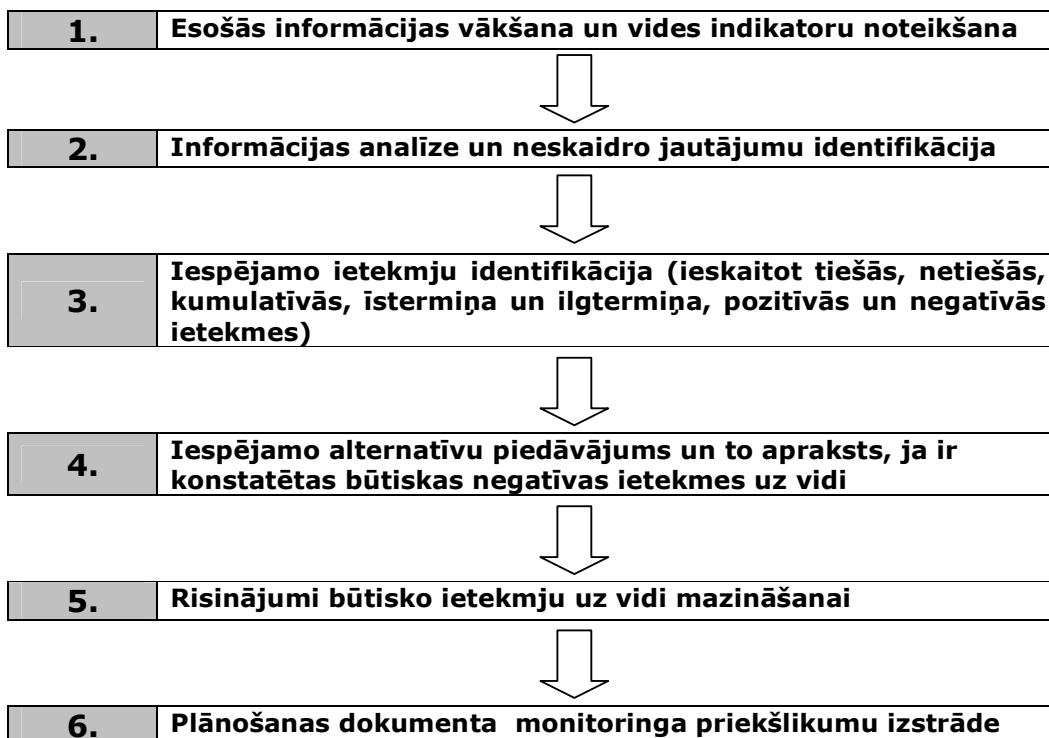
Ietekmes uz vidi novērtējuma procesa uzdevums ir noteikt sagaidāmās izmaiņas vidē, kuras var rasties plānošanas dokumenta īstenošanas rezultātā un izstrādāt pasākumus negatīvo ietekmju novēršanai vai samazināšanai.

Iespējamo ietekmju raksturu kopumā var raksturot sekojoši:

- Ietekmes var būt tiešas, netiešas un kumulatīvas;
- Tās var izpausties kā dažāda līmeņa ekoloģiskas (no sugas līdz ekosistēmai) un sociālas (no indivīda līdz pašvaldībai) problēmas;
- Ietekmes var būt mainīgas telpā un laikā;
- Ietekmes var būt kā pozitīvas, tā negatīvas.

Būtiskākie stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma etapi, kādi tika veikti šī vides pārskata sagatavošanas gaitā ir parādīti attēlā 2-1.

Attēls 3-1: Vides pārskata sagatavošanas etapi



Šī vides pārskata izstrādes vajadzībām bija pieejama sekojoša informācija:

- 1) Lejasciema pagasta teritorijas plānojums (2003);
- 2) Dabas aizsardzības pārvaldes datu bāze par īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām Latvijā;

- 3) Latvijas Vides Aģentūra - datu bāze par piesārņotajām un potenciāli piesārņotajām vietām;
- 4) Latvijas Vides Aģentūra- datu bāze par mikroliegumiem;
- 5) Latvijas Vides Aģentūra - Datu bāze „Ezeru pases” Hidroloģija, bioloģija;
- 6) Latvijas Vides Aģentūra - Virszemes ūdeņu kvalitātes;
- 7) Monitorings, Interaktīvas kartes ar monitoringa rezultātiem;
- 8) Latvijas Vides Aģentūra - Datu bāze Mikroliegumi Ziņas par īpaši aizsargājamo sugu un biotopu mikroliegumiem;
- 9) Latvijas Vides Aģentūra - Datu bāze Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, 10) Ziņas par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām;
- 11) Latvijas Vides Aģentūra - Datu bāze Īpaši aizsargājami koki Ziņas par īpaši aizsargājamiem kokiem;
- 12) Latvijas Vides Aģentūra - Gaisa informatīvā sistēma „Gaiiss 2”, Valsts statistikas pārskats "Nr.2- GAISS" (1997.-2001. gads), Valsts statistikas pārskats "Nr.2-GAISS" (2002.-2004. gads);
- 13) Latvijas Vides Aģentūra - Atkritumi (3 - A) Informācija par bīstamajiem atkritumiem;
- 14) Latvijas Vides Aģentūra - Ūdens lietošana un emisijas ūdenī (2- Ūdens), Novadīto notekūdeņu apjomi, paliekošais piesārņojums;
- 15) Latvijas Vides Aģentūra - Ūdens lietošanas atļaujas Vides pārvalžu izsniegtie nosacījumi uzņēmumu darbībai;
- 16) Latvijas Vides Aģentūra - Ziņojums "Upju baseinu apgabalu raksturojums. Antropogēno slodžu uz pazemes un virszemes ūdeņiem vērtējums. Ekonomiskā analīze."(2005).

4. Vides pārskata sagatavošanas procedūra un iesaistītās institūcijas, sabiedrības līdzdalība un rezultāti

4.1. Nepieciešamības pamatojums

Vides pārskata sagatavošanas nepieciešamību nosaka sekojoši ES un nacionālie normatīvie akti:

1) Eiropas Savienībā:

- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/42/EK (2001. gada 27. jūnijs) par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu;

2) Latvijā:

- Likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (4.,5.pants, V¹.nodaļa);
- 23.03. 2004. gada Ministru kabineta noteikumi Nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums."

LR likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” nosaka, ka plānošanas dokumentiem, kuru īstenošana var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (NATURA 2000), stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums ir nepieciešams, ja tos pieņem pēc 2004.gada 1.maija.

Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma izstrāde tika uzsākta 2002. gadā un plānošanas dokumenta izstrādes laikā ir saņemti un iestrādāti nepieciešamie nosacījumi no valsts institūcijām. Gatavojot teritorijas plānojuma grozījumus 2006.g., Vides Valsts dienesta atzinumā par Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma grozījumu pirmo redakciju tika izteikts viedoklis par to, ka Lejasciema pagasta teritorijas plānojumam ir nepieciešams piemērot stratēģiskā IVN procedūru. 2006. gadā Vides pārraudzības valsts birojs (VPVB – agrāk Ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) birojs) pieņēma lēmumu par stratēģiskā IVN procedūras piemērošanu Lejasciema pagasta teritorijas plānojumam.

Pamatdokuments, kurš tiek sagatavots stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā ir **Vides pārskats**. Tas var būt atsevišķa sadaļa stratēģijā, plānā, programmā, koncepcijā vai cita veida plānošanas dokumentā uz kuru attiecas likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" nosacījumi, vai atsevišķs dokuments, kas nosaka, apraksta un novērtē attiecīgā plānošanas dokumenta, kā arī iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumenta mērķus, paredzēto realizācijas vietu un darbības jomu.

4.2. Iesaistītās institūcijas, sabiedrības līdzdalība un rezultāti

Saskaņā ar pastāvošo likumdošanu informācija par *Vides pārskatu* ir:

- Ievietota Gulbenes rajona Lejasciema pagasta Tīmekļa lapā (no 25.07.2007.);

- Paziņojums par izstrādāto dokumentu ir publicēts Gulbenes rajona laikrakstā „Dzirkstele” 2007. gada 1. septembrī;
- Paziņojums par izstrādāto dokumentu un tā kopsavilkums ir nosūtīts attiecīgajām institūcijām, kuru teritoriju varētu būtiski ietekmēt plānošanas dokumenta īstenošana;
- Paziņojums par izstrādāto dokumentu un tā Kopsavilkums ir izvietots Lejasciema pagasta pašvaldības ēkā.

VPVB norādītās institūcijas 20 dienu laikā pēc šīs *Vides pārskata* redakcijas saņemšanas iesniedz savas atsauksmes un priekšlikumus. Saņemtās atsauksmes un priekšlikumi saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību tiek iestrādāti Vides pārskata gala redakcijā.

Vides pārskata sabiedriskā apspriešana notika 2007. g. 12. septembrī Lejasciema pagasta padomes ēkā organizētās apspriedes laikā. Sabiedriskajā apspriešanā piedalījās 7 pārstāvji no plāna pasūtītāju un izstrādātāju puses. Sanāksmē nepiedalījās neviens sabiedrības pārstāvis, taču sabiedrības intereses pārstāvēja atsevišķi pagasta padomes darbinieki. Sabiedriskās apspriedes laikā tika uzdoti plānošanas dokumenta saturu precizējoši jautājumi un jautājumi par teritorijas plānojama saskaņošanas procedūru. Pretenzijas vai priekšlikumi vides pārskata dokumentam netika izteikti. Sabiedriskās apspriedes protokols ir sniegts šī dokumenta 6. pielikumā. Sanāksmes dalībnieku saraksts ir pievienots šī dokumenta 5. pielikumā.

Apskats par Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma izstrādes laikā organizētajām sanāksmēm un veiktajām sabiedriskajām apspriedēm ir pievienots teritorijas plānojuma dokumenta pielikumos.

5. Esošā vides stāvokļa apraksts un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

5.1. Esošā vides stāvokļa un kvalitātes apraksts

Lejasciema pagasta teritorijas plānojums nosaka pagasta teritorijā esošo un plānoto zemes izmantošanu, kā arī definē šīs izmantošanas nosacījumus un ierobežojumus. Tas nodrošinās Lejasciema pagasta teritorijas racionālu izmantošanu, veicinās līdzsvarotu ekonomisko un sociālo attīstību, radīs priekšnoteikumus dabas vides un kultūrvides saglabāšanai kā to prasa nacionālās un vietējās nozīmes attīstības plāni.

Teritorijas plānojuma mērķis ir atrast risinājumu racionālai un drošai teritoriju izmantošanai, maksimāli saglabājot esošos dabas resursus.

5.1.1. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Lejasciema pagasta teritorijā atrodas vairākas aizsargājamās dabas teritorijas – aizsargājamo ainavu apvidus, dabas liegumi un mikroliegumi:

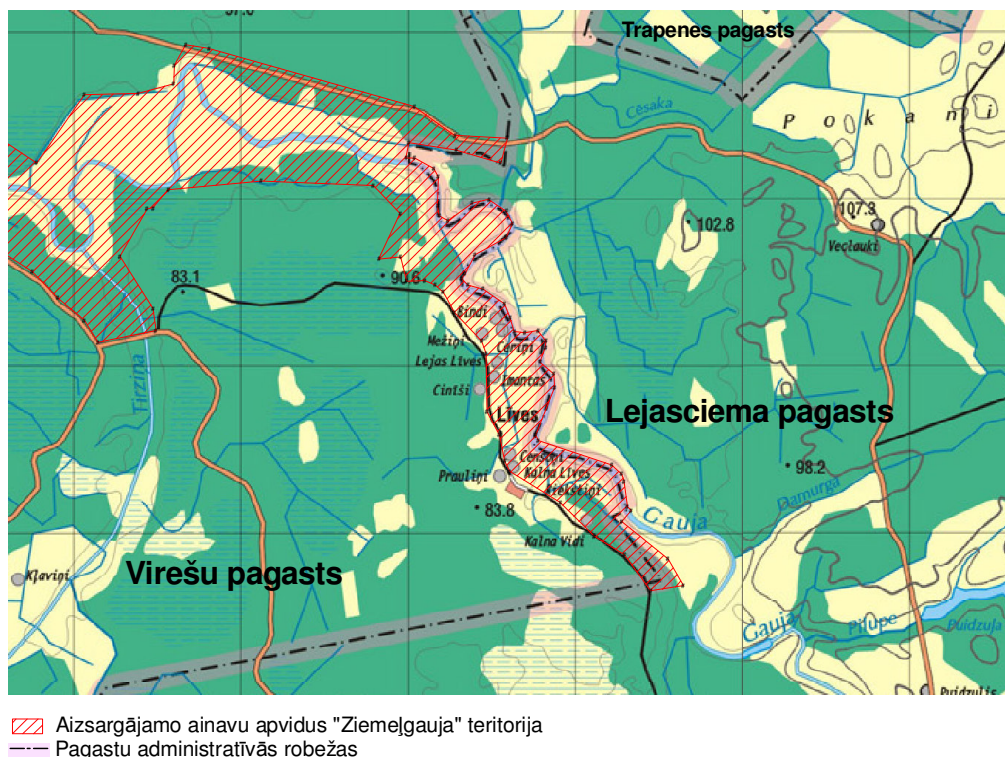
- Aizsargājamo ainavu apvidus „Ziemeļgauja” (10ha);
- Dabas liegumi:
 - „Kadājs” - dibināšanas gads 2004, platība 329 ha;
 - “Dūres mežs” – dibināšanas gads 2004, platība 44 ha;
 - “Mētru mežs” – dibināšanas gads 2004, platība 74 ha
- 21 mikroliegums, tai skaitā 10 ornitoloģiskie mikroliegumi, kā arī 5 botāniskie mikroliegumi. Kopējā mikroliegumu platība 666 ha.

Kopumā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju īpatsvars Lejasciema pagastā sastāda 1113 ha, kas veido 3.3% no kopējās pagasta platības. Aizsargājamo ainavu apvidus „Ziemeļgauja” pagasta teritorijā aizņem 10ha.

Aizsargājamo ainavu apvidus „Ziemeļgauja”

Aizsargājamo ainavu apvidus "Ziemeļgauja" ietver Gaujas upes ieleju no Gulbenes un Alūksnes rajonu robežas līdz Valmierai aptuveni 100km garumā. Aizsargājamo ainavu apvidum raksturīga mozaīkveida ainava ar ievērojamu biotopu un sugu daudzveidību. Teritorijā visā posmā sastopami unikāli, mazpārveidoti biotopi – Gaujas upe ar plašu vecupju tīklu, bioloģiski vērtīgās palienes pļavas, kā arī meži ar nozīmīgām vecu platlapju audžu platībām. Teritorijā iekļauta arī daļa no Mārkalniem – sausa priežu meža klāta iekšzemes kāpu masīva, kā arī Pukšu purvs (augstais purvs, platība 464 ha).

Aizsargājamo ainavu apvidus „Ziemeļgauja” kopējā platība 21749 ha, Lejasciema pagasta teritorijā 10ha. Aizsargājamo ainavu apvidus „Ziemeļgauja” robeža iet gar Gaujas upi, kas norobežo pagastu ar Vīrešu pagastu un ievirzās Lejasciema pagastā tikai nelielā teritorijas daļā. AAA „Ziemeļgauja” teritorijas izvietojums Lejasciema pagastā ir sniegts attēlā 5-1.



Attēls 5-1: Aizsargājamo ainavu apvidus „Ziemeļgauja” izvietojums Lejasciema pagasta teritorijā (M 1:40 000)

Dabas liegums „Kadājs”

NATURA 2000 teritorija - dabas liegums „Kadājs” izveidots prioritāru meža biotopu – boreālo un purvaino mežu aizsardzībai. Viena no svarīgākajām lieguma pamatvērtībām ir neskartie meži, kuru attīstība teritorijā vēsturiski nav tikusi traucēta. Liegumā sastopamas daudz ļoti retu sēņu, sūnu, ķērpju un vaskulāro augu. Vēl liegumā sastopamas daudz retu bezmugurkaulnieku sugas. Vairākām sugām liegumā ir nozīmīgas atradnes Latvijas un pat Baltijas reģiona mērogā. Teritorijas aizsardzību nosaka Ministru Kabineta noteikumi Nr. 212 „Par dabas liegumiem” ar grozījumiem (MK noteikumi Nr. 266, 2004. g.).

No aizsargājamiem augiem, liegumā sastopami:

- Divsēkļu grīslis (*Carex disperma Dewey (L.) Bernh.*), kas iekļauta Latvijas īpaši aizsargājamo sugu sarakstā (Sarkanās grāmatas 3. katalogs). Sugas aizsardzībai nepieciešams veidot mikroliegumus;
- Platlapu cinna (*Cinna latifolia (Trevir.) Griseb.*). Suga iekļauta Latvijas īpaši aizsargājamo sugu sarakstā (Sarkanās grāmatas 3. katalogs) un tās aizsardzībai nepieciešams veidot mikroliegumus.
- Lietuvas ūdenszāle (*Glyceria lithuanica (Gorski) Gorski*). Suga iekļauta Latvijas īpaši aizsargājamo sugu sarakstā (Sarkanās grāmatas 3. katalogs) un tās aizsardzībai nepieciešams veidot mikroliegumus.
- Sirdsveida divlape (*Listera cordata (L.) R.Br.*). Suga iekļauta Latvijas īpaši aizsargājamo sugu sarakstā (Sarkanās grāmatas 3. katalogs)

- Zaļziedu naktsvijole (*Platanthera chlorantha (Custer) Rch*), Suga iekļauta Latvijas īpaši aizsargājamo sugu sarakstā (Sarkanās grāmatas 4. katalogs)

No bezmugurkaulniekiem, liegumā sastopamas šādas aizsargājamās sugas:

- Zirgskābeņu zilenītis (*Lycaena dispar Hw.*). Suga iekļauta ES Biotopu direktīvas II un IV pielikumu sarakstos;
- Vītolu slaidkoksngrauzis (*Necydalis major L.*). Suga iekļauta Latvijas īpaši aizsargājamo sugu sarakstā (Sarkanās grāmatas 2. katalogs)
- Bērzu briežvabole (*Ceruchus chrysomelinus Hoch*). Suga iekļauta Latvijas īpaši aizsargājamo sugu sarakstā (Sarkanās grāmatas 1. katalogs). Sugas aizsardzībai nepieciešams veidot mikroliegumus.
- Lielais torņgliemezis (*Ena montana (DRAP)*). Suga iekļauta Latvijas īpaši aizsargājamo sugu sarakstā (Sarkanās grāmatas 3. katalogs). Sugas aizsardzībai nepieciešams veidot mikroliegumus.
- Margainais vārpstiņgliemezis (*Clausilia dubia DRAP.*). Suga iekļauta Latvijas īpaši aizsargājamo sugu sarakstā (Sarkanās grāmatas 3. katalogs).
- Asribu vārpstiņgliemezis (*Clausilia cruciata STUDER*). Suga iekļauta Latvijas īpaši aizsargājamo sugu sarakstā (Sarkanās grāmatas 3. katalogs). Sugas aizsardzībai nepieciešams veidot mikroliegumus.
- Pelēkais vārpstiņgliemezis (*Bulgarica cana (HELD)*). Suga iekļauta Latvijas īpaši aizsargājamo sugu sarakstā (Sarkanās grāmatas 3. katalogs).
- Tumšais kailgliemezis (*Limax cinereoniger Wolf*). Suga ir īpaši aizsargājama suga.
- Skrajribu vārpstiņgliemezis (*Macrogaster latestriata (A.Schmidt)*). Sugas aizsardzībai nepieciešamas dibināt mikroliegumus.

Lieguma teritorijā ligzdo vairākas Latvijā īpaši aizsargājamās putnu sugas. Liegumā ligzdojošās putnus sugas, kuras iekļautas ES putnu direktīvas II un III pielikumos:

- Rubenis, teteris (*Tetrao tetrix L.*);
- Mežirbe (*Bonasa bonasia (L.)*);
- Sloka (*Scolopax rusticola L.*);
- Meža balodis (*Columba oenas L.*), sugas aizsardzībai nepieciešams veidot mikroliegumus.;
- Urālpūce garastes pūce (*Strix uralensis Pall.*).

ES Putnu direktīvas I pielikumos iekļautās putnu sugas, kuras ligzdo lieguma teritorijā:

- Baltmuguras dzenis (*Dendrocopos leucotos*). Sugas aizsardzībai nepieciešams veidot mikroliegumus.
- Trīspirkstu dzenis (*Picooides tridactylus L.*). Sugas aizsardzībai nepieciešams veidot mikroliegumus.
- Melnā dzilna (*Dryocopus martius L.*)
- Pelēkā dzilna (*Picus canus Gm.*)
- Brūnā čakste (*Lanius collurio L.*). Suga iekļauta arī Bernes konvencijas II pielikuma sarakstā.

Īpaši aizsargājamās sēņu un sūnu sugas, kuras sastopamas iegumā :

- Tumšbrūnā cietpiepe (*Phellinus ferrugineofuscus* (P.Karst));
- Melnējošā cietpore (*Rigidiporus crocatus* (Pat.) Ryvarde);
- Rožainā piepe (*Fomitopsis rosea* (Alb. et Schw.:Fr). Šīs sugas aizsardzībai nepieciešams veidot mikroliegumus;
- Melnsvītras cietpiene (*Phellinus nigrolimitatus* (Rom.). Šīs sugas aizsardzībai nepieciešams veidot mikroliegumus;

Liegumā sastopamās īpaši aizsargājamās sūnu sugas:

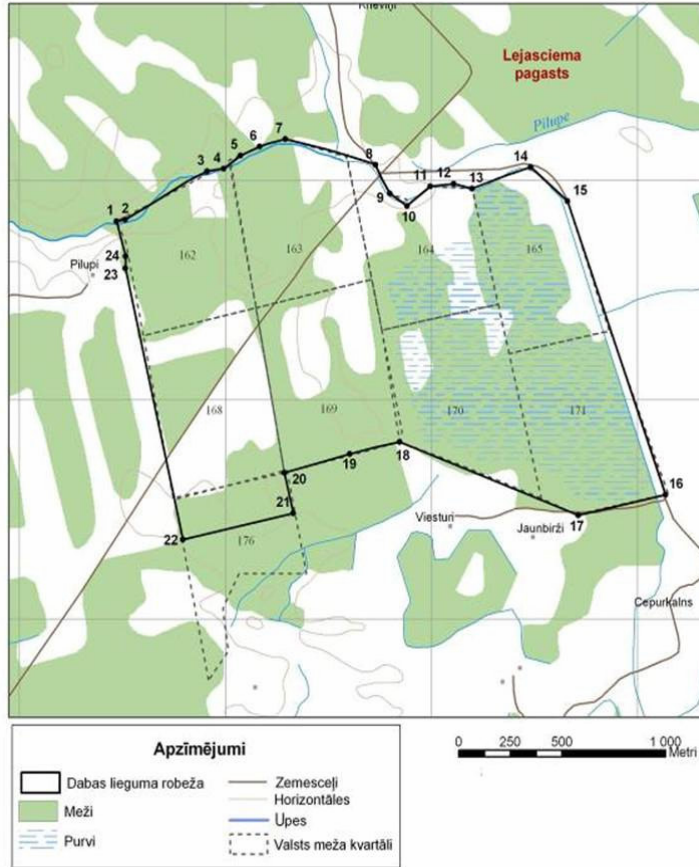
- Trejdaivu bacānija (*Bazzania trilobata* (L.) Gray). Šīs sugas aizsardzībai nepieciešams veidot mikroliegumus;
- Doblapu leženeja (*Lejeunea cavifolia* Ehrh.) Šīs sugas aizsardzībai nepieciešams veidot mikroliegumus;
- Īssetas nekera (*Neckera pennata* Hedw.);
- Hellera ķīļlape (*Anastrophyllum hellerianum* Lindenb). Šīs sugas aizsardzībai nepieciešams veidot mikroliegumus;
- Gludkausiņa jungermannija (*Jungermannia leiantha* Grolle). Šīs sugas aizsardzībai nepieciešams veidot mikroliegumus;

No Eiropas Padomes direktīvā (92/43/EEC, 1992) iekļautajiem biotopiem dabas lieguma teritorijā ir sastopami sekojoši biotopi:

- 9010: Boreālie meži (Sausieņu meži, dabiski, veci sausieņu meži);
- 9080: Melnalkšņu staignāji (Melnalkšņu slapjie meži);
- 91D0: Purvainie meži (Slapjie meži, izņemot Mln un Os);
- 3260: Upju straujtes.

Liegumā sastopamajiem mežu biotopiem Latvijā ir piešķirts īpaši aizsargājamo biotopu statuss. Šo biotopu aizsardzībai dabas liegumā ir piešķirts prioritārs statuss.

Teritorijai ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns, apstiprināts ar vides ministra rīkojumu Nr. 2 (04.01.2006.). Individuālie aizsardzības noteikumi aizsargājamai dabas teritorijai nav apstiprināti.



Attēls 5-2: Dabas lieguma „Kadājs” robežu shēma (avots: MK noteikumi Nr. Nr. 212,15.06.1999)

Dabas liegums „Dūres mežs”

NATURA 2000 teritorija - dabas liegums „Dūres mežs” izveidots prioritāru meža biotopu – galvenokārt boreālo mežu aizsardzībai. Meži ir saglabājušies nelielā platībā un atbilst dabisko meža biotopu kritērijiem. Nelielas platības aizņem slapjie meži (melnalkšņu staignāji) un jaukti, dabisko meža biotopu kritērijiem atbilstoši jaukti platlapju meži. Dominējošās sugas apse-egle, melnalksnis-egle-bērzs, apse-bērzs-liepa. Lieguma teritorijā sastopamas lielas Latvijā īpaši aizsargājamas augu sugas – divsēkļu grīšļa (*Carex disperma*) audzes.

Teritorijas aizsardzību nosaka Ministru Kabineta noteikumi Nr. 212 „Par dabas liegumiem” ar grozījumiem (MK noteikumi Nr. 266, 2004. g.).

No īpaši aizsargājamām augu sugām lieguma teritorijā atrodamas:

- Divsēkļu grīslis (*Carex disperma* Dewey).
- Lietuvas ūdenszāle (*Glyceria lithuanica* (Gorski) Gorski)

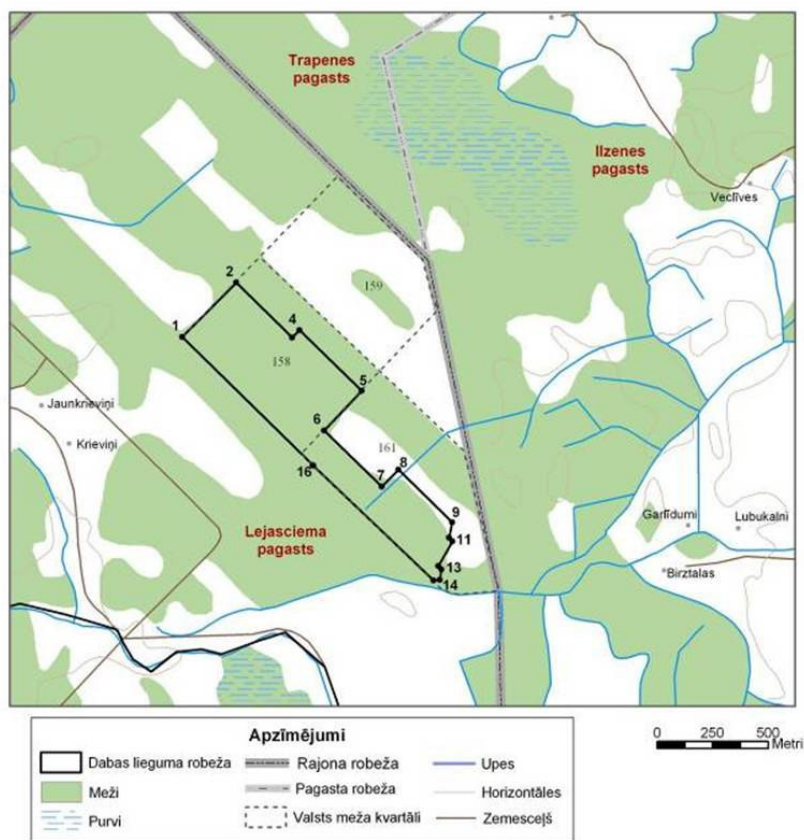
Abas īpaši aizsargājamo augu sugas ir iekļautas Latvijas Sarkanās grāmatas 3. katalogā. Abu sugu aizsardzībai tiek rekomendēts dibināt mikroliegumus.

No Eiropas Padomes direktīvā (92/43/EEC, 1992) iekļautajiem biotopiem dabas lieguma teritorijā ir sastopami sekojoši biotopi:

- 9010: Boreālie meži (dabiski, veci sausieņu meži, atbilstoši dabisko meža biotopu kritērijiem);
- 9080: Melnalkšņu staignāji (Melnalkšņu slapjie meži);
- 9020: Jaukti platlapju meži (Jaukti platlapju meži - dabiski, veci platlapju meži, atbilstoši dabisko meža biotopu kritērijiem);

Dabiski, veci dabisko meža biotopu kritērijiem atbilstoši platlapju meži (9020) ir Latvijā īpaši aizsargājams biotops.

2001.-2003. gados Emerald/Natura 2000 projekta ietvaros lieguma teritorijā veikta sugu un biotopu inventarizācija.



Attēls 5-3: Dabas lieguma „Dūres mežs” robežu shēma (avots: MK noteikumi Nr. Nr. 212,15.06.1999)

Dabas liegums „Mētru mežs”

Teritorija izveidota uz medņu rieta bāzes un vairāk kā 80% no tās aizņem purvaini meži. Viena no retajām vietām, kur sastopami purvaini bērzu meži. Ir arī purvaini egļu meži. Dabisko mežu biotopu koncentrācijas vieta. Teritoriju aizņem purvaini priežu, priežu - egļu - bērzu un purvaini bērzu meži. Arī purvaini egļu meži ar divsēkļu grīslī. Sausākajās vietās ir priežu mētrājs un lāns. Lielākā daļa teritorijas - medņu rieta mikroliegums.

Teritorija izveidota purvainu meži aizsardzībai, tā ir viena no retajām vietām, kur sastopami purvaini bērzu meži - dabisko meža biotopu koncentrācijas vieta. Teritoriju aizņem purvaini priežu, priežu – egļu – bērzu un purvaini bērzu meži. Arī purvaini egļu meži ar divsēkļu grīslī. Sausākajās vietās ir priežu mētrājs un lāns. Medņu riesta vieta.

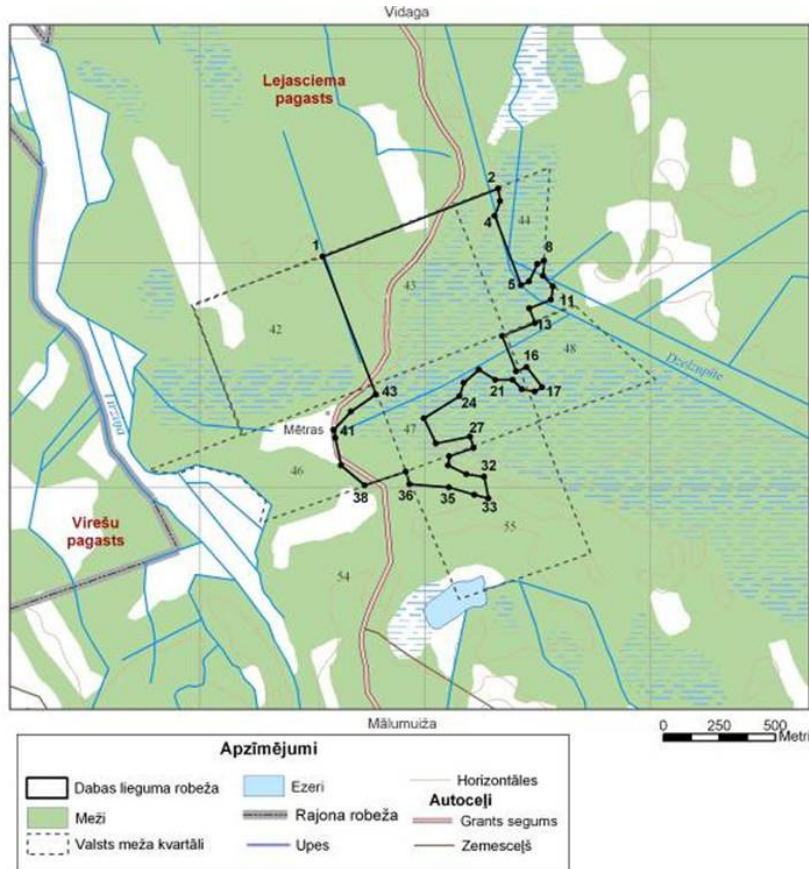
No īpaši aizsargājamām augu sugām lieguma teritorijā atrodams divsēkļu grīslis (*Carex disperma Dewey*). Suga ir iekļautas Latvijas Sarkanās grāmatas 3. katalogā un tās aizsardzībai tiek rekomendēts dibināt mikroliegumus.

Daļā lieguma teritorijas ir izveidots mikroliegums medņa (*Tetrao urogallus L.*) aizsardzībai. Mednis ir iekļauts ES putnu direktīvas I, II un III pielikumos, kā arī Latvijas Sarkanās grāmatas 3. katalogā.

No Eiropas Padomes direktīvā (92/43/EEC, 1992) iekļautajiem biotopiem dabas lieguma teritorijā ir sastopami sekojošs biotops:

- 91D0: Purvaini meži (Slapjie meži izņemot Mln un Os).

2001.-2003. gados Emerald/Natura 2000 projekta ietvaros teritorijā veikta sugu un biotopu inventarizācija.



Attēls 5-4: Dabas lieguma „Mētru mežs” robežu shēma (avots: MK noteikumi Nr. Nr. 212,15.06.1999)

5.1.2. Mikroliegumi

Mikroliegumi ir teritorijas, kuras tiek noteiktas īpaši retu sugu un to dzīves vietu (biotopu) aizsardzībai. Mikroliegumi platības ziņā ir mazāki nekā citu kategoriju īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Visbiežāk to lielums svārstās no 0,1-20 ha, retāk līdz 200 ha. Līdzīgi kā īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, mikroliegumos ir aizliegtas vai ierobežotas darbības, kas apdraud retās sugas vai biotopa pastāvēšanu.

Mikroliegumu veidošanu nosaka Sugu un biotopu aizsardzības likums, Meža likums un tiem pakārtotie normatīvie akti².

Tā kā mikroliegumos tiek aizsargātas īpaši retas sugas, tad dati par mikroliegumiem un tajos sastopamajām sugām glabājas Latvijas Vides aģentūras datu bāzē. Šajā plānošanas dokumentā ir izmantota tā informācija, kura ir iekļauta brīvi pieejamas informācijas kategorijā. Kopsavilkums par mikroliegumu atrašanās vietu un platībām ir dots Tabulā 5-1.

Tabula 5-1: Kopsavilkums par Lejasciema pagasta teritorijā izveidotajiem mikroliegumiem

Nr.p. k.	Mikrolieguma kods	Izvietojums	Kopējā platība, ha
1.	92	VAS „LVM” Gulbenes VM Beļavas un Lejasciema mežniecību teritorija, kvartāli: 423., 420., 416., 415., 428., 427.	75.3
2.	98	VAS „LVM” Gulbenes VM Lejasciema mežniecību teritorija, kvartāli: 387., 389., 394., 395., 397., 398.	50.7
3.	305	VAS „LVM” Gulbenes VM, Lejasciema mežniecība, 119. kvartāls.	42.0
4.	342	VAS „LVM” Gulbenes VM, Lejasciema mežniecība, kvartāli nr. 15 un 16.	34.0
5.	343	VAS „LVM” Gulbenes VM, Lizuma mežniecība, kvartāli 99, 100, 101.	56.9
6.	345	VAS „LVM” Gulbenes VM, Lizuma mežniecība, kvartāli 36, 37, 43, 44.	45.1
7.	349	VAS „LVM” Gulbenes VM, Lejasciema mežniecība, kvartāli 248, 249, 250, 255.	39.3
8.	350	VAS „LVM” Gulbenes VM, Lejasciema mežniecība, kvartāli 456, 458, 459.	50.5
9.	352	VAS „LVM” Gulbenes VM, Lejasciema mežniecība, kvartāli 75, 76.	29.4
10.	353	VAS „LVM” Gulbenes VM, Lejasciema mežniecība, kvartāli 36, 43, 44.	46.7
11.	354	VAS „LVM” Gulbenes VM, Lejasciema mežniecība, kvartāli 18, 19.	57.5
12.	568	VAS „LVM” Gulbenes VM, Lizuma mežniecība, 179. kvartāls.	1.5
13.	569	VAS „LVM” Gulbenes VM, Lizuma mežniecība, kvartāli 86, 101.	9.2
14.	572	VAS „LVM” Gulbenes VM, Lejasciema mežniecība, 100. kvartāls.	0.6

² MK noteikumi Nr. 45) „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi” (02.02.2001); MK noteikumi Nr. 241 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu” (05.12.2000.)

Nr.p. k.	Mikrolieguma kods	Izvietojums	Kopējā platība, ha
15.	577	VAS „LVM” Gulbenes VM, Lizuma mežniecība, 81. kvartāls.	4.7
16.	586	VAS „LVM” Gulbenes VM, Lizuma mežniecība, kvartāli 151, 183, 184.	59.2
17.	588	VAS „LVM” Gulbenes VM, Lejasciema mežniecība, kvartāli 188, 189, 193, 194.	24.1
18.	589	VAS „LVM” Gulbenes VM, Lejasciema mežniecība, kvartāli 88, 89.	14.2
19.	590	VAS „LVM” Gulbenes VM, Lizuma mežniecība, kvartāli 184, 210.	17.4
20.	591	VAS „LVM” Gulbenes VM, Lejasciema mežniecība, kvartāli 483, 484.	7.0
21.	862	Gulbenes VM, Lejasciema mežniecība, „Suži-2”, 3. kvartāls.	0.5
Kopā:			665.8

Lejasciema pagasta teritorijā ir izveidots 21 mikroliegums ar kopējo platību 666 ha. Lielākā daļa mikroliegumu atrodas valsts meža zemēs.

5.1.3. Īpaši aizsargājami dabas pieminekļi

Ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi

Lejasciema pagastā neatrodas valsts nozīmes ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie objekti, kuru aizsardzības statuss ir noteikts saskaņā ar Ministru Kabineta noteikumiem Nr.175 "Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem pieminekļiem" (2001).

Lejasciema pagastā atrodas vairāki vietējas nozīmes aizsargājami ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi, kuriem šāds statuss ir noteikts ar pagasta padomes lēmumu:

- 1) interglaciālo nogulumu atsegums Gaujas labajā krastā pie Tiltalejām;
- 2) morēnas atsegums Gaujas kreisajā krastā pie Sinoles;
- 3) subarktiskā laika aluviālo nogulumu atsegums Gaujas labajā krastā pie Lembiem;
- 4) senais robežakmens pie Robežupītes ietekas Gaujā;
- 5) Cincu acu avots;
- 6) avots Velna pagāzē pie Palatas;
- 7) Majanu avots;
- 8) avots Sudaliņas labajā krastā pie Lejasdzirnavām;
- 9) Paideru un Robežkalnu akmeņi.

Paideru akmenis atrodas Lejasciema pagastā, aptuveni 1 kilometru augšpus Paideru dzirnavām, 50m no Gaujas kreisā krasta. Akmenim ir trīsstūra forma. Akmens izmēri: apkārtmērs 14m, augstums 1.8m, garums 5.2m, platums 3.5m, virszemes tilpums 15m³. Akmens ir sadēdējis un plaisu sašķelts, sarkanbrūns, rupjgraudains rapakivi granīts. Laukakmens ir aizsargājams ģeoloģiskais objekts (kopš 1977.gada).

Robežkalnu laukakmens atrodas Lejasciema pagastā, Gaujas labajā palienē netālu no Smiltenes - Gulbenes ceļa sazarojuma, aptuveni 2 km pirms Sinoles. Robežkalnu laukakmeņa izmēri: garums 3m, platums 2.4m, augstums 2.9m, virszemes tilpums 12m³. Sarkanbrūns rapakivi granīts. Daļēji apsūņojis. Laukakmens ir aizsargājams ģeoloģiskais objekts (kopš 1977.gada).

Aizsargājamie koki un dendroloģiskie stādījumi

Saskaņā ar Latvijas Vides, Ģeoloģijas un Meteoroloģijas Aģentūras vides informācijas sistēmas īpaši aizsargājamo un retu koku datu bāzē iekļauto informāciju, Lejasciema pagasta teritorijā neatrodas valsts nozīmes aizsargājamie koki vai dendroloģiskie stādījumi.

Savukārt, Lejasciema teritorijas plānojuma paskaidrojuma rakstā ir sniegta informācija, ka ceļa V371 malā pie Dūres atrodas Robežnieku dižozols, kas šobrīd ir vienīgais oficiāli valsts aizsardzībā esošais dabas piemineklis Lejasciema pagastā. Saskaņā ar paskaidrojuma rakstā sniegto informāciju, netālu pie Dūres skolas un Gaujas ielejas nogāzē ir vēl pieci lieli ozoli, kuriem arī būtu nepieciešams piešķirt īpaši aizsargājamā pieminekļa statusus.

Saskaņā ar pagasta padomes lēmumu (Nr.15, 25.03.2003) vietējas nozīmes dabas pieminekļu statuss ir piešķirts sekojošiem kokiem:

- Trīs ozoli Dūres apkaimē, Gaujas upes ielejas nogāzē (apkārtmēri 4.3m, 4.1m, 4.0m);
- Divi ozoli pie Dūres skolas (apkārtmēri 3.76m, 3.64m);
- Priede Sinolē pie Cepļakalna;
- Trīs kopā saaugušas vecas priedes pie Mālmuižas-Velēnas autoceļa.

5.1.4. Virszemes un pazemes ūdeņi, ūdensapgāde un kanalizācija

Pazemes ūdeņu kvalitāte un ūdensapgāde

Lejasciema pagasts kopumā ir labi nodrošināts ar pazemes ūdeņu krājumiem. Pašvaldības teritorijā iedzīvotāju ūdens apgādē netiek izmantoti virszemes ūdeņi. Ūdens apgādei pagastā tiek izmantoti artēziskie ūdeņi. Gulbenes rajonā gruntsūdeņiem pārsvarā ir laba dabiskā kvalitāte.

Lejasciema pagasta teritorijā atrodas 29 artēziskie urbumi, no kuriem tiek ekspluatēti 22. 7 urbumi netiek ekspluatēti. Lejasciema pagasts apsaimnieko trīs artēziskos urbumus. Artēziskajiem urbumiem ir noteikta aizsargjosla, kā to paredz LR normatīvie akti.

Saskaņā ar Valsts statistikas pārskata „Nr2-Ūdens” datiem 2006. gadā pagastā kopējais iegūtais pazemes ūdens apjoms sasniedza 50.4 tūkstošus m³. Lielākie ūdens patērētāji pagastā ir iedzīvotāji, Lejasciema vidusskola un bērnudārzs.

Lejasciema pagastā dzeramā ūdens apgādei pašvaldībā izmanto trīs artēziskās akas. Artēziskā aka ar lielāko ūdens ieguves apjomu atrodas Lejasciema centrā - 25000 -- 28000 m³ gadā. SIA "Rainis" ražošanas vajadzībām izmanto 10 artēziskos urbumus. 2005. gadā SIA "Rainis" savām vajadzībām patērēja 13.86 tūkstošus m³ ūdens.

Tabula 5-2: Kopsavilkums par Lejasciema pagasta teritorijā izvietotajiem ūdensapgādes urbumiem (avots: Valsts statistikas pārskats „Nr.2-Ūdens”)

Nr.	Vieta/urbuma nosaukums	Urbuma identifikācijas nr.	Artēziskā ūdens horizonts	Kategorija
SIA „Rainis” īpašumā esošie ūdens apgādes urbumi				
1	AA1 „Cinci”	P600493	D ₃ dg	DZN-Dzeramais ūdens bez pārstrādes
2	AA4 „Upeskalni”	P600494	D ₃ dg	DZN-Dzeramais ūdens bez pārstrādes
3	AA2 „Rožukalns”	P600495	D ₃ dg	DZN-Dzeramais ūdens bez pārstrādes
4	AA10 „Viģubi”	P600496	D ₃ dg	DZN-Dzeramais ūdens bez pārstrādes
5	AA3 „Mucenieki”	P600500	D ₃ dg	DZN-Dzeramais ūdens bez pārstrādes
6	AA8 „Mulcupi”	P600501	D ₃ dg	DZN-Dzeramais ūdens bez pārstrādes
7	AA6 „Krūmiņi”	P600573	D ₃ dg	DZN-Dzeramais ūdens bez pārstrādes
8	AA11 „Sinole-2”	P600574	D ₃ dg	DZN-Dzeramais ūdens bez pārstrādes

Lai noteiktu patērētājam piegādājamā pazemes ūdens kvalitātes atbilstību mikrobioloģisko, fizikālo un ķīmisko kvalitāti raksturojošajām kvalitātes prasībām, Sabiedrības Veselības Aģentūra veic dzeramā ūdens kvalitātes izmeklējumus. Pieejamo analīžu rezultāti liecina, ka dzeramā ūdens kvalitāte Lejasciema pagastā Lejasciema, Sinoles un Veru ciematu ūdensapgādes sistēmā atbilst noteiktajām prasībām (Cilvēku patēriņam paredzētā ūdens direktīva - 98/83/EC; MK noteikumi Nr. 235 "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība").

Tabula 5-3: Kopsavilkums par dzeramā ūdens kvalitāti Lejasciema pagasta ciematu ūdensvadu tīklos 2007. gadā (avots: Lejasciema pagasta padome)

Nr.	Parametrs	Testēšanas rezultātu diapazons	Testēšanas metodes	Atbilstība MK noteikumiem Nr. 235 (29.04.2003)
<i>Mikrobioloģiskie rādītāji</i>				
1	Koliformās baktērijas	0 kvv/100ml	LVS ISO 9308-1:2001	Atbilst
2	E. Coli	0 kvv/100ml		Atbilst
<i>Fizikāli-ķīmiskie rādītāji</i>				
3	Krāsainība, krāsa	9-23 grādi	LVS EN ISO 7887:1994	Atbilst
4	Duļķainība	0.73-17 FNU	LVS ISO 7027:2002	Atbilst
5	pH	6.98-7.16	LVS ISO 10523:2002	Atbilst
6	Amonija joni, N/NH ₄	0.11-0.36 mg/l	LVS ISO 7150/1:1984	Atbilst
7	Elektrovadītspēja	562-842 μScm ⁻¹	LVS EN 27888:1993	Atbilst

2003. gadā Lejasciema centra ūdensvadam tika uzstādīts impulsu atkalķotājs, kā rezultātā panākta daļēji dzeramā ūdens kvalitātes uzlabošanās. Pagasta centra ūdensvadā ir veikta cauruļu nomaiņa, kā rezultātā ir ievērojami samazināti dzeramā ūdens zudumi. Pēc Madonas RVP izsniegtās ūdens lietošanas atļaujas datiem, noteiktais ūdens lietošanas limits Lejasciema pagasta padomei piederošajām akām sadalās: Lejasciems – 35000 m³/g, Sinole – 7300 m³/g, Veri – 3300 m³/g.

Teritorijas plānojumā ir iestrādātas uz pazemes ūdeņu apsaimniekošanu attiecināmas prasības. Tās nosaka, ka plānošanas periodā ir jāparedz risinājumi ūdens atdzelžošanai. Plānojumā noteikts, ka lauku apbūves teritorijās ir jāpaplašina ūdensvada tīkls un jāparedz ūdens atdzelžošanas staciju būvniecība.

Virszemes ūdens kvalitāte un notekūdeņu novadīšana

Saskaņā ar MK noteikumiem 118 „*Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti*” (12.03.2002), Lejasciema pagasta teritorijā prioritāro zivju ūdeņu statuss ir Gaujas un Tirzas upēm, kuru posmi Lejasciema pagasta teritorijā ir iekļauti prioritāro zivju ūdeņu sarakstā. Gaujai noteikts prioritāro zivju ūdeņu statuss – lašūdeņu tips posmā no Rankas līdz Gaujienai, t.i., ietverot Gaujas upes posmu Lejasciema pagasta teritorijā. Tirzas upei ir noteikts prioritāro lašūdeņu statuss posmā no Liezeres–Druvienas ceļa tilta līdz grīvai.

Kaut arī Gaujas upei ir prioritāro ūdeņu statuss posmā, kas ietilpst Lejasciema pagasta teritorijā, datu par Gaujas ūdens kvalitāti šajā upes posmā nav. Tuvākā vieta, kur Gaujas upē leļpus Lejasciema pagasta ir veikts virszemes ūdens kvalitātes monitorings ir posmā no Vizlas upes ietekas līdz Mustjegi pietekai. Saskaņā ar Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras veiktā virszemes ūdens monitoringa rezultātiem 2001. gadā, Gaujas upes hidrobioloģiskā kvalitāte šajā posmā atbilst vāji piesārņotiem (β-mezosaprobiem) ūdeņiem, kas atbilst ūdens kvalitātes 3. klasei (vidēja ūdens kvalitāte, sk. tabulu 5-3).

Sudaliņas upē, kas ir Tirzas labā krasta pieteka ir veikts ūdens kvalitātes novērtējums Mazo upju izpētes projekta laikā 2002. un 2003. gadā. Monitoringa stacijas atrašanās vieta bija 0.1km augšpus šosejas. Kopumā divos novērojumu ciklos ir veiktas 4 analīzes. Saskaņā ar rezultātiem, upes ūdens kvalitāte ir laba. BSP, kopējā slāpekļa, amonija slāpekļa koncentrācijas atbilst 1. klasei, bet kopējā izšķīdušā skābekļa un kopējā fosfora koncentrācijas – 2. klasei. No šī var secināt, ka upes ūdens kvalitāte netiek būtiski ietekmēta.

Viens monitoringa punkts ir izvietots pie Tirzas upes ietekas Gaujā un raksturo Tirzas ūdensobjekta ūdens kvalitāti. Taču par Tirzas ūdens objektu nav pieejami ne ķīmiskie, ne arī bioloģiskie dati, tāpēc novērtēt ūdens kvalitāti nav iespējams. Taču, saskaņā ar pieejamo informāciju, leļpus šī objekta – Gaujas upē ūdens kvalitāte vērtējama kā laba, kā arī tuvākajā ūdensobjektā augšpus šī ūdensobjekta ūdens kvalitāte vērtējama kā laba.

Par pārējo pagasta mazo upju ūdens kvalitāti datu nav. Taču ņemot vērā to, ka pārējās ūdensteces pagasta teritorijā ir nelielas un pie tām neatrodas nozīmīgi piesārņojuma avoti, hidroķīmisko un bioloģisko stāvokli raksturojošos rādītājus var pieņemt kā atbilstošus upju dabiskajam fona stāvoklim.

Tabula 5-4: Ekoloģiskās kvalitātes klases

Nr. Kvalitātes klasei	Ekoloģiskā kvalitāte	O ₂ mg/l	BSP ₅ mg/l	P _{kop} mg/l	N _{kop} mg/l	Saprotitātes indekss
1	Augsta	>8	<1,5	<0,03	<0,8	<1,7
2	Laba	6-8	1,5-2,5	0,03-0,05	0,8-1,2	1,7 < 2,0
3	Vidēja	3-6	2,5-5	0,05-0,08	1,2-1,5	2,0 < 2,3
4	Slikta	1-3	5-7	0,08-0,1	1,5-2,5	2,3 - < 2,7
5	Ļoti slikta	<1	>7	>0,1	>2,5	>2,7

Tabula 5-5: Virszemes ūdens objektu kvalitātes raksturojums Lejasciema pagastā

Virszemes ūdens objekts	Kvalitātes klase pēc O ₂	Kvalitātes klase pēc BSP ₅	Kvalitātes klase pēc P _{kop}	Kvalitātes klase pēc N _{kop}	Kvalitātes klase pēc saprotitātes indeksa	Kopējais vērtējums
Gauja (posmā Vizla – Mustjegi)	2	1	1	2	1	3
Sudaliņa	-	-	-	-	2	2

Notekūdeņu savākšana un novadīšana

Lejasciema pagastā centralizētos kanalizācijas pakalpojumus saņem Lejasciema centra un Sinoles iedzīvotāji. Lejasciema centra notekūdeņi paštesces ceļā tiek novadīti uz kanalizācijas sūkņu staciju, no kurienes tālāk pārsūknēti uz bioloģiskajām attīrīšanas iekārtām. Sinoles centra kanalizācijas notekūdeņi paštesces ceļā tiek novadīti uz attīrīšanas iekārtām BIO – 25.

Lejasciema ciematā notekūdeņus attīra bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtās (BIO-200). Notekūdeņu attīrīšanas iekārtai piesaistīti 850 iedzīvotāji, piesārņojuma slodze 66 cilvēkekvivalenti. Attīrītie notekūdeņi tiek izlaisti Gaujas upē.

Sinoles ciematā notekūdeņu attīrīšana notiek bioloģiskajās notekūdeņu attīrīšanas iekārtās (BIO-25). NAI piesaistīto iedzīvotāju skaits: 50, piesārņojuma slodze 31 cilvēkekvivalenta apmērā. Attīrītie notekūdeņi tiek izlaisti Gaujas upē.

Paliekošais pagasta bioloģisko attīrīšanas iekārtu radītais piesārņojums ir salīdzinoši neliels, kā tas ir redzams tabulā 5-6. Virszemes ūdeņos novadāmo notekūdeņu kvalitāte ir raksturota no Lejasciema un Sinoles ciematu notekūdeņu attīrīšanas iekārtām novadāmajiem notekūdeņiem. Tā tiek raksturota kā laba un atbilstoša Vides Valsts dienesta uzstādītajām notekūdeņu novadīšanas prasībām.

5-6 tabulā tiek raksturotas piesārņojuma slodzes ūdensobjektiem no notekūdeņu attīrīšanas iekārtām Lejasciema pagastā un pagastos, kuri atrodas augšpus Gaujas upei Lejasciema pagastā (Lizuma un Rankas pagasti), kā arī lejpus Lejasciema pagastam (Virešu pagasts Alūksnes rajonā). No tabulas redzams, ka Lejasciema pagastā novadītais piesārņojums ūdensobjektos un Gaujas upē kopumā ir mazāks (izņemot suspendēto vielu radītāju), nekā pagastos, kuri atrodas no Lejasciema pagasta augšpus pa Gaujas upi.

Tabula 5-6: Lejasciema un Lejasciema kaimiņu pagastos no punktveida avotiem novadītais, uzskaitītais piesārņojums 2006. gadā. (avots: Valsts statistikas pārskats Nr. 2 "Ūdens")

Pagasts	Kopējais novadīto notekūdeņu apjoms, tūkst. m ³	Paliekošais piesārņojums, t/gadā							
		Suspen dētās vielas	BSP ₅	ĶSP	P _{kop}	P _{PO4}	N _{kop}	N _{NH4}	N _{NO3}
Rankas	83 260	1.95	2.13	9.23	0.328	-	2.038	-	-
Lizuma	31 990	1.15	0.77	3.02	0.121	-	0.901	-	-
Lejasciema	24 470 (19.595)	3.38	0.46	1.67	0.044	-	0.18	-	-
Virešu (2004. gads)	3 344	0.29	0.74	0.97	0.014	-	0.089	-	-

No tabulas (5-6) redzams, ka Lejasciema pagasta radītās piesārņojuma slodzes Gaujas upei ir vairākas reizes mazākas nekā no citiem pagastiem Gulbenes rajonā, līdz ar to var secināt, ka Lejasciema pagasta „ieguldījums” ir salīdzinoši neliels un pagastā ar Gaujas upi nonāk lielāks piesārņojuma apjoms nekā tiek novadīts pagastā.

Teritorijas plānojamā ir noteiktas uz notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu attiecināmas prasības. Tās nosaka, ka plānošanas periodā ir jāparedz kanalizācijas tīklu paplašināšana, instrumentāla notekūdeņu uzskaitē, kā arī jāuzlabo attīrīšanas iekārtu darbība, nomainot novecojušos iekārtu komponentus ar mūsdienīgākiem un efektīvākiem. Pasākumu realizēšanas rezultātā uzlabosies notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbības efektivitāte un notekūdeņu attīrīšanas kvalitāte.

Izkliedētā piesārņojuma – lauksaimniecības ietekme uz ūdens objektiem

Lauksaimniecība ir nozīmīgākais izkliedētā (difūzā) piesārņojuma cēlonis. Attīstot intensīvākas lauksaimnieciskās ražošanas metodes, pieaug difūzā piesārņojuma apjomi, kas var apdraudēt iekšējo ūdeņu kvalitāti teritorijas plānojuma apskatītajā teritorijā, kā arī citus iekšzemes ūdeņus un Baltijas jūru.

Nozīmīgākie difūzā piesārņojuma komponenti ir t.s. biogēnie (barības) elementi - slāpekļa un fosfora savienojumi, kuru notece no lauksaimniecības zemēm var būtiski ietekmēt virszemes ūdeņu stāvokli apskatāmajā teritorijā un nākotnē palielināt ūdensobjektu piesārņošanas risku. Difūzā piesārņojuma noplūdi no lauksaimniecības zemēm ietekmē virkne antropogēno faktoru: lauksaimniecībā izmantojamo zemju platība, aramzemes platības, mēslošanas veids un intensitāte, mājdzīvnieku blīvums, kā arī dabiskie faktori: augsnes tips, augsnes kvalitāte, oglekļa un slāpekļa attiecība augsnē u.c. mazāk nozīmīgi faktori.

Lejasciema pagastā lauksaimniecībā izmantojamās zemju platības sastāda 23% no teritorijas kopējās platības. Aramzemes īpatsvars lauksaimniecībā izmantojamo zemju daļā veido 60%.

Viens no svarīgākajiem antropogēnajiem faktoriem, kas ietekmē augu barības vielu noplūdi jeb izkliedēto piesārņojumu ir mēslojuma (gan minerālmēslojuma, gan organiskā mēslojuma) izmantošanas apjomi. Saskaņā ar pieejamo informāciju, mēslojuma izmantošanas apjomi Lejasciema pagastā ir visai nelieli, līdz ar to risks biogēnajiem elementiem tikt izskalojamiem no lauksaimniecības zemēm un nonākt ūdensobjektos ir ļoti zems.

Kā viens no būtiskākajiem rādītājiem iespējamā virszemes noteces piesārņojuma riska raksturošanai ir oglekļa/slāpekļa (C/N) attiecība. Kā zināms, augsts organisko vielu saturs augsnē uzlabo augsnes īpašības, uzlabojas augsnes adsorbcijas kapacitāte un samazinās barības elementu kustīgums un izskalošanās risks. Līdz ar to augstāka C/N attiecība augsnē ir mazina slāpekļa izskalošanas risku.

Pēc slāpekļa savienojumu izskalošanās riska pakāpes (oglekļa un slāpekļa attiecība augsnē) Lejasciema pagasta teritorijā ietilpstošās lauksaimniecības zemes ir novērtētas ar **zemu** slāpekļa izskalošanās riska pakāpi (kategorijās: ļoti zems, zems, vidējs un augsts). (LVGMA, 2005)

Veicot difūzā piesārņojuma riska modelēšanu, un ņemot vērā tādus slāpekļa difūzā piesārņojuma ietekmējošus faktoros kā: a) lauksaimniecības zemju platība, b) aramzemes platība, c) iestrādātā lauksaimnieciskā minerālmēslojuma apjomi, d) slāpekļa izskalošanās potenciāls (C/N attiecība), e) drenēto platību apjoms, ūdenstilpju pašreizējais piesārņojums ar slāpekļa savienojumiem, tika noteikts difūzā slāpekļa piesārņojuma risks. Saskaņā ar iegūtajiem modelēšanas rezultātiem Lejasciema pagasta teritorijā difūzā slāpekļa piesārņojuma risks tiek vērtēts kā **vidēji zems - vidējs** (kategorijās: zems, vidēji zems, vidējs, augsts, ļoti augsts) (LVGMA, 2005). Jāatzīmē, ka šāda izkliedētā slāpekļa savienojumu piesārņojuma riska pakāpe ir raksturīga Gulbenes rajonam kopumā.

Līdzīgi, veicot fosfora savienojumu difūzā piesārņojuma riska modelēšanu un ņemot vērā tādus faktoros kā: 1) lauksaimniecības zemju platības; 2) aramzemes platības; 3) mājdzīvnieku blīvums; 3) augsnes erozijas potenciāls, 4) ūdenstilpju pašreizējais piesārņojums ar fosfora savienojumiem, ir izvērtēts difūzā fosfora piesārņojuma risks upju baseinos. Lejasciema pagasta teritorijā, saskaņā ar modelēšanas rezultātiem difūzā fosfora piesārņojuma risks ir **vidēji zems**. (kategorijās; zems, vidēji zems, vidējs, augsts, ļoti augsts). Vidēji zems fosfora savienojumu izkliedētā piesārņojuma risks ir raksturīgs lielākajai daļai Latvijas teritorijas.

Kopumā, saskaņā ar virszemes noteces novērtējuma rezultātiem, Lejasciema pagasta teritorijā kopējā slāpekļa virszemes notece tiek vērtēta 6-10 kg/ha gadā. Fosfora savienojumu notece tiek lēsta 0.12-0.18 kg/ha gadā.

Ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus, var secināt, ka lauksaimnieciskās aktivitātes Lejasciema pagastā šobrīd nerada būtisku apdraudējumu pagasta ūdenstecēm. Lauksaimniecības zemēm ir salīdzinoši laba biogēno vielu buferkapacitāte un vielu izskalošanās risks ir zems-vidējs.

Par to zināmā mērā liecina līdzšinējie virszemes ūdens monitoringa rezultāti Lejasciema pagastā. Saskaņā ar Latvijas Vides, Ģeoloģijas un hidrometeoroloģijas aģentūras datiem, ūdens objektu kvalitāte pagastā pēc kopējā slāpekļa koncentrācijas rādītāja ir laba. Tāda pati situācija ir ar kopējo fosforu. (LVGMA, 2005)

5.1.5. Gaisa kvalitāte

Izmešu daudzums Gulbenes rajonā kopumā nav īpaši augsts. 2005. gadā kopējais izmešu daudzums gaisā Gulbenes rajonā – 390 tonnas gadā. No tiem lielāko daļu sastāda izmeši no katlu mājām. Katlumājās kā kurināmais pamatā tiek izmantota koksne. Oglekļa oksīds pārsvarā rodas ķīmiski nepilnīgā sadegšanas procesā katlu mājās, bet cietās daļiņas un putekļus pārsvarā emitē kokapstrādes uzņēmumi. Sēra dioksīda emisijas aizņem arvien mazāku daudzumu, kas ir panākts pārejot uz videi draudzīgāku kurināmā veidu- koksni. Jāatzīmē, ka Lejasciema pagastā sēra dioksīda emisijas netiek radītas.

Uz kopējā Gulbenes rajona fona Lejasciema pagastā radītās emisijas ir salīdzinoši zemas. Oglekļa oksīda, cieto daļiņu un slāpekļa oksīdu emisijas atsevišķi veido aptuveni 1/10 daļu no minēto vielu emisiju apjomiem Gulbenes rajonā.

Atsevišķu piesārņojošo vielu izmešu atmosfērā raksturojošie rādītāji Lejasciema pagastā ir sekojoši:

- Cietās daļiņas – kopumā 9.6 t/g rada 4 emisijas avoti
- Piesātinātie ogļūdeņraži (benzīns un petroleja) - 0.0022 t/g (1 emisijas avots);
- Oglekļa oksīds – 20.8 t/g (3 emisiju avoti);
- Slāpekļa oksīdi (NO_x) – 2.01 t/g (3 emisiju avoti).

Gaistošos organiskos savienojumus pagastā emitē viens uzņēmums – degvielas uzpildes stacija 'EAST-WEST-TRANSITL' SIA VTU (iekārtas kods G1).

Lejasciema pagastā atrodas 2 iestādes – Lejasciema un Sinoles katlu mājas, kurām izsniegtas B kategorijas integrētās atļaujas, kurās noteikti nosacījumi gaisa piesārņojuma limitēšanai (skat. tabulu 5-6).

Mobilo avotu radīto izmešu apjomu ir grūti novērtēt skaitliski, kā arī nav datu par šādiem pētījumiem. Taču ņemot vērā, ka pagastu šķērso 1. šķiras autoceļi Smiltene-Veļēna-Gulbene (P27) un Sinole-Zeltiņi-Silakrogs (P34), (īpaši P27), var uzskatīt, ka autotransporta radīto izmešu ietekme uz šiem ceļiem pieguļošajām nav maznozīmīga.

Vidējā autotransporta līdzekļu kustības intensitāte uz autoceļa P-27 2006. gadā bija robežās no 1941 – 2346 autotransporta līdzekļiem diennaktī. Satiksmes intensitāte uz autoceļa P-34 ir daudz mazāka – vidēji 253 autotransporta līdzekļi diennaktī. (Valsts autoceļu direkcija, 2006)

Tabula 5-7: Uzņēmumi un iestādes, kuriem izsniegtas B kategorijas integrētās atļaujas

Uzņēmums	Adrese	Atļaujas izsniegšanas datums
Lejasciema pagasta padome, Sinoles notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	"Sinole", Lejasciema pagasts, Gulbenes rajons, LV-4412	29.09.2005
Lejasciema pagasta padome, notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	Valkas iela 1, Lejasciems, Gulbenes rajons, LV-4412	29.05.2005
Lejasciema pagasta padome, Lejasciema katlu māja	Rūpnieku iela 1, Lejasciems, Gulbenes rajons	08.01.2004

Lejasciema pagasta padome, Sinoles katlu māja	Rūpnieku iela 1, Lejasciems, Gulbenes rajons	08.01.2004
---	--	------------

5.1.6. Derīgie izrakteņi

Lejasciema pagastā nozīmīgākie derīgie izrakteņi ir smilts-grants atradnes, un pazemes ūdens resursi, kas pagasta teritorijā ir iegūstami rūpnieciskos apjomos.

Pagasta teritorijā atrodas vairākas būvmateriālu izejvielu atradnes:

- Smilts atradnes:
 - Smilts un grants rajona nozīmes atradne „Zvejnieki-Kupiņi” (A kategorijas krājumi 2766 tūkst. m³). Kopējā atradnes platība 298,4 ha, kopējie krājumi – 19,67 milj. kubikmetru. Īpašumtiesības valsts, derīgā izrakteņa izmantošana - būvniecībā un ceļu būvē.
 - Rajona nozīmes smilts atradne „Lāčupes”. Platība 21.1 ha, derīgā slāņa biezums 1.5-20m. Krājumi: 1.74 milj. m³ (A kategorija), un 0,48 milj. m³ (N kategorija). Īpašumtiesības: valsts, izmantošana - būvniecībā un ceļu būvē.
 - „Viģubu” smilts atradne. Platība 290 ha, derīgā slāņa biezums 3.6-5m. P kategorijas krājumi: 12 milj. m³. Īpašumtiesības: valsts un privātas.
 - „Poģu” smilts atradne. Platība 12.5 ha, derīgā slāņa biezums 12m. P kategorijas krājumi: 1.5 milj. m³. Īpašumtiesības: privātas.
- Grants atradnes. Pagasta teritorijā grants iegulas nav konstatētas. Esošajās atradnēs krājumi praktiski ir izsmelti. Perspektīvu atradņu nav.
- Māla atradnes:
 - „Trapenes” māla atradne. Platība 363 ha, derīgā slāņa biezums 2m. P kategorijas krājumi 7.2 milj. m³. Liela daļa atradnes teritorija izvietojusies Trapenes pagasta teritorijā. Īpašumtiesības: valsts, privātas.
 - „Pilupītes” māla atradne. Platība 350 ha, derīgā slāņa biezums 9m. Atradnes daļa atrodas Gaujas upes ūdensteces aizsargjoslā. Īpašumtiesības: valsts, privātas.
 - „Palatas” māla atradne. Platība 156 ha, derīgā slāņa biezums 9.2-17.6m. P kategorijas krājumi 21 milj. m³.
 - „Poģu” māla atradne. Platība 44 ha, derīgā slāņa biezums 10.6m. P kategorijas krājumi 4.7 milj. m³.
- Kūdras atradnes. Lielākās kūdras atradnes pagastā ir Cepļa purvs (P kat. 3,2 milj. m³), Klajais, Targupes, Lēja, Lazdukalna, Grimnaužu un Dūkstiņa purvs. Saskaņā ar kūdras fonda datiem kopējie kūdras krājumi visās 26 pagasta atradnēs veido 21.2 milj. m³.
- Saprobeļa atradnes. 1999. gadā pagasta teritorijā tika apzinātas deviņas saprobeļa atradnes ar kopējo platību 56.3 ha. Aprēķināti perspektīvie krājumi (P kategorija) 2 milj. m³. Lielākie krājumi Ādmiņu (0,4 milj. m³), Mustera, Roznieku, Moveša, Klinču un Vaguļa ezerā.

Lejasciema pagastā atrodas vairākas grants smilts un māla atradnes. Karjeru izstrādes teritorijas statuss pašlaik nav nevienai atradnei. Perspektīvā ierīkot jaunas derīgo izrakteņu atradnes netiek plānots.

5.1.7. Atkritumu apsaimniekošana

Saskaņā ar likumu par pašvaldībām, atkritumu savākšanas un apglabāšanas funkcijas ir jānodrošina pašvaldībai.

Īstenojot Vides ministrijas izstrādāto stratēģiju sadzīves atkritumu apsaimniekošanai Latvijā, ir izstrādāta sadzīves atkritumu apsaimniekošanas shēma, saskaņā ar kuru Lejasciema pagasta atkritumi tiks apsaimniekoti Malienas sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sistēmas ietvaros. Saskaņā ar Malienas sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sistēmas koncepciju, pagasta sadzīves atkritumi tiks transportēti uz Malienas sadzīves atkritumu apglabāšanas poligonu.

Lejasciema pagasta teritorijā atrodas divas sadzīves atkritumu izgāztuves: „Jāņakans” un „Dambjakalns”. Abām izgāztuvēm pagarināts ekspluatācijas termiņš līdz 2007. gada 31.decembrim.

Atkritumu izgāztuve „Jāņakalns” tika ierīkota 1975. gadā, tās aizņemtā platība 1.3 ha, no kuriem aktīvi (atkritumu apglabāšanai) tiek izmantots 1ha. Kopējais izgāztuvē apglabāto atkritumu apjoms tiek lēsts 15.22 tūkstoši m³.

2005. gadā „Jāņakalna” izgāztuvē tika apglabāti 171,24 tonnas nešķirotu sadzīves atkritumu (atkritumu klases kods: 200301). Atkritumu apjoms sastāda aptuveni 4% no kopējā nešķirotu sadzīves atkritumu radītā daudzuma Gulbenes rajonā 2005. gadā.

Sadzīves atkritumu izgāztuve „Dambjakalns” ir tikusi ekspluatēta kopš 1983. gada. Izgāztuves aizņemtā platība 1ha, no kuriem aktīvi tiek izmantoti 0.6 ha. Kopš ekspluatācijas uzsākšanas izgāztuvē ir apglabāti 1.78 tūkstoši m³. 2004. gadā izgāztuvē izvesti un apglabāti 204 m³ sadzīves atkritumu.

Atkritumu savākšanu un izvešanu nodrošina zemnieku saimniecība “Prēduliena”, kas veic atkritumu savākšanu un transportēšanu no Lejasciema centra līdz izgāztuvei “Jāņakalns”. Viensētu iedzīvotāji atkritumus izgāztuvē nogādā paši vai arī slēdz atsevišķus līgumus ar “Prēdulienu”. Pagastā ir atsevišķas saimniecības un uzņēmumi, kas parakstījuši līgumu par atkritumu savākšanu ar SIA BO “Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācija”.

Saskaņā ar atkritumu sastāva pētījuma rezultātiem, pagastā atkritumu sastāvā dominē sadzīves atkritumi, kuru pamatā ir pārtikas, stikla un papīra atlikumi, un zāģu skaidas. Sadzīves atkritumu iepakojums un tara veido 25 procentus no kopējā apjoma.

Pagastā noteikti pasākumi, lai uzlabotu atkritumu saimniecību. Tiek sekots, lai mežos un krūmmalās neveidotos neoficiālas izgāztuves, ar mazajiem kokapstrādes uzņēmumiem kopīgi tiek risināts jautājums par skaidu novietošanu, tiek uzlabots esošo izgāztuvju apsaimniekošanas līmenis.

Saskaņā ar Lejasciema pagasta teritorijas attīstības plānu, pagastā nav paredzēts izvietot bīstamo atkritumu pārstrādes un/vai glabāšanas būves. Bīstamo atkritumu savākšanu paredzēts organizēt likumdošanā noteiktajā kārtībā.

Teritorijas plānojumā nav paredzēta beigto dzīvnieku kapsētas izvietošana pagasta teritorijā. Pagasta iedzīvotāji par mirušo dzīvniekus savākšanu un turpmāko likvidēšanu slēdz individuālus līgumus ar atkritumu utilizēšanas

uzņēmumiem. Pagasta teritorijā nav paredzēts izveidot bīstamo atkritumu pārstrādes vai uzglabāšanas vietas.

Pagasta teritorijā atrodas un vēl šobrīd tiek ekspluatētas sadzīves atkritumu izgāztuves. Tuvākā laikā jālemj par šo izgāztuvju slēgšanu un jāplāno rekultivācija. Pagastā netiek plānots izveidot jaunas izgāztuves, atkritumu pārkraušanas un šķirošanas punktus vai dzīvnieku kapsētas.

5.1.8. Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas

Pēc LVMĢA rīcībā esošajiem datiem par attīstībai nelabvēlīgām teritorijām, t.i. potenciāli piesārņotām un piesārņotām vietām, Lejasciema pagasta teritorijā ir noteiktas divas vietas, kuras kvalificētas kā potenciāli piesārņotās teritorijas. Zvārtavu minerālmēslojuma glabātuve ir iekļauta nepiesārņotu vietu kategorijā (3. kategorija), savukārt bijušā Meiera lopu kompleksa teritorija ir iekļauta otrajā kategorijā (potenciāli piesārņota vieta). Kopsavilkums par attīstībai nelabvēlīgām teritorijām ir dots tabulā 5-8.

Tabula 5-8: Kopsavilkums par piesārņotajām un potenciāli piesārņotajām vietām Lejasciema pagastā

#	Reģistrācijas numurs	Kategorija	Nosaukums	Platība (ha)	NACE kods
1.	50648/2673	2	Bijušais "Meiera lopu komplekss"	0.3	0121 - Lielopu audzēšana, piena lopkopība
2.	50648/2679	3	Zvārtavi, Lejasciema pagasts	0.3	0110 - Augkopība; dārzenkopība; dārzkopība

„Dūrēs” atrodas bijušais „Meiera lopu komplekss”. Lopu komplekss ticis ekspluatēts laika posmā no 1973. līdz 1991. gadam. Šajā laika posmā teritorijā saistībā ar intensīvu lopkopību, izmantoti organiskie mēsli, amonjaks. Vieta iekļauta potenciāli piesārņotu vietu sarakstā sakarā ar aizdomām par augsnes un gruntsūdeņu piesārņojumu ar organisko mēslojumu un amonjaku. Objekts klasificēts kā potenciāli piesārņota vieta (2. kategorija).

Zvārtavu ciematā atrodas bijusī šķidro minerālmēsļu uzglabāšanas vieta. Glabātuve ekspluatēta laika posmā no 1980. līdz 1991. gadam. Saskaņā ar pieejamo informāciju, minerālmēsli ir izvesti no objekta un augsnes un gruntsūdens piesārņojums objekta tuvumā nav konstatēts. Līdz ar to objekts klasificēts kā vieta, kas potenciāli nav piesārņota (3. kategorija).

Potenciāli piesārņotās vietas šobrīd tiešu apdraudējumu aizsargājamām teritorijām nerada. Tomēr pašvaldībai būtu ieteicams izvērtēt iespēju finansēt šo vietu turpmāko izpēti un, ja nepieciešams, veikt sanāciju no pašvaldības rīcībā esošajiem dabas resursu nodokļa ieņēmumiem. Ja minētie līdzekļi nav pietiekami, lai segtu piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanas izdevumus, pašvaldība sagatavo un iesniedz pieejamās institūcijās (Vides aizsardzības fonds, Vides investīciju fonds u.c.) projekta pieteikumu par nepieciešamo finansējumu.

5.1.9. Potenciālie riska objekti un teritorijas

Lejasciema pagasta teritorijā novērojami intensīvi mūsdienu ģeoloģiskie procesi, kas ietekmē upju ieleju eroziju, un pārpurvošanās procesi, kas var veidot potenciālās riska teritorijas, apdraudot valsts un vietējās nozīmes autoceļus un dzīvojamās mājas.

Pamatojoties uz nacionālā plānojuma ieteikumiem, veikta Gaujas ielejas izpēte un stāvokļa novērtējums. Pētījuma gaitā secināts, ka galvenās riska zonas un apdraudētie objekti Lejasciema pagastā saistīti ar Gaujas ielejas posmu no Velēnas līdz Lejasciemam, kur tiešus vai potenciālus draudus nākotnē var radīt noslīdeņu veidošanās ielejas augstajās pamatkrasta nogāzēs. Upes krasta erozija ir atzīmēta kā otrs būtiskākais riska faktors.

Pētījumā atzīmētie galvenie apdraudētie riska objekti, kuri atrodas Lejasciema pagasta teritorijā:

- atsevišķi valsts 1. šķiras autoceļa P34 "Sinole – Zeltiņi – Silakrogs" posmi;
- valsts 2. šķiras autoceļš V415 "Lejasciems – Mālmuiža";
- dzīvojamās ēkas "Ceļmalnieki", „Gaujmalnieki” augšpus Lejasciema Gaujas labajā krastā. Šī vieta atzīmēta kā prioritāra potenciālu nogāžu erozijas procesu ietekmēta vieta;
- vietēja ceļa posms Gaujas kreisajā krastā augšpus tilta pie Velēnas, kas nodrošina vietējo satiksmi un pieklūšanu rajona nozīmes grants karjeram;

Teritorijas, kuras atrodas Gaujas upes ielejas nogāzēm ir uzskatāmas par potenciālām riska teritorijām pagastā. Lai samazinātu potenciālā riska iespējas, apdraudētie ceļu posmi un dzīvojamās ēkas jāapseko un jāveic bīstamības novērtējums. Apdraudētie ceļu posmi un dzīvojamās ēkas ir atzīmētas pagasta teritorijas plānojumā.

5.2. Iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

Lejasciema pagasta teritorijas plānojumā ir noteikts vietējās pašvaldības teritorijas attīstības potenciāls, kā arī zemes izmantošanas prasības un ierobežojumi. Plāns ir izstrādāts ar mērķi radīt priekšnoteikumus vides kvalitātes un teritorijas racionālas izmantošanas nodrošināšanai, rūpniecisko un vides risku novēršanai. Tas garantē tās iedzīvotājiem noteiktās tiesības izmantot un attīstīt nekustamo īpašumu saskaņā ar teritorijas plānojumā noteiktajiem nosacījumiem.

Nemot vērā, ka plānojumā paredzētā teritorijas attīstība ir noteikta saskaņā ar prasībām īpaši aizsargājamo dabas teritoriju attīstībai, teritorijas plānojums nodrošina dabas un kultūras mantojuma, kā arī ainavas un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos.

Nemot vērā, ka pašvaldībai, pieņemot turpmākos lēmumus pagasta teritorijas attīstībā, obligāti ir jāievēro teritorijas plānojuma prasības, bez šī plānošanas dokumenta īstenošanas apgrūtināta būtu sekojošu uz teritorijas attīstību attiecināmu darbību saskaņošana:

- uzsākt jebkuru zemesgabalu sadalīšanu, apvienošanu vai robežu pārkārtošanu,

- izstrādāt detalizētus plānojumus jeb tā saucamos detālos plānojumus atsevišķām pašvaldības teritorijas daļām,
- uzsākt būvprojektēšanu un būvniecību, kā arī esošo būvju renovāciju, rekonstrukciju un restaurāciju,
- uzsākt inženierkomunikāciju, ceļu un tiltu būvniecību,
- veikt teritorijas labiekārtošanu, apzaļumošanu, rekultivāciju,
- uzsākt zemes dzīļu izmantošanu un citu saimniecisko darbību pašvaldības teritorijā.

Ņemot vērā kopējo nekustamā īpašuma tirgus aktivitāti valstī un hipotekāro kredītu pieejamību, var paredzēt, ka ainaviski vērtīgās teritorijas, kā arī teritorijas ap pagasta ciemiem, ar laiku tiks apbūvētas ar jaunām ģimenes mājām. Teritorijas plānojums paredz šādu iespējamību un nosaka šo teritoriju minimālo jaunveidojamā zemes gabala platību, kā arī nosaka teritorijas, kuru apbūvei nepieciešams detālais plānojums.

Jāatzīmē arī, ka spēkā esošs pašvaldības teritorijas plānojums vienlaicīgi ir arī priekšnoteikums ES strukturālo fondu līdzekļu sekmīgākai apgūšanai.

Tā kā teritorijas plānojums nosaka racionālas un dabas teritorijas izmantošanai drošas izmantošanas priekšnoteikumus, dabas resursu apsaimniekošanu, teritorijas apsaimniekošana un dabas vērtību saglabāšana šī plānošanas dokumenta neieviešanas gadījumā būtu apgrūtināta.

6. Vides stāvoklis teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma kvalitāte ir lielā mērā atkarīga no novērtējumā izmantoto datu kvalitātes. Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā ir apkopojami, analizējami un izvērtējami visi tie dati un informācija, kas ir pieejama šī novērtējuma veikšanas brīdī. Ņemot vērā, ka plānojuma dokumenta skartajā teritorijā ir vairākas NATURA 2000 teritorijas, izvērtējumā būtiska ir informācija par aizsargājamo biotopu un sugu sastopamību teritorijā un vides kvalitāti, kā arī teritorijas plānojumā paredzētajām, iespējamām slodzēm.

Apskatot vides stāvokli teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt, uzsvars tiek likts uz sekojošiem būtiskiem aspektiem no vides aizsardzības viedokļa:

- vides stāvoklis aizsargājamās NATURA 2000 dabas teritorijās - dabas liegumā „Kadājs”, dabas liegumā „Dūres mežs”, dabas liegumā „Mētru mežs” un aizsargājamo ainavu apvidus teritorijā „Ziemeļgauja”;
- virszemes ūdeņu kvalitāte plānošanas teritorijā;
- tūrisma un rekreācijas attīstība aizsargājamās dabas teritorijās;
- jautājumi, kas saistīti ar īpaši aizsargājamo dabas pieminekļu - aizsargājamo dendroloģisko stādījumu, īpaši aizsargājamo koku, ģeoloģisko un ģeomorfoloģisko dabas pieminekļu, vietējas nozīmes mikroliegumu apsaimniekošanu.

Uz plānošanas dokumentu attiecināmajās teritorijās ir raksturots Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma paskaidrojuma rakstā (plāna pirmajā redakcijā – Lejasciema pagasta padomes darba grupa (Dainis Švika, Māris Milna, Jana Igaviņa, Juris Zaķis, Guntis Grīslis, Alda Krēsliņa, Dace Milne, Anita Biezbārde), teritorijas plāna grozījumi un papildinājumi - SIA „Baltkonsults” sadarbībā ar Lejasciema pagasta padomi, projekta vadītāja Jolanta Gūža).

Kopsavilkums par būtiskākajām uz aizsargājamo dabas teritoriju attiecināmajām vides problēmām ir sekojošs:

- Kaut gan atsevišķi pieejamie monitoringa dati liecina, ka kopumā virszemes ūdens kvalitāte pagasta teritorijā ir laba, paaugstinātais biogēno vielu, jo īpaši slāpekļa saturs virszemes ūdeņos var negatīvi ietekmēt aizsargājamās teritorijas – jo īpaši aizsargājamo ainavu apvidus „Ziemeļgauja” teritoriju. Aktuāls ir jautājums par Gaujas upes piesārņojumu augšpus Lejasciema pagasta teritorijas, kur atrodas vairāki punktveida piesārņojuma avoti;
- Agrāk apsaimniekoto- regulāri , bioloģiski augstvērtīgo upju piekrastes pļavu aizaugšana ar krūmājiem, veicina bioloģiskās daudzveidības samazināšanos un īpaši aizsargājamo augu atradņu skaita samazināšanos;
- Dabisko biotopu samazināšanās saimnieciskās darbības rezultātā – meliorācijas sistēmu ekspluatācija, mēslojuma nonākšana ūdenstecēs ar lauksaimniecības zemju noteci, notekūdeņu novadīšana, mežu izciršana upju krastos u.c.
- Mazo hidroelektrostaciju ekspluatēšana uz Gaujas, Sudaliņas un Tirzas upēm atstāj negatīvu ietekmi uz upju ekosistēmām, traucējot dabīgo

upes hidroloģisko režīmu un līdz ar to upes floras, bentosa un ihtiofaunas attīstību;

- Limitētas ir iespējas kontrolēt mežu apsaimniekošanas plānu praktisko realizāciju privātajos mežos;
- Vāja tūristu plūsmas organizācija pagasta teritorijā, tai skaitā aizsargājamajās un tām pieguļošajās teritorijās;
- Teritorijā ir vērojamas ainavas telpiskās struktūras izmaiņas, ko nosaka pēdējos desmit gados notikušās zemes apsaimniekošanas veida un formas izmaiņas. Lauksaimnieciskās darbības finansiālās neefektivitātes dēļ agrāk apsaimniekotās upes piekrastes pļavas strauji aizaug ar krūmājiem.

7. Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas, to raksturojums un vērtējums

7.1. Vides kvalitāte

Teritorijas plānojuma izstrādes laikā inventarizēts, iestrādāts apbūves noteikumos un attēlots kartogrāfiskajā materiālā:

- Lejasciema pagastā esošo aizsargājamo pieminekļu izvietojums un to robežas;
- Normatīvajos aktos noteiktās uz pagasta teritoriju attiecināmās aizsargjoslas;
- Teritorijas plānā ir noteiktas ainaviski vērtīgās teritorijas;
- Pagasta teritorijā esošie ceļi pēc piederības un seguma tipa;
- inženierkomunikācijas.

Ņemot vērā pašvaldību noteiktās prioritātes un iedzīvotāju izteiktās vēlmes (izteiktas iesniegumu veidā), kā arī pamatojoties uz iespējamo attīstības virzienu analīzi un plānošanas darbiem, ar teritorijas attīstības plānu tiek risinātas ciemu teritoriālās attīstības problēmas.

7.2. Sabiedrības veselība

Teritorijas plānojuma dokumentā ir nosprausti mērķi un definēti uzdevumi sabiedrības veselības risku samazināšanai. Kā aktuālākās problēmas un būtiskākie pasākumi sabiedrības veselības riska mazināšanai jāatzīmē sekojoši jautājumi:

- Lejasciema pagastā dzeramā ūdens nodrošināšanai tiek ekspluatētas vairākas ūdens apgādes sistēmas. Kaut arī dzeramā ūdens kvalitāte saskaņā ar Sabiedrības veselības valsts aģentūras datiem kopumā atbilst dzeramā ūdens kvalitātes prasībām, izņemot paaugstināto dzelzs (FeIII) saturu, ūdensapgādes tīklu stāvoklis ir slikts. Atbilstoši plānotajai attīstības programmai, tiek paredzēta un pakāpeniski īstenota ūdensapgādes sistēmu uzlabošana – dzeramā ūdens atdzelžošana un ūdens apgādes sistēmu cauruļvadu rekonstrukcija un sistēmas paplašināšana.
- Kā atsevišķi atzīmējams nozīmīgs drauds sabiedrības veselībai ir seklo (gruntsūdens) aku izmantošana ūdensapgādē. Blīvas apbūves apstākļos, kādi ir Lejasciema ciematā, tas var radīt gruntsūdeņu piesārņojuma draudus. Īpaši aktuāli tas ir situācijā, kad tikai 40% Lejasciema ciemata iedzīvotāju ir pieslēgti kanalizācijas sistēmai un esošie kanalizācijas tīkli ir sliktā tehniskā stāvoklī.
- Kā viens no draudiem sabiedrības veselībai jāatzīmē bezsaimnieka artēziskie urbumi, kuru nepienācīgas apsaimniekošanas rezultātā var rasties pazemes ūdeņu piesārņojums. Lejasciema pagastā ir vairāki bezsaimnieka artēziskie urbumi, kuru īpašumu tiesību sakārtošanai būtu pievēršama uzmanība.
- Abas pagasta teritorijā esošās sadzīves atkritumu izgāztuves – „Dambjakalns” un „Jāņakalns”, ir nepieciešams slēgt un rekultivēt. Informācijas par izgāztuves infiltrātu un gruntsūdeņu piesārņojumu nav,

līdz ar to nav iespējams izvērtēt apdraudējumu videi un sabiedrības veselībai.

- Kā publiskā peldvieta teritorijas plānojumā ir iekļauta peldvieta pie Sudalezera. Pieejamā informācija no Sabiedrības veselības aģentūras par peldvietu kvalitātes atbilstību prasībām liecina, ka ezera ūdens kvalitāte pilnībā atbilst spēkā esošajām prasībām. Citu publisko peldvietu plānošana var tikt paredzēta detālpilānojuma līmenī saskaņā ar likumdošanas prasībām. Plānojot publisko peldvietu ierīkošanu, jāizvērtē ūdensobjektu ūdens kvalitātes atbilstība prasībām, ezeru ziedēšana un iespējamā zilaļģu klātbūtne. Jāatzīmē gan, ka šāda veida informācija par ūdensobjektiem (ezeru ūdensobjektiem) Lejasciema pagastā nav.

7.3. Dabas aizsardzība

Lejasciema teritorijas plānojuma izstrādē ir ņemts vērā ilgtspējīgas attīstības princips un sabalansētas vides aizsardzības un sociāli-ekonomiskās attīstības intereses. Teritorijas plānojumā ir nedefinēta dabas pamatnes atļautā izmantošana un noteiktas īpaši aizsargājamo dabas teritoriju robežas un to aizsargjoslas.

Lejasciema pagasta teritorijas plānojums nostiprina īpaši aizsargājamās dabas teritorijas – aizsargājamā ainavu apvidus „Ziemeļgauja”, dabas liegumu “Kadājs”, “Mētru mežs” un „Dūres mežs” funkcionālo zonu robežas pēc īpašumu robežām.

Līdz aizsargājamo teritoriju individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu izstrādei uz abu pagasta teritorijā esošo dabas liegumu („Mētru mežs”, „Dūres mežs”), kā arī aizsargājamo ainavu apvidus „Ziemeļgauja” teritorijām ir attiecināmas vispārējās aizsardzības prasības, kādas tiek noteiktas ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.415 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”. Dabas liegumam „Kadājs” vides pārskata sagatavošanas laikā (maijs 2007) individuālie aizsardzības noteikumi nebija pieņemti. Izstrādes stadijā ir dabas aizsardzības plāns aizsargājamo ainavu apvidus teritorijai „Ziemeļgauja”.

Teritorijas plānojums nosaka robežas un apstiprina aizsardzības statusu pagasta teritorijā esošajiem vietējas nozīmes dabas pieminekļiem – dižkokiem un dižakmeņiem.

Teritorijas plānojums neparedz dabas aizsardzības teritoriju un pieminekļu izmantošanu citādāk kā noteikts spēkā esošajos dabas aizsardzības plānos un attiecīgajos normatīvajos aktos.

Būtiskākās problēmas, kas saistītas ar dabas aizsardzību, teritorijas plānojuma dokumentā apskatāmajā teritorijā ir saistāmas ar virszemes ūdens kvalitāti un ūdensteču caurplūduma režīma ievērošanu mazo hidroelektrostaciju ūdenskrātuvēs, lauksaimniecības zemju apsaimniekošanu un tūrisma attīstību.

Virszemes ūdens kvalitāti lielākajās pagasta upēs, jo īpaši Gaujas upē, var ietekmēt nepietiekami attīrītu vai neattīrītu notekūdeņu novadīšana un sanitārā caurplūduma ievērošana uz upēm ierīkoto mazo hidroelektrostaciju ūdenskrātuvēs. Lejasciema pagastā nav nozīmīgu rūpniecisko notekūdeņu novadītāju, kā arī esošās sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtas Lejasciema un Sinoles ciematos tiek ekspluatētas atbilstoši normatīvajām prasībām. Tāpēc lielākais drauds ir neattīrītu notekūdeņu novadīšana ūdenstecēs augšpus Lejasciema pagasta, kur atrodas vairāki punktveida piesārņojuma avoti – rūpnieciskie objekti. Tas var ietekmēt ūdens kvalitāti AAA „Ziemeļgauja” teritorijā, kas atrodas Gaujas upes posmā lejpus Lejasciema pagasta.

Kā otrs būtiskākais apdraudējums jāatzīmē sanitārā caurplūduma ievērošana mazo HES ūdenskrātuvēs. Kā tas ir atzīmēts atsevišķos pētījumos (Valsts SIA Vides projekti, 2005), mazo HES īpašnieki mazūdens periodā bieži neievēro uzstādītās prasības ūdenskrātuves sanitārai caurplūdei, kā rezultātā cieš ūdenskrātuves bentoss un ihtiofauna. Tomēr jāatzīmē, ka aizsargājamās teritorijas šis aspekts neskar un vairāk ir attiecināms uz vairākiem nelieliem upju posmiem pagasta teritorijā.

Lauksaimnieciskās ražošanas samazināšanās dēļ arvien mazāk tiek regulāri izplautas upju palieņu pļavas. Rezultātā samazinās reto, aizsargājamo augu sugu atradņu skaits un bioloģiskā daudzveidība kopumā.

Tūrisma attīstības veicināšana, atpūtas vietu labiekārtošana palielinās apmeklētāju pieplūdumu, līdz ar to pagasta teritorijā palielināsies antropogēnā slodze. Tas var radīt traucējumus atsevišķām sugām, īpaši putnu sugām, tai skaitā aizsargājamām putnu sugām, kuru aizsardzībai Lejasciema pagasta mežos ir izveidoti mikroliegumi. Šeit lielākais drauds ir straujš apmeklētāju skaita pieaugums, kas pārslogotu esošo tūrisma infrastruktūru.

Teritorijas plānojumā ir atzīmēti pagasta teritorijā esošie mikroliegumi un aizsargājamās sugas. Tas var apdraudēt mikroliegumos aizsargājamo sugu eksistenci tā kā teritorijas plānojums ir publisks dokuments un attiecīgi pieejams ikvienam interesantam. Saskaņā ar Ministru Kabineta noteikumiem Nr. 45 „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi”, informāciju par mikroliegumos esošo īpaši aizsargājamo sugu un biotopu atradnēm drīkst izplatīt tikai ar Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras atļauju.

8. Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi

8.1. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi

Starptautisko vides aizsardzības mērķu realizēšanas līdzeklis ir Eiropas Savienības īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīkls Natura 2000 un Lejasciema pagastā šie mērķi tiek realizēti Natura 2000 vietās. Natura 2000 ir Eiropas Savienības (ES) īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīkls, kas tiek veidots visās ES dalībvalstīs. Šāda tīkla izveidi nosaka ES Biotopu direktīva. Natura 2000 teritoriju tīklu veido teritorijas, kas ir nozīmīgas ES Biotopu direktīvas I pielikumā norādīto dabisko biotopu aizsardzībai un II pielikumā minēto sugu dzīvotņu aizsardzībai. Šajā tīklā tiek iekļautas arī īpaši aizsargājamās teritorijas putniem, kas ir visatbilstošākās Putnu direktīvas I pielikumā uzskaitīto putnu sugu aizsardzības nodrošināšanai. Natura 2000 tīklam pievienojas katra ES dalībvalsts ar savu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sistēmu.

8.2. Nacionālie vides aizsardzības mērķi un to integrēšana pagasta teritorijas plānojumā

Lejasciema pagasta teritorijā atrodas vairākas Eiropas nozīmes aizsargājamas dabas teritorijas (NATURA 2000) – aizsargājamo ainavu apvidus „Ziemeļgauja” un dabas liegumi „Kadājs” (Nr. LV0527700, B tips³), „Dūres mežs” (Nr. LV0533300, B tips⁴) un „Mētru mežs” (Nr. LV0534600, B tips). Minēto teritoriju Eiropas nozīmes aizsardzības statusu nosaka vides ministra 2004.gada 13.aprīļa rīkojums Nr.102 par Latvijas NATURA 2000 sarakstu.

Dabas liegumu aizsardzības statusu nosaka 1999.gada Ministru kabineta noteikumi Nr. 212 “Noteikumi par dabas liegumiem”. Savukārt, uz teritorijas apsaimniekošanu attiecināmus saimnieciskās darbības ierobežojumus nosaka MK noteikumi Nr. 415 „īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (22.07.2003). Lejasciema pagastā dabas liegumu teritorija aizņem 447 ha jeb 1.32% no pagasta kopplatības.

Uz teritoriju, kas ietilpst aizsargājamo ainavu apvidū „Ziemeļgauja” attiecināmi Ministru kabineta 1999.gada 9.marta noteikumi Nr.69 “Par aizsargājamo ainavu apvidiem”.

Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma mērķi un tajā paredzētās rīcības atbilst Nacionālajam attīstības plānam, Nacionālajiem vides aizsardzības politikas plāniem, Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam 2003. – 2012. gadam un Bioloģiskās daudzveidības nacionālajai programmai un rīcības programmai.

Vieni no svarīgākajiem vides aizsardzības mērķiem ir saistīti ar ūdens kvalitātes aizsardzību un uzlabošanu. Tie ir

- Aizsargāt ūdens ekosistēmas un no ūdens atkarīgās sauszemes ekosistēmas un mitrājus;

⁴ B tipa teritorijas, kas noteiktas atbilstoši ES direktīvai „Par dabisko biotopu, savvaļas faunas un floras aizsardzību”, 92/43 EEK;

- Veicināt ilgtspējīgu un racionālu ūdens resursu izmantošanu;
- Nodrošināt labu virszemes un pazemes ūdens kvalitāti, samazināt esošo piesārņojumu un novērst tālāku piesārņojumu.

Latvijas Republikas noteiktais bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas mērķis Lejasciema pagastā ir saistāms ar īpaši aizsargājamo teritoriju uzturēšanu un attīstību. Pašreizējā un plānotā teritorijas izmantošana nodrošina minēto teritoriju saglabāšanu un aizsardzību. Bioloģisko daudzveidību aizsargājamās teritorijās negatīvi var ietekmēt lauksaimniecības zemju aizaugšana un mozaīkveida ainavas izžušana.

Svarīgākie vides aizsardzības politikas mērķi mežsaimniecības jomā ir ļoti aktuāli Lejasciema pagastā, ņemot vērā meža zemju īpatsvaru pagastā. Būtiskākie no tiem:

- Saglabāt meža bioloģisko daudzveidību un ekoloģisko funkciju kvalitāti klimata un ūdens regulēšanā, kā arī augsnes aizsardzībā;
- Paaugstināt meža īpašnieku, apsaimniekotāju un sabiedrības zināšanas par meža bioloģiskās daudzveidības un meža ekoloģisko funkciju nozīmību.

Vides aizsardzības politikas mērķi virszemes ūdeņu aizsardzībā ir aktuāli Lejasciema pagastā. Lejasciema pagastu šķērso vairākas upes. Divām no pagasta teritoriju šķērsojošajām upēm – Gaujai un Tirzai ir noteikts prioritāro zivju ūdeņu statuss un izvirzīts Lašveidīgo upju kvalitātes mērķis (MK noteikumi Nr. 118 „*Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti*”; 12.03.2002).

Teritorijas attīstībā liela nozīme ir nepieļaut piesārņojošo vielu iekļūšanu virszemes un pazemes ūdeņos, atjaunot un uzlabot vides kvalitāti piesārņotajās vietās. Kopumā pagastā ir identificētas vairākas potenciāli piesārņotās vietas un iespējami lielākos potenciālos draudus virszemes ūdeņiem rada punktveida piesārņojuma avoti – notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, bijušās un esošās lopu fermas, bijušās atkritumu izgāztuves u.c..

Tūrisma nozarē galvenie vides politikas mērķi ir:

- Nodrošināt ilgtspējīgu tūrisma attīstību, kas radītu nozarei papildus izaugsmes iespējas un ļautu izmantot Latvijas tūrisma svarīgākos resursus;
- Turpināt vides pārvaldības sistēmu ieviešanu tūrisma nozarē;
- Veicināt vienotas tūrisma informācijas sistēmas izveidošanu;
- Veicināt dabas, lauku, dziednieciskā, ekotūrisma, velotūrisma un ar to saistītās infrastruktūras attīstību;
- Veicināt optimālu resursu izmantošanu, samazinot slodzi uz vidi.

Lejasciema pagastā ir labi priekšnoteikumi dabas tūrisma attīstībai. Taču tā attīstību daļēji kavē atbilstošas infrastruktūras un darbības koordinācijas trūkums.

Vides ministrijas vides stratēģijas un informācijas nodaļa 1998.gadā ir izstrādājusi Ilgspējīgas attīstības pamatnostādnes. Ilgtspējīgas attīstības mērķi ir:

- Latvijai jāveido labklājības sabiedrība, kura augstu vērtē un attīsta demokrātiju, līdztiesību, godīgumu un savu kultūras mantojumu;

- Latvijai jāveido stabila tautsaimniecība, kas nodrošina sabiedrības vajadzības, vienlaicīgi panākot, lai ekonomiskās izaugsmes tempi pārsniegtu vides piesārņojuma un resursu patēriņa tempus;
- Latvijai jānodrošina droša un veselību neapdraudoša vide pašreizējai un nākamajām paaudzēm;
- Latvijai jānodrošina pietiekami pasākumi bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai;
- Latvijai sabiedrībā jāattīsta atbildīga attieksme pret dabas resursiem un nepārtraukti jāpaaugstina resursu izmantošanas efektivitāte;
- Latvijai no starptautiskas palīdzības saņēmējas valsts pakāpeniski jāklūst par valsti, kas spēj pati nodrošināt savas vajadzības un nepieciešamības gadījumā pat sniegt palīdzību citām valstīm;
- Latvijai jānodrošina vides jautājumu integrācija un jāattīsta plāns vides politikas līdzekļu pielietojumam visās citās nozaru politikās;
- Latvijai jānodrošina, lai tirgus ekonomikas mehānismi kalpotu ilgtspējīgai attīstībai;
- Latvijai jānodrošina sabiedrības līdzdalība ilgtspējīgas attīstības procesos;
- Latvijai nepārtraukti jānovērtē tās progress noteikto ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

Lejasciema pagasta teritorijas plānojumam izvirzītie mērķi un to sasniegšanai paredzētās rīcības kopumā atbilst definētajām Ilgtspējīgas attīstības pamatnostādņēm.

9. Plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums

Kopumā Lejasciema pagasta teritorijas plānojums sakārto situāciju ar esošo zemes lietojumu. Daļa no esošajiem datiem atspoguļo situāciju 2002.gadā un agrāk. Tāpēc Lejasciema teritorijas plānojuma izstrādes (2003.-2004) laikā ir veikti zemes lietojuma precizējumi, kuri tika ienesti arī VZD datu bāzē. Zemes lietojuma veida izmaiņas ir paredzētas tikai atsevišķās teritorijās. Zemes lietojuma mērķa maiņa ir paredzēta ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. Mežsaimniecībā un valsts un rajona nozīmes lauksaimniecībā izmantojamās zemes Lejasciema pagasta teritorijas plānojumā nav plānots transformēt.

Nozīmīgākās teritorijas plānojumā paredzētās rīcības, kuras potenciāli var ietekmēt vides kvalitāti pagasta teritorijā

Kopumā ņemot, Lejasciema pagasta plānojumā nav paredzētas tādas rīcības, kuras potenciāli varētu būtiski ietekmēt aizsargājamās dabas teritorijas vai ainaviski vērtīgās teritorijas.

Jaunu individuālo dzīvojamo māju un daudzdzīvokļu māju apbūves teritoriju attīstīšana Lejasciema, Sinoles un Veru ciemos. Šajās teritorijās paredzēts attīstīt blīvas apbūves zonu. Teritorijas atrodas ārpus aizsargājamām dabas teritorijām un aizsargājamo ainavu teritorijām, kā arī teritorijas plānojums neparedz zemes lietošanas mērķa maiņu. Paredzams, ka blīvas apbūves zonas izveidošana esošajā teritorijā neradīs ilglaicīgas ietekmes. Īstermiņa ietekmes ir galvenokārt saistītas ar būvniecības aktivitātēm un aprakstītas tālākajās sadaļās. Plānojot šo teritoriju attīstību, uzmanība ir jāpievērš adekvātas notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas infrastruktūras ierīkošanai.

Saskaņā ar Lejasciema pagasta teritorijas plānojumu individuālo dzīvojamo māju apbūves teritorijas tiek noteiktas visas zemes vienības un izbūves teritorijas ar vai bez dzīvojamās māju uz tās, kur primārais zemes izmantošanas veids ir individuālo dzīvojamo māju, dvīņu māju, rindu māju un atsevišķi stāvošu savrupmāju apbūve, 1 - 2 stāvu viena un divu dzīvokļu māju, vasarnīcu, dārza māju apbūves teritorijas, bet sekundārais zemes izmantošanas veids - citas šajā teritorijā atļautās izmantošanas. Plānojums paredz jaunas plānotās un atļautās teritorijas izmantošanas Lejasciemā un Sinoles ciemā mazstāvu dzīvojamās un skrajās savrupmāju apbūves teritorijām.

Rūpniecības teritoriju attīstība. Ražošanas objektu apbūves teritorijās tiek plānots attīstīt esošajās teritorijās un teritorijas izmantošanas mērķis netiek mainīts. Šajās teritorijās pamatā jau ir attīstīta nepieciešamā pamata infrastruktūra. Ievērojot vides aizsardzības institūciju izvirzītās prasības un likumdošanā noteiktās prasības, nav prognozējama negatīva ietekme uz vidi. Iespējams, ražošanas objektu apbūves teritorijās aktuāls varētu būt vēsturiskā piesārņojuma jautājums, kas jārīcina teritorijas apsaimniekotājam kopīgi ar pašvaldību.

Svarīgākais vides aspekts, kas jāņem vērā attīstot teritoriju, ir virszemes noteces attīrīšana un nepieļaut neattīrīto lietus notekūdeņu nonākšanu ūdenstecēs un ūdenstilpēs. Tāpat ir jānodrošina atbilstoša notekūdeņu attīrīšana no rūpnieciskajiem uzņēmumiem, kas atradīsies šajā teritorijā. Attīstot teritoriju un ievērojot likumdošanā noteiktās un vides aizsardzības institūciju izvirzītās

prasības, nav pamata uzskatīt, ka šie paredzamie teritorijas plānojuma risinājumi ietekmēs vides stāvokli Lejasciema pagastā. Tāpat nav pamata uzskatīt, ka rūpniecisko objektu attīstība šajā teritorijā būtiski ietekmēs aizsargājamās teritorijas Lejasciema pagastā.

Teritorijas plānojumā ir atzīmētas teritorijas, kuras raksturojas ar paaugstinātu risku - potenciāli piesārņotās vietas un būvniecībai nelabvēlīgās teritorijas. Šo teritoriju un objektu apzināšana un iekļaušana atsevišķā zemes lietojuma kategorijā nodrošinās saimnieciskās darbības ierobežojumus minētajās teritorijās un līdz ar to samazinās iespējamību.

Pārskats par būtiskākajām Lejasciema pagasta teritorijas plānojumā paredzētajām nozīmīgākajām aktivitātēm ir sniegts 9-2. tabulā.

Tabula 9-1: Kopsavilkums par teritorijas plānojumā paredzētajām nozīmīgākajām aktivitātēm un to ietekmēm uz vidi

Plānotā darbība	Saimnieciskās darbības teritorija	Vides aspekts	Ietekme uz vidi	Pasākumi ietekmes minimizēšanai
Individuālo dzīvojamo māju un daudzdzīvokļu māju apbūves teritoriju nozīmēšana Lejasciema, Sinoles un Veru ciemos	Dzīvojamo māju apbūve	Notekūdeņi, piesārņojošo vielu emisijas gaisā	Iespējama ietekme uz virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti	Savlaicīga inženiertehnisko komunikāciju izbūve teritorijā un nepieciešamo pieslēgumu izveidošana
Ražošanas objektu apbūves teritorijas	ražošanas objektu	notekūdeņi, piesārņojošo vielu emisijas gaisā	Iespējama ietekme uz virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti	nepieciešamo inženiertehnisko komunikāciju izbūve un infrastruktūras izveidošana, virszemes noteces savākšana un attīrīšana

Izvērtējot Lejasciema pagasta teritorijas plānojumu, iespējams izdalīt plānojumā paredzamo pasākumu tiešās un netiešās ietekmes uz vides kvalitāti, tās klasificējot kā īslaicīgas, vidēji ilgās un ilglaicīgas ietekmes.

9.1. Tiešās ietekmes

Kaut arī plānojums sakārto esošo situāciju ar esošajiem zemes lietojumiem tajā paredzēto pasākumu tiešās ietekmes (gan pozitīvās, gan negatīvās) ir sekojošas:

- Jaunu apbūves noteikumu izstrāde sekmēs ilgtspējīgu, līdzsvarotu vides attīstību un nodefinēs nekustamā īpašuma īpašnieku, lietotāju un nomnieku būvniecības un pienākumus ēku un zemes izmantošanā;
- Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, tajā skaitā vietējās nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju un dabas pieminekļu noteikšana sekmēs bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu;

- Izvirzītās prasības virszemes un pazemes ūdens resursu aizsardzībai nodrošinās ūdens kvalitātes saglabāšanu;
- Teritorijas plānojums nodrošinās mozaīkveida ainavas saglabāšanu, līdz ar to tiks saglabāta bioloģiskā un ainaviskā daudzveidība pagastā kopumā.

9.2. Netiešās ietekmes

Kaut arī plānojums sakārto esošo situāciju ar esošajiem zemes lietojumiem, tajā paredzēto pasākumu netiešās ietekmes (gan pozitīvās, gan negatīvās) ir sekojošas:

- Uzņēmējdarbības (derīgo izrakteņu ieguve, mežizstrāde) attīstība, ja tā notiek blakus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, tās ietekmē netieši (gruntsūdens līmeņa izmaiņas, dzīvnieku migrācijas traucējumi, troksnis). Pirms darbības uzsākšanas vēlams konsultēties ar vides aizsardzības speciālistiem, lai minimizētu iespējamo ietekmi;
- Tūrisma pieaugums teritorijā rada draudus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. Šādos gadījumos pašvaldībai jāregulē apmeklētāju plūsma un jāizveido atbilstoša infrastruktūra vides saglabāšanai – takas, celiņi, atpūtas vietas;
- Gaisa, ūdens un trokšņa piesārņojums palielinās līdz ar saimnieciskās aktivitātes kāpumu. Ja šāds piesārņojums nepārsniedz noteiktos limitus, tas vides kvalitāti teritorijā nepasliktina un nodrošina bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos.

9.3. Īslaicīgās, vidēji ilgas un ilglaicīgās ietekmes

Teritorijas plānojumā paredzētās darbības pēc to ietekmes ilguma var iedalīt īslaicīgas, vidēji ilgas un ilglaicīgas (paliekošas) ietekmes darbībās.

9.3.1. Īslaicīgas ietekmes

Pie īslaicīgām ietekmēm pieskaitāma iedzīvotāju aktīva iesaistīšanās pagasta teritorijas plānojuma izstrādāšanas procesā, kā rezultātā veidojas aktīvas diskusijas par pagasta, tanī skaitā vides attīstību nākotnē.

Par īslaicīgas ietekmes darbībām var uzskatīt teritorijas plānojumā paredzēto būvniecību dzīvojamo māju, jauktas sabiedrisko iestāžu, darījumu un dzīvojamās vai jauktas ražošanas apbūves teritorijās. Šīs darbības rada salīdzinoši īslaicīgu traucējumu vidē. Galvenās problēmas ir troksnis, zemsedzes bojājumi, putekļu emisija, būvgruži. Lielākā daļa šo faktoru tiek neitralizēti līdz ar darbības izbeigšanos.

9.3.2. Vidēji ilgas ietekmes

Vidēji ilgas ietekmes ir saistītas ar mežizstrādi, kā rezultātā var tikt pārtraukti dzīvnieku migrācijas koridori un iznīcināti bioloģiski vērtīgi biotopi.

Pašreizējā teritorijas plānojumā nav iestrādātas rīcības meliorācijas objektu tehniskā stāvokļa uzlabošanai, kā rezultātā iespējama augsnes pārpurvošanās un degradācija.

9.3.3. Ilglaicīgas ietekmes

Ilglaicīgas ietekmes saistītas ar zemes transformāciju no viena zemes izmantošanas mērķa citā. Lejasciema pagasta teritorijas plānojumā ir paredzētas atsevišķas zemes lietojuma veidu maiņas. Zemes lietojuma veidi pārsvarā tiek transformēti no lauksaimniecības zemēm uz apbūves teritorijām. Tomēr Lejasciema pagastā zemes lietojuma veidu izmaiņas tiek realizētas ārpus aizsargājamām vai ainaviski vērtīgām teritorijām, līdz ar to ilglaicīgas ietekmes uz aizsargājamām teritorijām nevar tikt vērtētas kā būtiskas.

9.4. Pastāvīgās ietekmes

Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma apbūves noteikumu pieņemšana saistošo dokumentu veidā nodrošinās būvniecības, zemes izmantošanas un vides aizsardzības jautājumu tiesisku sakārtošanu pašvaldības līmenī. Kopumā tas var sekmēt pašvaldības teritorijas attīstību, būtiski nepasliktinot vides kvalitāti.

9.5. Summārās ietekmes

Lejasciema pagasta teritorijas plānojumā paredzētās rīcības kopumā būtiski nepalielinās slodzi uz vidi. Ievērojot teritorijas plānojumā noteiktās vides prasības, kopumā ietekme uz vidi tiktu samazināta un līdz ar to vides kvalitāte ilgtermiņā var uzlaboties.

10. Risinājumi būtisko ietekmju uz vidi mazināšanai

10.1. Saskaņā ar citiem plānojumiem noteiktie ietekmes uz vidi mazināšanas pasākumi

Dabas aizsardzības plānos noteiktās prasības

Būtisks uz Lejasciema pagasta teritoriju attiecināms ietekmes uz vidi mazināšanas pasākums ir dabas aizsardzības plānu un individuālo dabas aizsardzības noteikumu izstrāde īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. Dabas aizsardzības plāns, kurš nosaka individuālos aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumus, ir sagatavots tikai dabas liegumam „Kadājs”. Pārējām pagasta īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (dabas liegums „Dūres mežs”, dabas liegums „Mētru mežs”) dabas aizsardzības plāni un attiecīgi arī individuālie dabas aizsardzības noteikumi, vēl nav izstrādāti (2007. gada maijs).

Lejasciema pagastā ir spēkā dabas lieguma „Kadājs” individuālais dabas aizsardzības plāns, kas nosaka ierobežojumus teritorijas apsaimniekošanā.

Teritorijas apsaimniekošana ievērojot dabas lieguma „Kadājs” dabas aizsardzības plānā noteiktos pamatprincipus nodrošinās teritorijas bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos minētajā teritorijā. Dabas aizsardzības plānā nedefinētie apsaimniekošanas pamatprincipi ir attiecināti uz 2 dažādu zonējumu izdalīšanu un saimnieciskās darbības aprobežojumiem tajos. Liegumā ir noteikti šādi zonējuma veidi:

- Regulējamā stingra režīma zona, kurā praktiski netiek paredzēta saimnieciska iejaukšanās mežaudžu attīstībā. Regulējamā režīma zona ir izveidota, lai nodrošinātu bioloģiski vērtīgo mežaudžu netraucētu attīstību;
- Dabas lieguma zona, kurā mežaudzēm tiek plānota un veikta kopšana. Dabas lieguma zonas izveidošanas mērķis ir veicināt bioloģiski vērtīgu un ar retajām un aizsargājamām sugām piemērotu dabisko mežu biotopu veidošanos.

Saskaņā ar dabas lieguma „Kadājs” dabas aizsardzības plānā iekļauto individuālo dabas aizsardzības noteikumu projektu, teritorijā tiek paredzēti noteikti vairākus ierobežojumus.

Dabas lieguma teritorijā ir aizliegts:

- Ierīkot jaunus atkritumu poligonus vai izgāztuves;
- Bez saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi aizliegts:
 - Veikt darbības, kas izraisa pazemes ūdeņu, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu līmeņa izmaiņas;
 - Veikt arheoloģiskās izpētes darbus;
 - Izsniegt zemes dzīļu izmantošanas atļauju.
- Zemes īpašniekiem aizliegts savā īpašumā ierobežot apmeklētāju pārvietošanos pa ceļiem, takām, ūdenstecēm, ūdenstilpēm, kas norādīti dabas aizsardzības plānā un paredzēti dabas lieguma apskatei.
- Informāciju par dabas lieguma īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnēm un īpaši aizsargājamiem biotopiem drīkst izplatīt tikai ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju.
- Dabas lieguma teritorijā aizliegts medīt bebrus un jaukt to veidotos dambjus, izņemot, ja to darbības rezultātā tiek izmainīts hidroloģijas līmenis dabas lieguma teritorijai pieguļošajās platībās, ja bebru darbības rezultātā tiek bojāti vai appludināti ceļi un ja tiek appludinātas jaunas platības dabas lieguma teritorijā.

Īpaši saimnieciskās darbības ierobežojumi tiek noteikti dabas lieguma zonās. Regulējamā stingra režīma zonā ir aizliegts:

Veikt jebkādu saimniecisko un cita veida darbību izņemot:

- zinātnisko pētījumu veikšanu;
- meža ugunsdrošības pasākumu īstenošanu;
- cilvēku glābšanu un meklēšanu;
- dabas aizsardzības plānā paredzēto pasākumu īstenošana, kas nepieciešami ekosistēmu, īpaši aizsargājamo sugu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai un saglabāšanai;
- ceļu uzturēšana;
- vides monitorings;
- pārvietošanās pa vispārējās lietošanas ceļiem;
- ceļu renovācija un rekonstrukcija, izņemot darbus, kas saistīti ar zemes transformāciju;
- savvaļas sēņu, augu un to produktu ievākšana un iegūšana personiskām vajadzībām;

Dabas lieguma zonā aizliegts:

- veikt jebkādas darbības, kurām var būt būtiska negatīva ietekme uz dabiskajiem biotopiem, savvaļas dzīvnieku augu un sēņu sugām, un to dzīvotnēm vai savvaļas dzīvnieku populāciju vairošanos, atpūtu un barošanos, kā arī pulcēšanos migrācijas periodā;
- veikt jebkādas darbības, kurām var būt negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamiem biotopiem, īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm;
- lietot ūdensputnu medībās šāviņus, kas satur svīnu;
- veikt zemes transformāciju;
- dedzināt sauso zāli un niedres;
- cirst kokus galvenajā cirtē un rekonstruktīvajā cirtē;
- cirst kokus kopšanas cirtē, ja valdošās audzes vecums pārsniedz a) priežu un ozolu audzēm 60 gadus, b) egļu, bērzu, melnalkšņu, ošu un liepu audzēm – 50 gadus, c) apšu audzēm 30 gadus;
- no 1. aprīļa līdz 31. augustam veikt mežsaimniecisko darbību, izņemot meža ugunsdrošības pasākumus bīstamo koku ciršanu un novākšanu;
- atzarot augošus kokus mežaudzēs;
- cirst nokaltušos kokus un izvākt kritušos kokus, kritalas vai to daļas, kuru diametrs resnākajā daļā ir lielāks par 25cm, izņemot bīstamo koku novākšanu;
- nobraukt no ceļiem un pārvietoties ar mehāniskajiem transporta līdzekļiem, mopēdiem, motorolleriem, pajūgiem un zirgiem pa mežu, ja tas nav saistīts ar dabas lieguma apsaimniekošanu vai uzraudzību vai valsts aizsardzības uzdevumu veikšanu;
- ierīkot nometnes un celt teltis;
- kurināt ugunsurus;
- rīkot autosacensības, motosacensības, ūdensmotosporta un ūdensslēpošanas sacensības, kā arī rallijus, treniņbraucienus un izmēģinājuma braucienus;
- ierīkot savvaļas augu, sēņu un dzīvnieku, kā arī to produktu pārdošanas un iepirkšanas punktus;
- izmantot speciālas vākšanas palīgierīces savvaļas ogu un sēņu lasīšanā;
- uzstādīt vēja ģeneratorus;

- pieļaut suņu atrašanos brīvā dabā bez pavadas un uzpurņa, izņemot medības un valsts robežas apsardzību regulējošos normatīvos aktos noteiktos gadījumus un kārtību;
- iegūt derīgos izrakteņus;
- sadalīt zemes īpašumus vienībās, kas mazākas par 10 ha;
- veikt darbības, kas izraisa augsnes eroziju;
- ierīkot jaunas iežogotas savvaļas dzīvnieku sugu brīvdabas audzētavas;
- celt un ierīkot jaunus aizsprostus un citas ūdens regulēšanas ietaises, izņemot gadījumus, kad tas nepieciešams dabas aizsardzības plānā paredzēto biotopu atjaunošanas pasākumu veikšanai un rakstiski saskaņots ar reģionālo vides pārvaldi;
- bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi aizliegts:
 - organizēt brīvā dabā masu sporta, izklaides un atpūtas pasākumus, kuros piedalās vairāk kā 50 cilvēki;
 - veikt ceļu renovāciju un rekonstrukciju;
 - ierīkot izziņas, atpūtas un tūrisma infrastruktūras objektus;
 - mainīt zemes lietošanas mērķi;
 - vākt dabas materiālus kolekcijām;
 - veikt zinātniskos pētījumus.
- Cirst slimību inficētos, kaitēkļu invadētos vai citādi bojātos kokus kopšanas cirtē, sanitārajā cirtē un galvenajā cirtē pēc Valsts mežu dienesta sanitārā atzinuma bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi.

Privāto un valsts mežu apsaimniekošanai dabas lieguma teritorijā nepieciešams izstrādāt meža apsaimniekošanas plānu. Dabas aizsardzības plāns nosaka virkni ierobežojumus mežu apsaimniekošanai.

Savvaļas dzīvnieku aizsardzībai Dabas aizsardzības plānā ir noteikts, ka savvaļas dzīvnieku resursu saimnieciskajai izmantošanai ir jāizstrādā dabas aizsardzības plāns un medību iecirkņa apsaimniekošanas projekts konkrētai teritorijai.

Savvaļas dzīvnieku skaita ierobežošanas jomā atļauti normatīvajos aktos noteiktie medību veidi, kā arī noteikti ierobežojumi atsevišķu dzīvnieku sugu medībām.

Šobrīd Lejasciema pagasta teritorijas plānojums paredz, ka nākotnē galvenās pagasta teritoriālās attīstības jomas būs – rekreācija, mežsaimniecība, lauksaimniecība. Tā kā Lejasciema pagastā īpaši aizsargājamās dabas teritorijās ir sastopami Eiropas nozīmes biotopi, tad jebkura saimnieciskā darbība, it īpaši tā, kura ir saistīta ar mežu apsaimniekošanu, ir jāsaskaņo ar vides aizsardzības institūcijām.

Attiecībā uz virszemes ūdens resursu pārvaldību un ūdeņu kvalitāti, Lejasciema pagasta teritorijas plānojumā būtu jāieziņē upju baseinu apgabalu robežas (Ūdens apsaimniekošanas likums, 01.10.2002). Lai atvieglotu ūdens resursu apsaimniekošanu nākotnē, teritorijas plānā būtu jāatzīmē arī visi atsevišķi izdalītie virszemes ūdensobjekti (izdalīti saskaņā ar MK noteikumiem Nr.858 "Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību" (19.10.2004), informācija Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras struktūrvienībā - "Upju baseinu pārvalde").

Tā kā ir uzsākta Gaujas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāna izstrāde, kurā tiks nodefinēti arī nepieciešamie apsaimniekošanas pasākumi, sākotnējo virszemes un pazemes ūdeņu monitoringa atskaiti vajadzētu sagatavot 2009. gadā, kad stāsies spēkā baseina apsaimniekošanas plāni, bet starptaskaiti - 2015. gadā, kad upju baseinu plāniem ir jābūt ieviestiem un visiem virszemes ūdeņiem jābūt labā ekoloģiskā kvalitātē.

Pamatojoties uz Gaujas upes baseinā realizētā virszemes ūdeņu monitoringa datiem, citiem valsts vides monitoringa un īpaši aizsargājamo dabas teritoriju monitoringa datiem, un, lai novērstu teritorijas plānojuma īstenošanas varbūtējo negatīvo ietekmi, Lejasciema pagasta padomei 2011.gadā un 2017.gadā ir jāizstrādā monitoringa ziņojums un tas jāiesniedz Vides pārraudzības valsts birojam.

Esošais vides stāvoklis Lejasciema pagastā ir pamats kvalitatīvas dzīves vides veidošanai. Pieaugošās saimnieciskās darbības un tūrisma plūsmas ietekmes mazināšanai ir nepieciešams realizēt dabas aizsardzības plānā noteiktos pasākumus.

Galvenais nosacījums, no ietekmes uz vidi samazināšanas viedokļa, ir Eiropas Savienības un Latvijas likumdošanā izvirzīto prasību ievērošana.

10.2. Citi teritorijas plānojumā iestrādātie ietekmes uz vidi minimizēšanas pasākumi

Aizsargjoslas

Viens no efektīvākajiem instrumentiem ietekmes uz vidi un potenciālā riska minimizēšanai ir Latvijas tiesību aktos noteikto aizsargjoslu prasību ievērošana. Aizsargjoslu uzdevums ir:

- (1) pasargāt vidi un cilvēkus no kāda objekta kaitīgās ietekmes,
- (2) aizsargāt dažāda veida objektus no nevēlamas ārējas iedarbības; un/vai
- (3) nodrošināt ekspluatāciju un drošību.

LR Aizsargjoslu likumā ir noteikti 5 aizsargjoslu veidi. Lejasciema pagasta teritorijas plānojumā ir noteikti sekojoši aizsargjoslu veidi:

- Vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas;
- Ekspluatācijas aizsargjoslas;
- Sanitārās aizsargjoslas;
- Drošības aizsargjoslas.

Lejasciema pagasta teritorijas plānojumā ir noteiktas sekojošas aizsargjoslas:

- Vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas:
 - upju ūdensobjektu aizsargjoslas;
 - tauvas joslas upju un ezeru ūdensobjektiem;
 - ezeru ūdensobjektu aizsargjoslas;
 - aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām;
 - aizsargjoslas ap purviem;
 - aizsargjoslas ap valsts nozīmes aizsargājamiem nekustamiem kultūras pieminekļiem.
- Ekspluatācijas aizsargjoslas:
 - aizsargjoslas gar ielām un autoceļiem;
 - aizsargjoslas gar elektronisko sakaru tīkliem;
 - aizsargjoslas ap valsts meteoroloģisko un hidroloģisko novērojumu stacijām un posteņiem un ap citiem stacionāriem valsts nozīmes monitoringa punktiem un posteņiem;
 - aizsargjoslas gar elektriskajiem tīkliem;

- aizsargjoslas gar siltumtīkliem;
- aizsargjoslas ap meliorācijas būvēm un ierīcēm;
- aizsargjoslas gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem;
- aizsargjoslas ap ģeodēziskajiem punktiem;
- aizsargjoslas ap aizsprustu drošuma noteikšanas kontrolmērietaisēm;
- Sanitārās aizsargjoslas:
 - aizsargjoslas ap kapsētām;
 - aizsargjoslas ap dzīvnieku kapsētām;
 - aizsargjoslas ap veterinārās uzraudzības objektiem;
 - aizsargjoslas ap atkritumu apglabāšanas poligoniem, atkritumu izgāztuvēm, ap izmantošanai pārtikā neparedzēto dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu lieljaudas sadedzināšanas uzņēmumiem un notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm.
- Drošības aizsargjoslas:
 - aizsargjoslas ap aizsprostiem;
 - aizsargjoslas gar virszemes siltumvadiem, kuru diametrs pārsniedz 400 mm.

Teritorijas plānojumā iestrādātas aizsargjoslu likumā noteiktās prasības. Lejasciema pagasta apbūves noteikumos ir noteikti saimnieciskās darbības aprobežojumi, kas jāievēro aizsargjoslu teritorijās.

Teritorijas plānojums ir likumīgs pamats aizsargjoslu iezīmēšanai zemes ierīcības plānos. Uz teritoriju attiecināmi kompensēšanas pasākumi nav identificēti un nav nepieciešami.

10.3. Rekomendējamie ietekmes uz vidi minimizēšanas pasākumi

7. nodaļā atzīmēto vides slodžu mazināšanai un vides problēmu risināšanai var rekomendēt veikt virkni pasākumu.

Nākotnē veicot teritorijas plānojuma paplašināšanu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tuvumā, nepieciešams veikt paredzamo darbību ietekmes uz Natura 2000 teritoriju novērtējumu. Šim nolūkam var izmantot Vides ministrijas izdotās vadlīnijas Natura 2000 teritoriju tīkla apsaimniekošanai, kā arī Eiropas Komisijas Vides ģenerāldirektorāta sagatavotās vadlīnijas „Assessment of Plans and Projekts Significantly Affecting Natura 2000 Sites. Methodological Guidance on the Provisions of Article 6(3) and (4) of the Habitats Directive 92/43/EEC”.

Atpūtas vietu labiekārtošanai līdzekļi ir jāparedz regulāri, vēlams katru gadu. Dabas taku izveides un labiekārtošanas projektos noteikti jāparedz dabas taku seguma, autostāvvietu un atpūtas vietu izveidošana, kā arī tualetu un atkritumu tvertņu izvietošana.

Nav vēlama informācijas izplatīšana par pagasta teritorijā esošajiem mikroliegumiem un mikroliegumos sastopamajām aizsargājamām augu un dzīvnieku sugām.

Aleju stādījumos un parkos atrodošos koku apsaimniekošanā būtu ieteicams ņemt vērā Latvijas Entomoloģijas biedrības izstrādātās rekomendācijas „Rekomendācijas uz lauksaimniecības zemēm un stādījumos augošu bioloģiski vecu koku apsaimniekošanai”.

Dabas pamatnes teritoriju labiekārtošana un uzturēšana jāveic saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 189 „Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā” (08.05.2001).

Saskaņojot derīgo izrakteņu ieguvu pagasta teritorijā, ir nepieciešams izvērtēt darbības netiešās ietekmes, kuras potenciāli var ietekmēt blakus esošās teritorijas. Pie šādām netiešajām ietekmēm būtu pieskaitāmas:

- ūdenslīmeņa pazemināšanās gruntsūdens (seklajās) akās un urbumos;
- troksnis un putekļi no derīgo izrakteņu transportēšanas

10.4. Kompensēšanas pasākumi

Likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” nosaka, ka plānošanas dokumentu var realizēt tādā gadījumā, ja dokumentam nav negatīvas ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas teritorijām (Natura 2000) integritāti un netraucē realizēt to ekoloģiskās funkcijas. Ja plānošanas dokumenta realizācija var negatīvi ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas, tad plānošanas dokumentu var apstiprināt vienīgi tādā gadījumā, ja tas ir vienīgais risinājums sabiedrības sociālo un ekonomisko interešu apmierināšanai. Tādā gadījumā ir jāparedz kompensējošie pasākumi.

Kompensēšanas pasākumi ir konkrētajam projektam vai plānam paredzēti pasākumi, ko veic papildus Dabas direktīvu normālajai ieviešanas praksei. Kompensēšanas pasākumu mērķis ir novērst projekta realizācijas rezultātā radīto negatīvo ietekmi un nodrošināt kompensāciju, kas precīzi atbilst negatīvajai ietekmei uz attiecīgo sugu vai biotopu. Kompensācijas pasākumi ir “pēdējais līdzeklis” un tos izmanto tikai tādā gadījumā, kad citi direktīvā paredzētie drošības pasākumi nav iedarbīgi un ir pieņemts lēmums, kam ir negatīva ietekme uz Natura 2000 teritoriju.

Lejasciema pagasta teritorijas plānojums ir izstrādāts atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un ir sagaidāms, ka plānojumā paredzētie risinājumi neatstās negatīvu ietekmi uz Natura 2000 teritorijām pagastā. Ņemot vērā teritorijas plānojumā ietvertos risinājumus, kā arī dažādos citos plānošanas dokumentos, piemēram, dabas aizsardzības plānos iekļautos nosacījumus teritorijas apsaimniekošanai, ir sagaidāms, ka plānošanas dokumentā paredzētās rīcības neatstās būtisku ietekmi uz Natura 2000 teritorijām pagastā. Tādējādi kompensēšanas pasākumus nav nepieciešams apsvērt.

10.5. Pārrobežu ietekmes novērtējums

Lejasciema pagastā nav rūpniecisko uzņēmumu un citu būtisku punktveida piesārņojuma avotu, kuru darbība var radīt pārrobežu piesārņojuma draudus, kā arī teritorijas plānojums neparedz nozīmīgu rūpniecisku objektu attīstību teritorijā. Līdz ar to var secināt, ka pagasta teritorijas plānojumā paredzētie risinājumi neradīs pārrobežu ietekmi.

Dabas liegums „Dūres mežs” atrodas pie pagasta robežas ar Ilzenes un Trapenes pagastiem, līdz ar to būtu rekomendējams saskaņot Ilzenes un Trapenes pagastu teritorijas plānojumos paredzētās rīcības tā, lai tās negatīvi neietekmētu dabas liegumu.

Vērtējot pagasta teritorijā novadīto piesārņojumu kontekstā ar punktveida piesārņojuma slodzēm uz Gaujas upi, var secināt, Lejasciema pagasta teritorijā Gaujas upē novadītais notekūdeņu apjoms un piesārņojuma slodzes ir mazākas nekā pa Gaujas upi saņemtais piesārņojums no avotiem augšpus Lejasciema pagasta. No šī aspekta, ļoti svarīgi ir sakārtot ūdenssaimniecības infrastruktūru Gaujas upes griezumā.

10.6. Teritorijas plānojumā paredzēto rīcību un to īstenošanas monitoringa

Teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringa nepieciešamību nosaka MK noteikumi Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Monitoringu veic ar nolūku konstatēt teritorijas plānojuma īstenošanas tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi un aizsargājamām dabas teritorijām un lai noteiktu teritorijas plānojuma grozījumu izstrādāšanas nepieciešamību.

Lai nodrošinātu teritorijas turpmāku attīstību atbilstoši plānošanas dokumentam, monitoringa pasākumus ir nepieciešams veikt regulāri. Atbildīgajām institūcijām regulāri ir jāseko līdzi vai tiek realizēti visi teritorijas plānojumā paredzētie pasākumi, un vai nepasliktinās vides kvalitāte plānojuma teritorijā un aizsargājamās dabas teritorijās. Būtiski ir pievērst uzmanību īpaši aizsargājamām dabas teritorijām – dabas liegumiem „Kadājs”, „Mētru mežs”, „Dūres mežs”, aizsargājamo ainavu apvidus „Ziemeļgauja” un kontrolēt teritorijas plānojuma īstenošanu aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanas kontekstā.

Svarīgākie Lejasciema pagasta teritorijas plānojumā paredzēto rīcību un to īstenošanas monitoringa pasākumi ir apkopoti tabulā 10-1.

Tabula 10-1: Lejasciema pagasta teritorijas plānojumā paredzēto rīcību un to īstenošanas monitoringa

Nr., mērķis	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Atbildīgā institūcija	Indikatori
1. Nodrošināt teritorijas plānojuma ieviešanu	1.1 realizēt teritorijas plānojumā noteikto pasākumu izpildes kontroli	2008.-2020.	Lejasciema pagasta padome	Pagasta padomes sēžu protokoli un atskaites
	1.2 Kontrolēt teritorijas plānojuma atbilstību un sasaisti ar aizsargājamo dabas teritoriju „Kadājs”, „Mētru mežs”, „Dūres mežs” dabas aizsardzības plānos noteiktajiem pasākumiem	2008.-2020.	Dabas aizsardzības pārvalde, Lejasciema pagasta padome	Dabas aizsardzības plāns dabas liegumiem „Kadājs”, aizsargājamo ainavu apvidus „Ziemeļgauja”, nākotnē plānotie dabas aizsardzības plāni dabas liegumiem „Mētru mežs” un „Dūres mežs”

	1.3 Kontrolēt teritorijas plānojuma sasaisti un atbilstību Gaujas baseina apsaimniekošanas plānā noteiktajiem pasākumiem	2008.-2020.	Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra (LVĢMA), Upju baseinu apgabala konsultatīvā padome, Lejasciema pagasta padome	Gaujas upes baseina apsaimniekošanas plāns, monitoringa ziņojumi 2011., 2017. gadā.
	1.3 kontrolēt būvniecības atbilstību teritorijas plānojuma nosacījumiem	2008.-2020.	Gulbenes rajona būvvalde	Gulbenes rajona būvvaldes dokumentācija
	1.4 Pārskatīt teritorijas plānojumu pēc katrām vietējo pašvaldību vēlēšanām	2008.-2020.	Lejasciema pagasta padome	Jaunievēlētās pagasta padomes lēmums
2.Sagatavot monitoringa ziņojumu Vides pārraudzības valsts birojam	2.1 Apkopot informāciju un sagatavot ziņojumu par Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi un iesniegt ziņojumu Vides pārraudzības valsts birojā 2.2 Nepieciešamības gadījumā koriģēt teritorijas plānojumu un izdarīt grozījumus.	2013.g. un 2019.g.	Lejasciema pagasta padome	monitoringa ziņojums Vides pārraudzības valsts birojam

Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma ieviešanas monitoringu būtu vēlams veikt regulāri, katrus četrus gadus pēc plānojuma izstrādes – pēc kārtējām pašvaldību vēlēšanām, kā arī plānojuma beigu posmā 2017. gadā. Iegūtā informācija būs ļoti noderīga, izstrādājot teritorijas plānojuma nākamo redakciju, kā arī nepieciešamos papildinājumus un grozījumus.

10.7. Kopsavilkums

Teritorijas plānojuma grozījumi izstrādāti Gulbenes rajona Lejasciema pagastam saskaņā ar Lejasciema pagasta padomes lēmumu Nr. 5 (26.03.2004) par teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu. Teritorijas plānojuma (grozījumu) dokumentu izstrādāja SIA „Baltkonsults” (projekta vadītāja Jolanta Gūža).

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums Lejasciema pagasta teritorijas plānojumam piemērots saskaņā ar Vides pārraudzības valsts biroja lēmumu. Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma projektu sagatavoja Lejasciema pagasta padome sadarbībā ar SIA Carl Bro.

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums Lejasciema pagasta teritorijas plānojumam ir piemērots saskaņā ar Vides pārraudzības valsts biroja lēmumu Nr. 65-p. Lēmums par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu plānošanas dokumentam pieņemts ņemot vērā to, ka pagasta teritorijā atrodas vairākas Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000) –dabas liegums „Kadājs”, dabas liegums „Mētru mežs” un dabas liegums „Dūres mežs”.

SIVN mērķis ir novērtēt teritorijas plānošanas dokumentā paredzēto, piedāvāto saimniecisko aktivitāšu ietekmi uz vidi, izvērtēšanas procesā iesaistot sabiedrību un ņemot vērā sabiedrības izteiktos priekšlikumus un ierosinājumus. Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā tiek izvērtēta teritorijas plānojumā ietverta, paredzamo teritorijas plānošanas risinājumu atbilstība Natura 2000 teritorijas aizsardzības un apsaimniekošanas prasībām. Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma rezultāti tiek apkopoti vides pārskata dokumentā, kas tiek pievienots teritorijas plānojumam.

Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma dokuments, kopumā ņemot, nav pretrunā ar vides aizsardzības, dabas aizsardzības normatīvajiem aktiem un teritorijas plānojuma mērķi atbilst nacionālajiem un starptautiskajiem vides aizsardzības mērķiem.

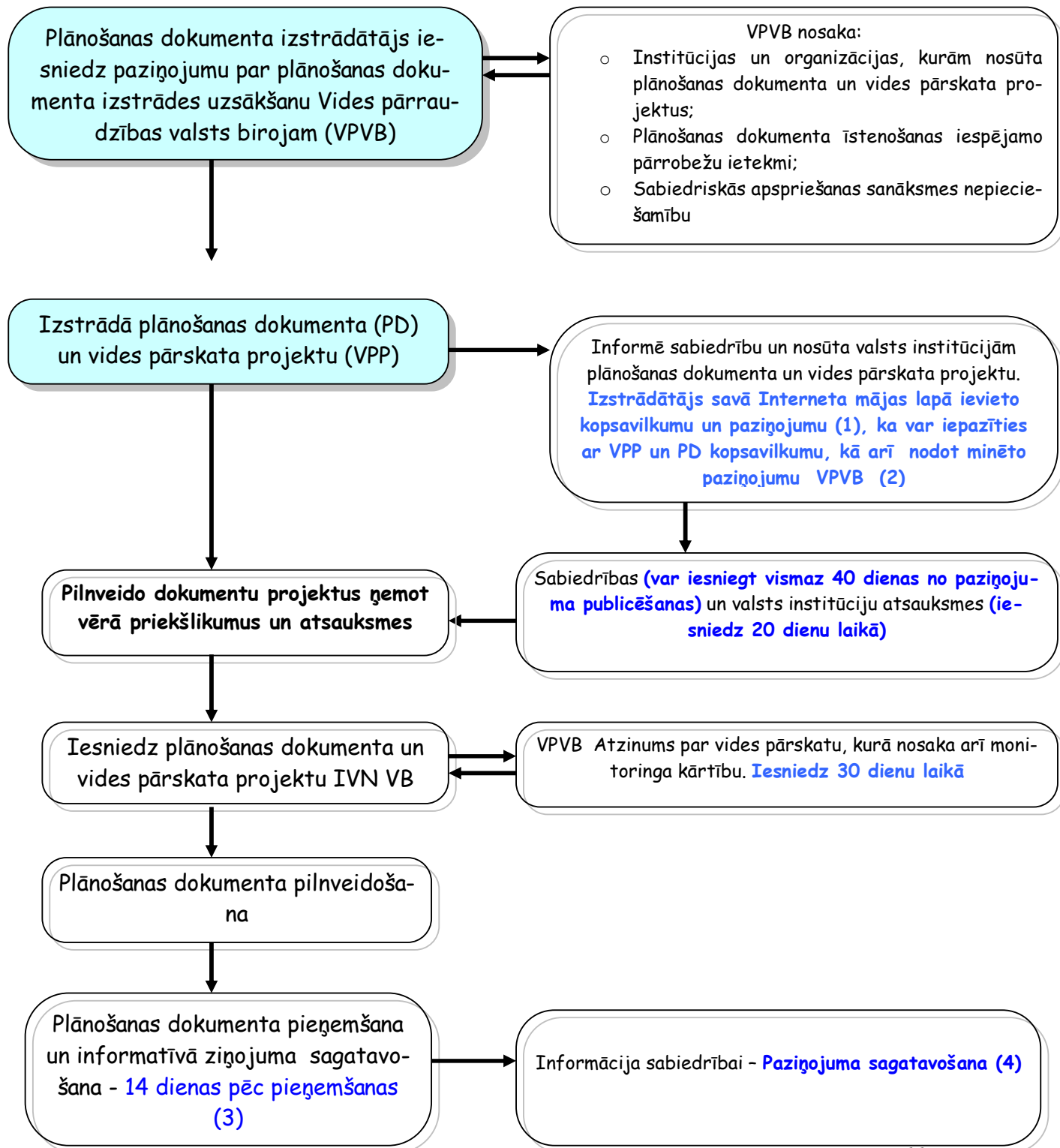
11. Izmantotās literatūras saraksts

1. Dabas parka „Abavas senleja” dabas aizsardzības plāns (SIA Carl Bro, 2005);
2. Dzērvju aizsardzības pasākumu plāns
3. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/42/EK par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu (27.06.2001)
4. EK direktīva 98/83/EC Cilvēku patēriņam paredzētā ūdens direktīva (03.11.1998)
5. ES direktīva 79/409/EEK "Par savvaļas putnu aizsardzību" (02.04.1979)
6. ES direktīva 92/43/EEK "Par dabisko biotopu, savvaļas faunas un floras aizsardzību"(27.10.1997)
7. Griezes aizsardzības pasākumu plāns
8. I.Kabucis Latvijas Biotopi, „Preses nams”, Rīga 2001
9. I.Kabucis Pļavu biotopu klasifikators (Pļavu inventarizācijas projekts 2000.-2003.)
10. Jūraskraukļa aizsardzības pasākumu plāns
11. Ķikuta aizsardzības pasākumu plāns
12. Likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (12.03.2004)
13. LR Aizsargjoslu likums (05.02.1997)
14. Mājokļu politikas koncepcija
15. Mazā ērgļa aizsardzības pasākumu plāns
16. MK noteikumi 118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” (12.03.2002);
17. MK noteikumi Nr 235 "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība" (29.04.2003)
18. MK noteikumi Nr. 131 Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem (20.03.2001)
19. MK noteikumi Nr. 235 „Īpaši aizsargājamās kultūrvēsturiskās teritorijas „Abavas ieleja” nolikums” (20.06.1996)
20. MK noteikumi nr. 247, „Līguma slēgšanas kārtība īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības nodrošināšanai” (25.07.2000)
21. MK noteikumi Nr. 45 „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi” (30.01.2001)
22. MK noteikumi Nr. 83 „Noteikumi par dabas parkiem” (09.03.1999)
23. MK noteikumi Nr. 157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums" (23.03. 2004.)
24. MK noteikumi Nr. 175 „Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem” (17.04.2001)
25. MK noteikumi Nr.415 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi", (22.07.2003)
26. MK noteikumi Nr.421 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu” (05.12.2000)
27. MK noteikumi Nr.684 „Noteikumi par nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijām” (09.12.2003)
28. MK noteikumi Nr.858 "Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību" (19.10.2004);
29. MK noteikumu Nr.189 "Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā" (08.05.2001)
30. Nacionālā programma "Kultūra"
31. Pludmales un primāro kāpu dabas aizsardzības plāns
32. Račinskis E., Stīpniece A. 2000. Putniem starptautiski nozīmīgās vietas Latvijā. 3. 2001.-2003. gados *Emerald/Natura* 2000 projekta ietvaros teritorijā veikta sugu un biotopu inventarizācija.
33. Sugas aizsardzības plāns dzeltenajai dzegužkurpītei;
34. Gulbenes rajona attīstības programma;
35. Ūdens apsaimniekošanas likums (01.10.2002)
36. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojums Nr.206 par lūša (*Lynx lynx*) aizsardzības plānu (04.12.2002)

37. Vides ministra rīkojums Nr. 121 par vilka (*Canis lupus*) aizsardzības plānu (28.04.2003)
38. Vides ministra rīkojums Nr. 140 par melnais stārķa (*Ciconia nigra*) aizsardzības plānu (14.04.2005)
39. Vides ministra rīkojums Nr. 2 par medņa (*Tetrao urogallus*) aizsardzības plānu (04.01.2005)
40. Vides ministra rīkojums Nr. 277 par brūnā lāča aizsardzības plānu (*Ursus arctos*) (25.11.2003.)
41. Vides ministra rīkojums Nr. 363 par ziemeļu upespērlenes (*Margaritifera margaritifera*) aizsardzības plānu (10.11.2004).
42. Vides ministra rīkojums Nr. 75 par rubeņa (*Tetrao tetrix*) aizsardzības plānu (03.03.2004)
43. Vides ministra rīkojums Nr.102 par Latvijas NATURA 2000 sarakstu (13.05.2004)
44. Zaļās vārnas aizsardzības pasākumu plāns
45. "Upju baseinu apgabalu raksturojums. Antropogēno slodžu uz pazemes un virszemes ūdeņiem vērtējums. Ekonomiskā analīze", LVĢMA, 2005
46. Vidējā satiksmes intensitāte uz Valsts pirmās šķiras autoceļiem, Latvijas Valsts autoceļu direkcija, 2006 (<http://www.lad.lv/LV/?i=231>)
47. „Natura 2000 teritoriju tīkla apsaimniekošana. Biotopu direktīvas 92/43/EEK 6.panta nosacījumi”, Vides ministrija, 2004
48. Integrated management of Natura 2000 sites. The contribution of LIFE-nature projects, European Commission Environment Directorate-General, 2005

***Pielikums 1 - Ietekmes uz vidi stratēģiskā
novērtējuma procedūras shēma***

IETEKMES UZ VIDI STRATĒGISKĀ NOVĒRTĒJUMA PROCEDŪRAS SHĒMA, JA STRATĒGISKAIS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS IR OBLIGĀTS



(1) Paziņojumā jāiekļauj sekojoša informācija:

- plānošanas dokumenta nosaukums;
- izstrādātāja nosaukums, adrese, tālruņa numurs un mājas lapas adrese internetā;
- joma, uz kuru attiecas plānošanas dokuments, plānošanas dokumenta izstrādes termiņš un ilgums, teritorija, kuru ietekmēs plānošanas dokumenta īstenošana;
- kad un kur sabiedrība var iegūt informāciju un iepazīties ar plānošanas dokumenta un vides pārskata projektu;
- termiņš, līdz kuram sabiedrība var iesniegt izstrādātājam rakstiskus priekšlikumus un atsauksmes par plānošanas dokumenta un vides pārskata projektu.

Minētais termiņš ir vismaz 40 dienas no paziņojuma publicēšanas dienas.

Izstrādātājs minēto paziņojumu publicē vismaz vienā vietējā laikrakstā, kā arī nosūta attiecīgajai pārvaldei un vietējai pašvaldībai, kuras teritoriju varētu būtiski ietekmēt plānošanas dokumenta īstenošana. Paziņojumu pārvalde izvieto pārvaldes ēkā, vietējās pašvaldības - attiecīgās pašvaldības ēkā, kā arī, ja iespējams, citās sabiedriskās vietās.

(2) Izstrādātājs, ņemot vērā plānošanas dokumenta veidu, jomu un teritoriju, kuru varētu būtiski ietekmēt plānošanas dokumenta īstenošana, nosūta dokumenta un vides pārskata projektu:

- nozares pārvaldei,
- Dabas aizsardzības pārvaldei vai īpaši aizsargājamās dabas teritorijas administrācijai,
- vietējai pašvaldībai,
- profesionālajām asociācijām un nevalstiskajām vides organizācijām,
- citām institūcijām, kuras ir norādījis birojs.

Minētās institūcijas var iesniegt atsauksmes un priekšlikumus par plānošanas dokumentu un vides pārskata projektu 20 dienu laikā.

(3) Informatīvais ziņojums jāievieto Izstrādātāja mājas lapā, kurā norāda, ka plānošanas dokumentā ir ņemts vērā vides pārskats un biroja atzinums. Izstrādātājs paziņojumu par reģionālo vai cita veida plānošanas dokumenta pieņemšanu:

- publicē vismaz vienā vietējā laikrakstā,
- nosūta pārvaldei, institūcijām un organizācijām, no kurām saņemti komentāri un priekšlikumi, un vietējai pašvaldībai, kuras teritoriju ietekmēs plānošanas dokumenta īstenošana,
- izvieto paziņojumu pārvaldes ēkā, vietējās pašvaldības - attiecīgās pašvaldības ēkā, kā arī, ja iespējams, citās sabiedriskajās vietās.

(4) Paziņojumā par plānošanas dokumenta pieņemšanu norāda šādu informāciju:


- plānošanas dokumenta nosaukums un datums;
- izstrādātāja nosaukums, adrese, tālruņa numurs un mājas lapas adrese internetā;
- kad un kur sabiedrība var iepazīties ar plānošanas dokumentu, vides pārskatu, informatīvo ziņojumu, atzinumu par vides pārskatu un informāciju par termiņiem monitoringa ziņojuma iesniegšanai.

Pielikums 2 - Plānošanas dokumenta izstrādātāja paziņojums Vides pārraudzības valsts birojam par plānošanas dokumenta izstrādes uzsākšanu



Carl Bro Latvia

Vides pārraudzības valsts birojs
Direktoram Jānim Avotiņam k-gam

 Nosūtīts/Sent
Datums/Date 01.06.2007
Nr. 2007-06-03

Carl Bro SIA
Peldu iela 26/28
Rīga, LV-1050

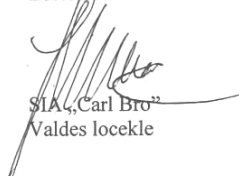
01.06.2007.

Par stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma sagatavošanas uzsākšanu Lejasciema pagasta teritorijas plānojumam

Saskaņā ar stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma (SIVN) procedūru, informējam, ka SIA „Carl Bro” pēc Lejasciema pagasta padomes pasūtījuma ir uzsācis stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējumu Lejasciema pagasta teritorijas plānojumam.

Ar šo arī informējam, ka stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma 1. redakcija ir nosūtīta izskatīšanai Dabas aizsardzības pārvaldei un Vides valsts dienesta Madonas reģionālajai vides pārvaldei. Lūdzam norādīt institūcijas un organizācijas, kurām vēl nosūtīt SIVN ziņojuma projektu komentāru un priekšlikumu saņemšanai.

Loreta Urtāne



SIA „Carl Bro”
Valdes locekle

Carl Bro SIA
Peldu iela 26/28, 301. telpa, Rīga, LV 1050, Latvia
Tel.: +371 722 3166, Tel.: +371 722 7282, Fax: +371 722 9852, E-mail: cbr@carlbro.lv
Reģ. Nr. 000343556

Pielikums 3 - Sabiedrības un valsts institūciju informēšana par plānošanas dokumenta vides pārskata projektu

10 SESTDIENA, 2007.GADA 1. SEPTEMBRIS

Dzirkstels


REKLĀMAS

Internets laukos!
Veikalā "Datori"



Ozolu ielā 3a (2.stāvē)
Gulbene
Tāl. 25820293,
4473190

**FIRMA
VĒLAS ĪRĒT**
noliktavas un teritoriju
50-100 m²
metālūžņu iepirkšanai
Gulbenē rūpnieciskajā zonā.
☎ Tāl. 26820475



• **KREDĪTI**
bez ķīlas pensionārtiem
un strādājošām personām
• **PĒRK - PĀRDOD
SERTIFIKĀTUS**
Gulbene, Rīgas ielā 55.
Tāl. 28665372, 29484497

Saimniecība „Kuntari” pasākūji piedāvā
PAŠAUDZĒTU CŪKGAĻU
(¼ cūkas vai vairāk ar piegādi mājās).
TEL. 28665372

Informējam, ka ar 2007.gada 25.maija
Lejasciema pagasta padomes sēdes protokola nr. 6
lēmumu nr.10 tika uzsākta
Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma grozījumu
1.redakcijas pilnveidošana
un gala redakcijas sagatavošana.
Iepazīties ar Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma
grozījumu gala redakciju un atkārtoti iesniegt atzīnumus
un atsauksmes atbilstoši LR normatīvajiem aktiem
var laikā no 6.septembra līdz 27.septembrim
Lejasciema pagasta padomē, Rīgas ielā 11a, Lejasciemā,
pie sabiedrisko attiecību speciālistes no plkst. 9.00
līdz 16.00.

Informējam, ka Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma
grozījumu gala redakcijas apstiprināšanas sēde notiks
25.septembrī plkst. 15.00 Lejasciema pagasta padomē,
Rīgas ielā 11a, Lejasciemā.

Lejasciema pagasta padome paziņo,
ka **12.septembrī plkst. 14.00**
Lejasciema pagasta padomes telpās
Lejasciemā, Rīgas ielā 11a, **notiks**
*Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma
vides pārskata sabiedriskās apspriešanas sanāksme.*
Teritorijas plānojuma vides pārskats kopš 23.jūlija ir pieejams
internetā www.certhro.lv/lejasciems un Lejasciema pagasta
padomē, Rīgas ielā 11a, Lejasciemā.

Akciju sabiedrība "LATVIJAS VALSTS MEŽI"
Austrumvidzemes mežsaimniecība
Rīgas ielā 11a, Lejasciemā

INFORMATĪVAIS PAZIŅOJUMS
Saskaņā ar Publisko iepirkumu likuma 8. panta 9. daļu
Sveķu speciālā internātpamatskola,
reģ.nr.90001271656, Aduliena, Jaungulbenes pag.,
Gulbenes raj., LV 4422, tālr./fakss 4431416,
**informē, ka ir pieņemts lēmums slēgt līgumus
par pārtikas produktu piegādi SSIS 12/2007:**

Pegādātājs:	Paredzamā līgumcena Ls (ar PVN)
SIA „AŽNA KOMERCIFIRMA „MARKETS” L. Zvirbules p.s. „Aveņiņi” SIA „DAGI”	2879,23 699,00 703,92




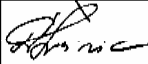
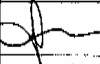

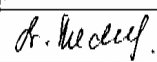
**Baltijas Starptautiskās akadēmijas
Smiltenes filiāle**
uzņem studentus studiju programmās:
UZŅĒMĒJDARBĪBA. Padziļināts studiju virziens.
MĀRKETINGA MENEDŽMENTS.
Kvalifikācija - uzņēmējdarbības vadītājs.
TIESĪBU ZINĀTNE. Kvalifikācija - juriskonsults.
Studiju ilgums - 4,5 gadi.
Izdevīgi nodarbību laiki,
pieņemama studiju maksa.
Filiāles adrese: Dārza iela 17. Smiltene
(Smiltenes centra vidusskola).
Uzņemšanas komisijas darba laiks:
darbdiēnās no 10.00 līdz 18.00.
Tālrunis uzzīpām 4772851



**Pielikums 5 – Lejasciema pagasta teritorijas
plānojuma vides pārskata sabiedriskās apspriedes
dalībnieku saraksts**

**Gulbenes rajona Lejasciema pagasta
teritorijas plānojuma grozījumu Vides pārskata
sabiedriskās apspriešanas**

**SANĀKSMES DALĪBNIKU SARAKSTS
2007.gada 12.septembrī**

Nr.	Vārds, uzvārds	Ieņemamais amats	Paraksts
1.	Dace Mīlne	Lejasciema pagasta padomes sabiedrisko attiecību speciāliste	
2.	Dainis Švika	Lejasciema pagasta padomes priekšsēdētājs	
3.	Dzintra Jegure	Lejasciema pagasta padomes sekretāre	
4.	Daiga Žvirīņa	Lejasciema pagasta padomes galvenā grāmatvede	
5.	Rūta Samsone	Lejasciema pagasta padomes kasiere	
6.	Guntis Grīslis	Lejasciema pagasta zemes un privatizācijas lietu speciālists	
7.	Līga Medne	Lejasciema bāriņtiesas priekšsēdētāja	

Pielikums 6 – Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma vides pārskata sabiedriskās apspriedes sanāksmes protokols

Gulbenes rajona Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma grozījumu Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas

SANĀKSMES PROTOKOLS

**2007.gada 12.septembrī
Gulbenes rajona Lejasciema pagastā**

Protokols Nr.1

Sanāksme sākas plkst.14.00

Sanāksmi atklāj Lejasciema pagasta sabiedrisko attiecību speciāliste Dace Milne

Publiskajā apspriešanā piedalās:

SIA „Carl Bro” pārstāvis Ģirts Karss
Lejasciema pagasta padomes priekšsēdētājs Dainis Švika
Lejasciema pagasta padomes sekretāre Dzintra Jegure
Lejasciema pagasta padomes galvenā grāmatvede Daiga Žviriņa
Lejasciema pagasta padomes kasiere Rūta Samsone
Lejasciema pagasta būvniecības priekšsēdētāja Līga Medne
Lejasciema pagasta zemes un privatizācijas lietu speciālists Guntis Grīslis
Lejasciema pagasta sabiedrisko attiecību speciāliste Dace Milne

Sēdes darba kārtībā:

Izstrādātā Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma grozījumu Vides pārskata apspriešana

Sanāksmes vadītāja Dace Milne, atklājot sanāksmi, iepazīstina ar sabiedriskās apspriedes dalībniekiem.

Vārds tiek dots Vides pārskata izstrādātajam SIA „Carl Bro” pārstāvim Ģirtam Karšam, kurš apspriedes dalībniekus iepazīstina ar pārskata mērķiem, uzdevumiem un tā būtību.

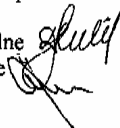
Debatēs iesaistās visi sanāksmes dalībnieki.

Debatēs tika runāts par Vides pārskatā uzskaitītajām potenciāli piesārņotajām vietām Lejasciema pagastā. Tika ieteikts precizēt informāciju par publiskajām peldvietām Lejasciema pagastā. Tika debatēts par aizsargājamo ainavu apvidu „Ziemeļgauja”, par virszemes ūdeņu piesārņojuma avotiem Lejasciema pagastā un kaimiņu pagastos.

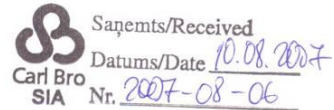
Publiskās sanāksmes dalībnieki atzina, ka Vides pārskats ir izstrādāts atbilstoši pagasta teritorijas plānojumam un uzdeva pārskata izstrādātajam izlabot tajā pieļautās neprecizitātes.

Publisko apspriešanu beidz plkst. 15.30

Sanāksmi vadīja Dace Milne
Protokolēja Dzintra Jegure



Pielikums 7 – Dabas aizsardzības pārvaldes atsauksme par Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma vides pārskatu



LATVIJAS REPUBLIKAS
VIDES MINISTRIJA

DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDE

Eksporta iela 5, Rīga, LV-1010, tālr. 7509545, fākss 7509544, e-pasts dap@dap.gov.lv

Rīgā

06.08.2007. Nr. 3.3/71
uz 20.07.2007.

SIA „Carl Bro”

*Par Lejasciema pagasta Vides pārskata
projekta atzinuma sniegšanu*

Dabas aizsardzības pārvalde ir iepazinusies ar Jūsu 2007.gada 20.jūlija vēstuli, kurā lūdzat izskatīt un sniegt atzinumu par Lejasciema pagasta Vides pārskata projektu.

Informējam, ka Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata kartogrāfiskajā materiālā nav norādītas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizsargājamā ainavu apvidus „Ziemeļgauja” teritorijas robežas.

Lūdzam vides pārskata materiālā neiekļaut informāciju par sugām un biotopiem, kuru aizsardzībai ir izveidoti mikroliegumi, jo, saskaņā ar Ministru kabineta 2001.gada 30.janvāra noteikumu Nr.45 „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi” 41.punktu, „Informāciju par mikroliegumā esošo īpaši aizsargājamo sugu un biotopu atradnēm drīkst izplatīt tikai ar Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras atļauju”.

Izskatot sagatavoto teritorijas plānojuma vides pārskata projektu būtiskas nepilnības nav konstatētas. Dabas aizsardzības pārvalde konceptuāli atbalsta sagatavoto Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projektu.

Ar cieņu

direktors

R.Auziņš

Bodnieks 7509769

Pielikums 8 – Vides valsts dienesta Madonas reģionālās vides pārvaldes atsauksme par Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma vides pārskatu



LATVIJAS REPUBLIKA
VALSTS VIDES DIENESTS
MADONAS REĢIONĀLĀ VIDES PĀRVALDE
Reģ. Nr. 90000017078, Blaumaņa ielā 7, Madona, LV-4801
Tālr.: +371-4807451 Fakss: +371-4807452 Mob.: 9417895 e-mail: vide@madonasrvp.gov.lv

Saņemts/Received
Datums/Date 20.08.2007
Carl Bro SIA Nr. 2007-08-13

Madona

16.08.2007 Nr. 6.5.-27/ 1277
Uz 20.07.2007. Nr.

SIA „Carl Bro”

Peldu iela 26/28, Rīga, LV1050

Atzinums par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējumu

Madonas reģionālā vides pārvalde (turpmāk tekstā – Madonas RVP) ir izskatījusi stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējumu Lejasciema pagasta teritorijas plānojumam (grozījumiem), saskaņā ar procedūru, kuru nosaka Ministru kabineta 2004.gada 1.maija noteikumi Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi novērtējums” 9. un 15.pants.

Secinājumi:

Vides pārskats ir izstrādāts atbilstoši augstāk minēto noteikumu 8.punkta prasībām. Dokumentā ir apkopoti stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma rezultāti tām ietekmēm, kuras radīsies teritorijas plānojuma grozījumu īstenošanas rezultātā un ietekmēs īpaši aizsargājamās teritorijas.

Izvērtējot dokumentu, tajā konstatētas sekojošas neprecizitātes un nepieciešami papildinājumi:

1. 20.lpp – redakcionāla kļūda – Gulbenes rajona laikraksts ir “Dzirkstele”, nevis “Stars”;
2. 60.lpp – nepieciešams precizēt monitoringa indikatorus.
3. Nepieciešams pilnveidot teritorijas plānojumu ar prasībām teritorijas atļautai zemes minimālai dalīšanai - dabas liegumu teritorijās tam jābūt saskaņā ar Ministru kabineta 2003.gada 22.jūlija noteikumos Nr.415 “*Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*” noteiktajām prasībām.

Direktors

J.Sobko

S.Broka
4807449

Pielikums 9 – Zemkopības ministrijas Lauku atbalsta dienesta Ziemeļaustrumu reģionālās lauksaimniecības pārvaldes atzinums par Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma vides pārskatu



Saņemts/Received
Datums/Date 08.08.2007
Carl Bro SIA Nr. 2007-08-05

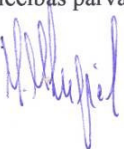
**Latvijas Republikas Zemkopības ministrija
Lauku atbalsta dienests
Ziemeļaustrumu reģionālā lauksaimniecības pārvalde**

Ābeļu iela 2, Gulbene, LV-4400. Tālr. 44-71262, fakss 44-71262

03.08.2007. Nr.4-7/19


Carl Bro SIA
Peldu iela 26/28
Rīga, LV-1050

Ziemeļaustrumu reģionālās lauksaimniecības pārvaldes Zemes un ūdens resursu daļa izskatīja vides pārskatu Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma dokumentam un komentāru vai labojumu nav. Neiebilstam tā apstiprināšanai galīgajā redakcijā.

Ziemeļaustrumu reģionālās lauksaimniecības pārvaldes
Zemes un ūdens resursu daļas vadītājs:  I. Kupčs

S.Dreiškēna
4471832

Pielikums 10 – Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras atzinums par Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma vides pārskatu

 Saņemts/Received
Datums/Date 06.08.2007
Nr. 2007-08-09



Rīgā

2007.gada 31. jūlijā
Nr.4-3/ 2245

Uz 19.07.2007. Nr.2007-07-09

„Carl Bro” SIA

Peldu iela 26/28
Rīga, LV - 1050

*Par Lejasciema pagasta teritorijas
plānojuma vides pārskatu*

Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra ir saņēmusi Jūsu 19.07.2007. vēstuli Nr.2007-07-09, kurā lūgts sniegt komentārus par Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma vides pārskatu.

Esam izskatījuši Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma vides pārskatu un vēršam Jūsu uzmanību uz to, ka 2007. gada 15. maijā Lejasciema pagasta padomei tika nosūtīta vēstule Nr.4-3/1519 ar Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma pirmās redakcijas atzinumu. Izskatot Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma vides pārskatu būtiski iebildumi un ierosinājumi nav radušies, un nosūtīto vēstuli Nr.4-3/1519 ar atzinumu par teritorijas plānojumu lūdzam uzskatīt par atzinumu arī Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma vides pārskatam.

Direktors




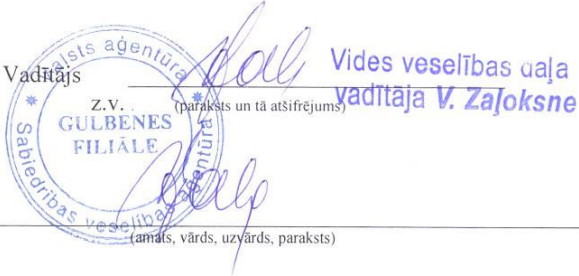
LVGMA
Direktora vietniece
vides kvalitātes jautājumos
I.Kirstuka

A.Leitass

V. Ķelpe
7032018

Pielikums 11 – Sabiedrības veselības aģentūras atzinums par Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma vides pārskatu

	Valsts aģentūras “Sabiedrības veselības aģentūra” GULBENES FILIĀLE Reģ. Nr. 90000052976 Adrese Brīvības iela 7A, Gulbene, LV- 4401 Tālrunis 64471060, fakss 64471065	Veidlapa Nr. 204/u
	ATZINUMS PAR BŪVPROJEKTU <i>Gulbene</i>	
2007.gada 15. augustā		Nr. <u>31</u>
1. Projekta nosaukums	Vides pārskats. Lejasciema pagasta teritorijas plānojums (grozījumi) līdz <u>2019. gadam</u>	
2. Atzinuma pieprasījuma mērķis	<u>Projekta higiēniskā novērtēšana</u>	
3. Objekta adrese	<u>Lejasciema pagasts, Gulbenes rajons</u>	
4. Projekta pasūtītājs	<u>Lejasciema pagasta padome</u>	
5. Projekta autors	<u>SIA "Carl Bro", reģistrācijas Nr./000343556</u>	
6. Iesniegtie dokumenti	<u>Dokuments elektroniskā formā</u>	
7. Izskatot projektu, konstatēts	<u>Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējums Gulbenes rajona</u> <u>Lejasciema pagasta teritorijas plānojumam ir piemērots, ņemot vērā to, ka pagasta</u> <u>teritorijā atrodas vairākas Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamas dabas teritorijas</u> <u>(Natura – 2000) – dabas liegumi - “Kadājs”, “Mētru mežs”, “Dūres mežs”.</u> <u>Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma rezultāti apkopoti vides pārskatā</u> <u>Vides pārskatā sniegts Lejasciema pagasta raksturojums, novērtētas iespējamās</u> <u>Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma īstenošanas nozīmīgākās aktivitātes un</u> <u>to izraisītās ietekmes - gan tiešās, gan netiešās, gan pēc to ietekmes ilguma –</u> <u>īslaicīgas, vidēji ilgus un ilglaicīgas(paliekošas) uz vidi, cilvēku veselību</u>	

un drošību, izstrādāti priekšlikumi nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai. Plānots Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma paredzēto rīcību un to īstenošanas monitorings, ar vēlmi to veikt regulāri katrus četrus gadus pēc plānojuma izstrādes, pēc kārtējām pašvaldību vēlēšanām, kā arī plānojuma beigu posmā 2017. gadā. Iegūtā informācija noderētu, izstrādājot teritorijas nākamo redakciju, kā arī nepieciešamos papildinājumus un grozījumus.
SLĒDZIENS
Izvērtējot higiēnas prasības, neiebilstam par stratēģiskā ietekmes uz vidi . novērtējumu - vides pārskatu Gulbenes rajona Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma dokumentam.
<div style="text-align: center;">  </div>
Vadītājs _____ <small>(paraksts un tā atsifrējums)</small>
Izpildītājs _____ <small>(amats, vārds, uzvārds, paraksts)</small>

Pielikums 13 – Valsts meža dienesta ziemeļaustrumu virsmežniecības atzinums par vides pārskata projektu



VALSTS MEŽA DIENESTS ZIEMEĻAUSTRUMU VIRSMEŽNIECĪBA

Reģ.Nr.90002276650, Pamatu ielā 14, Gulbenē, LV-4401, tālr.64381130, fakss 64381128
e-pasts: vm@ziemelastrumi.vmd.gov.lv

GULBENĒ

28 09.2007. Nr. 8-8/ *609*
Ūz 05.09.2007 Nr.260

Lejasciema pagasta padomei
Rīgas iela– 11a, Lejasciems,
Gulbenes rajons, LV 4412

Atzinums par Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma grozījumiem un Vides pārskatu

Pamatojoties uz LR Ministru kabineta 2004.gada 19.oktobra noteikumu nr.883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma noteikumi” 12.3.punktu, Ziemeļaustrumu virsmežniecība sniedz atzinumu par Gulbenes rajona Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma grozījumu galīgo redakciju.

Teritorijas plānojuma „Paskaidrojuma raksts” sadaļas 3.10.„Aizsargājamās dabas teritorijas” tekstā ir norādāmas Latvijas *Natura 2000* - Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas: mikroliegumi „Priedes” un „Bērzu purvs”, kā arī aizsargājamo ainavu apvidus „Ziemeļgauja” teritorija.

LR 1993.gada 3.marta likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” pielikumā (pielikums 15.09.2005.likuma redakcijā) minēto *Natura 2000* teritoriju robežas noteiktas saskaņā ar tiesību aktiem, kas reglamentē īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un mikroliegumu izveidošanu. Pielikuma tabulas ailē „Vietas kods” ietvertais kods norādīts atbilstoši Latvijas īpaši aizsargājamo teritoriju reģistram.

Nemot vērā augstāk minēto, pašvaldības teritorijas plānojuma „Paskaidrojuma raksts”, „Lejasciema pagasta zemes izmantošanas un apbūves noteikumi” un Vides pārskata attiecīgajās sadaļās ierakstāma papildus informācija, kas raksturo *Natura 2000* teritorijas.

Teritorijas plānojuma „Paskaidrojuma raksts” 8.2.2.tabulā „Mikroliegumu robežas” sniegta informācija, par mikroliegumā esošo īpaši aizsargājamo sugu un biotopu atradnēm. Saskaņā ar LR Ministru kabineta 2001.gada 30.janvāra noteikumu Nr.45 „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumu” informāciju drīkst izplatīt tikai ar Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras atļauju.

Ziemeļaustrumu virsmežniecība lūdz sugas nosaukumu ierakstus minētās tabulas daļā „Aizsardzības teritorijas kategorija, nosaukums” aizstāt ar vārdiem „Aizsargājams dzīvnieks, mikroliegums”, „Aizsargājams augs, mikroliegums”, „Meža biotops, mikroliegums” vai arī lietot Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras datu bāzē reģistrētos kodus, kas pieejami mikroliegumu datu bāzē.

Plānojuma grafiskajā daļā ir precizējamas mikroliegumu un mikroliegumu buferzonu robežas, kā arī precizējama aizsargājamo ainavu apvidus „Ziemeļgauja” teritorija Lejasciema pagastā.

Ziemeļaustrumu virsmežniecība ir iepazinusies ar Vides pārskatu Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma dokumentam. Vides pārskatā ir noteikta un novērtēta plānošanas dokumenta, kā arī iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekme uz vidi un uz vides aizsardzības būtiskām teritorijām.

Ziemeļaustrumu virsmežniecība, izvērtējot teritorijas plānojuma dokumentus, lūdz ņemt vērā atzinumā minētos priekšlikumus, izmaiņu veikšanai plānojuma dokumentā, un neiebilst Lejasciema pagasta teritorijas plānojuma grozījumu apstiprināšanai galīgā redakcijā.

Virsmēžzinis



A.Krēsliņš

Sidorovs 26541497

S A Ņ E M T S
2007.g. 22. Oktobrī
Nr. 184

Pielikums 14 - Pārskats par vides pārskata projektu pilnveidojumu pēc valsts institūciju atsauksmju saņemšanas

Institūcija	Komentārs	Izdarītie vides pārskata pilnveidojumi
Dabas aizsardzības pārvalde	Neiekļaut vides pārskata materiālā informāciju par sugām un biotopiem, kuru aizsardzībai ir izveidoti mikroliegumi.	Sadaļā 5.1 veikti redakcionāli labojumi, kā rezultātā koriģēta informācija, kas tieši norāda uz konkrētu sugu vai biotopu aizsardzību konkrētos mikroliegumos.
Vides valsts dienesta Madonas reģionālā vides pārvalde	nepieciešams precizēt monitoringa indikatorus 60.lpp	Vides pārskata sadaļa <i>10.6 Teritorijas plānojumā paredzēto rīcību un to īstenošanas monitorings</i> papildināta ar informāciju, kas konkrētīzē teritorijas plānojuma monitoringu un tā indikatorus.